

Tárogató-retro

Valószínűleg meglepődik Kedves Olvasó, hogy egy – mai divatos szóval élve – retro újságot tart a kezében. Ez egy hiánypótlás, ugyanis a település első lapjának, a Tárogatónak 2006. márciusában lett volna a 15. születésnapja, azonban akkor valahogy megfeledeztünk róla.

Ezt a csorbát most próbáljuk kiköszörölni.

Hosszas lapozgatás, olvasgatás előzte meg ennek a számnak a megjelenését. Úgy gondoltuk, hogy mi, akik az idő tájt „csináltuk” az újságot szívesen szemezgetünk az akkori cikkekből, így talán Önök is kedvvel fogják olvasgatni a 10-15 évvel ezelőtt történeteket, esetleg olyanok tollából, akik már sajnos nem lehetnek velünk.

A szemelvényekkel igyekeztünk elsődlegesen a Tárogató születésével, életével és elhalásával foglalkozni. Ez teszi ki a legnagyobb – első – blokkot, hiszen folyamatosan rögső úton kellett létét irányítani az akkori felelős szerkesztőknek (L. Murányi László – LML – és Tóth Lajos – Tla –) és a mellettük szerveződött lelkes csapatnak. Mint tudjuk, az utolsó időben már önkormányzati támogatás nélkül élt, de élt a lap, köszönhetően a **LAMARK Bt**-nek és személy szerint **Tóth Lajosnak**, aki baráti társasággá kovácsolta a szerkesztőségi tagokat, eszmei és anyagi támogatást biztosított a **Tárogató** fennmaradásához. Úgy gondolom, hogy az nem volt véletlen, hogy a Rákóczi Lap indulásakor szinte mindannyian – a hajdani szerkesztőségi tagok – újra csatlakoztunk „újságcsinálóknak” és a lelkesedés kisebb-nagyobb zökkenőkkel azóta is tart.

Számomra nagyon tanulságos volt a lapozgatás, hiszen a jelenlegi – Rákóczi Lap körüli – problémák, intrikák, megértetlenség akkor is jelentkeztek. Valahogy átvonul az egész lap-történelmen a gáncoskodás. Hiába írtunk, írunk mi bármiféle felhívást, segítség és vélemény-kérést, mintha süket fülekre találnánk. Pedig szidni nagyon sokan szidták, szidják, tehát olvassák.

Természetesen igyekeztünk a témák válogatását elég szélesre tární, hogy helyet kapjon benne a helyi politika, a sport dióhéjban és a „szépírók” versei, novellái, korabeli fotók és helyi alkotók rajzai, krokijai, karikatúrái. Sajnos terjedelmi okok miatt nehéz lenne minden, arra érdemes írást beválogatni, de ígérem, időnként egy-egy rövidebb-hosszabb mű megjelentetésével vissza fogunk még térni a Tárogató hasábjaihoz a Rákóczi Lapban.

Bízom benne, Kedves Olvasó, hogy Ön is olyan szeretettel olvassa ezt a válogatást, mint amilyen szeretettel én viseltetem a hajdani Tárogató iránt.

Pappné Benson Mária
Rákóczi Lap felelős szerkesztője

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

RAKOCZIFALVA, 1991. március

1991. március

1991. március

Kedves Olvasó!

Ön most egy újszülöttet tart a kezében. Egy újság legelső, próbapéldányát, melyet az a Rákóczifalvi Polgárok Köre nyújt át Önnek, amely éppen a lap hasábjain lép először a nyilvánosság elé.

Bizton állíthatom, újságírónak – legyen profi vagy műkedvelő – nemigen van szebb, felemelőbb feladat, mint egy születendő lap bölcsőjénél bábáskodni; figyelni az újszülött fejlődését, egyengetni első lépéseit, s érezni, mint formálódik az jobbra, felnöttebbé a munkája nyomán.

Most ez az érzés adatott meg e lap, a rákóczifalvi Tárogató szerkesztőinek, és nagyon szeretnénk, ha ezekben az ünnepies pillanatokban hasonló örömmel osztozna velünk a község minden lakója.

Rákóczifalvának még soha nem volt saját újságja. Különös tehát a felelősségünk, hiszen szerkesztők és szerkesztőbizottságok jöhetnek-mehetnek, különböző politikai időszakok válthatják egymást az országban és a községben egyaránt új lapok jelenhetnek meg, de az utókor számára immáron kitorolhetetlenül mi maradunk az elsők. Egyszeri, és megismételhetetlen ez a pillanat.

Azt valószínűleg kevesen vitatják, hogy a falunak szüksége van saját helyi lapra. Szüksége van, mert az információk egyik legfőbb forrásává válhat. A nyilvánosság eszköze – és a nyilvánosság nagy erő. Féken tarthatja az indulatokat, egymás megismerésére ösztönözhet és a más vélemények tiszteletben tartására nevelhet.

Azt valószínűleg kevesen vitatják, hogy a falunak szüksége van saját helyi közéleti lapra. Szüksége van, mert az információk egyik legfőbb forrásává válhat. A nyilvánosság eszköze – és a nyilvánosság nagy erő. Féken tarthatja az indulatokat, egymás megismerésére ösztönözhet és a más vélemények tiszteletben tartására nevelhet.

Egykor, jó ötven-hatvan esztendeje, s még régebben nagy hagyományokkal bírt a helyi sajtó. Legtöbb településnek megvolt a maga kis nyomdája és a maga – akár csak néhány száz példányos – újságja. Kisvárosokban gyakorta előfordult, hogy akár két-három helyi lap is megfert egy-egy községet.

Mi krónikások (is) szeretnénk lenni! Akiket szüztizedek – évszázadok? – múltán fel lehet lapozni, akik révén a második évezred végének Rákóczifalvájáról eljut az üzenet a későbbi generációkhoz: hát így éltünk a század kilenvenes éveiben, itt a Tisza mentén.

Nagy kalandra hívjuk Önt. Kedves Olvasó! Tartson velünk, váljon ez a lap olyaná, amilyennek Ön szeretné! Legyen szerkesztőtársunk, szerzőnk – vagy éppen kritikusunk, ötletadónk! Ragadjon tollat, próbálja meg Ön is!

Mіндеzt abban a reményben vetettem papírra 1991. március idusán, hogy a maga módján ez a kis szerkesztői csapat is hozzájárul itt egy tiszta, szellős, szabad közélet megteremtéséhez.

A szerkesztő:
L. Murányi László

FELHÍVÁS

Motó: Szabadság = választási lehetőségek közötti szabad döntés

Megalakult a Rákóczifalvi Polgárok Köre

A Kör az egyesülési jogra vonatkozó törvény alapján társadalmi szervezetként tevékenykedik. Alapvető céljának a nyílt és nyitott, szabadelvű, alkotmányosság talaján álló helyi közélet megteremtését tartja. Olyan közéletet, ahol a vélemény szabad, a tény szent, az igazság pozíciótól független, a hatalom szolgálat.

Nem vesz részt a hatalomért való csatározásokban, nem indít jelöltet sem országgyűlési, sem helyhatósági választásokon, viszont hallatni szeretné szavát a község közéletében. Nézeteit nyilvánosságra hozza. Azt szeretné, ha minél több polgár aktív részese lenne egy új Magyarország, ezen belül, egy új Rákóczifalva megteremtésének.

Meggyőződésünk, hogy az új demokratikus Magyarország építését a helyi közélet megteremtésével lehet leginkább segíteni, ezért vállalkoztunk e Kör megalakítására.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Felvetjük a község, a polgárok problémáit, részt veszünk az érdekvédelemért folytatott tevékenységben.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

Minden rákóczifalvi polgárt szívesen látunk sorainkban. Alapelvünk: nem ülésezünk feleslegesen, de minden hónapban rendszeresen találkozunk, eszmét cserélünk, beszélgetünk. Vendégeket hívunk, s a találkozásokon minden rákóczifalvi polgár részt vehet.

Tagságra jelentkezni lehet a Kör titkáranál, Papp Imrénélnél a Faluházban.

ÁRA 15.- Ft

ALAPÍTÓTÁRS

Dr. Balogh József állatorvos, dr. István polgármester, Evinich Lajosné, Kiss István iparos, Kiss László i Nagy József gépészmérnök, Oláh B luház-vezető, Pappné Benson Mária os, Tóth Lajos gazdasági főmunkatá

Rákóczifalva Nagyközség Önkorm ésén a település címer választási leh Úgy határozott, döntsének véglegesen az a

ALAPÍTÓTAGOK

Dr. Balogh József állatorvos, dr. Balogh Józsefné óvónő, Bodács István polgármester, Evinich Lajosné tanár, Faragó László gyógyszerész, Kiss István iparos, Murányi László újságíró, Nagy József gépészmérnök, Oláh Béla agrár-mérnök, Papp Imre faluház-vezető, Pappné Benson Mária üzemgazdász, Téglás Pál plébános, Tóth Lajos gazdasági főmunkatárs, rákóczifalvi lakosok.

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1991. április

Töprengések

Miért nincs vajon visszhangja az újságnak, vagy ha van, miért nem jut el a szerkesztőkhöz? Miért nem vállaljuk fel nyíltan a véleményünket? Miért nem vitatkozunk? És ha vitatkozunk, miért címkézzük? (Régebben kulák, ma bolsevik stb.) Ezernyi kérdés, sorolhatnám még! Pedig tudom – hál' istennek – már az első lapszám is kavart kisebb viharokat.

Miért pénzért? Miért 15 forintért? Megsértődött több korábbi szervező, vagy szervezni akaró, mert úgymond, nem vontuk be őket.

Akik e „vállalkozásra” adtuk a fejünket, tiszta lappal szeretnénk indulni. Elkezdtek, de már az első lépésnél világossá tettük, hogy mindenkit, aki velünk akar dolgozni, szeretettel várunk. Ha véleménye van, ha bírálni akar valamit, valakit, ha megalapozott, nosza, tegye! Mi teret adunk, fórumot biztosítunk.

Nem kell velünk egyetérteni! Sőt! Ez a lap akkor lesz a Rákóczi Polgárok Lapja, ha minden gondolat, minden vélemény vállalja a nyilvános megméretést. Ez a szerkesztőség őszinte szándéka.

Hosszan elmélkedhetnénk az elmúlt 45 év ideológiai túlzásain, gazdasági baklövésein, egyes esetekben bűnein. Azt hiszem, egy a lényeg – amely talán mindnyájunk érdekét szolgálja: a tanulságokat kell levonni. Sokat leírták már, hogy ugyanazt a hibát (nevezetesen a hatalom tévedhetlenségének elismerését) ne kövessük el még egyszer.

Az olvasó joggal kéri: tisztázza a lap a helyi önkormányzattal való viszonyát! Íme!

Nem kíván a helyi hatalom szócsöve, de mindenáron ellenzéki sem lenni. A mi számunkra ez azt jelenti, hogy az önkormányzat híreinek, állásfoglalásainak ismertetésére, egy-egy kérdésben véleményének kifejtésére mindenkor lehetőséget biztosítunk.

Fenntartjuk azonban magunknak és a település lakosainak is a bírálat és az ellenvélemény kifejtésének jogát. Tesszük mindezt azért, mert egy polgári demokratikus rendszerben ez így természetes.

Nyíltan ütközzenek a vélemények! Szeretnénk, ha lapunk a helyi közélet centrumában helyezkedne el. Nem jelenti ez azt, hogy arról balra, jobbra nincs lehetőség véleménynyilvánításra.

Még egy kérdésről röviden.

Mennyibe kerül a lap előállítás és miért éppen ennyi az ára? A lehető legolcsóbb megoldással készül, ahol a cikkekért és a szerkesztésért honorárium nem jár. Nyomdai költségként 8 oldalas lapszámonként és 1000 példányért 11.000 Ft-ot, 12 oldalért 16.000 Ft-ot kell kifizetni. Az első szám kb. 600 példányban kelt el. Tehát 9.000 Ft-ot hozott. Reklámmal és támogatással tehető a lap úgynevezett nullszaldóssá.

Meggyőződésünk, hogy ez a település ilyen anyagi kondíciókkal képes eltartani egy lapot.

Mi elkezdtek, reméljük, sokan folytatják, és talán soha nem fejezzük be

Tla.

1991. június

Megtiszteltetés és meditáció

Olvastam szűkebb, de szeretett pátriám Tárogató c. újságjában, hogy megalakult az úgynevezett RPK. Teljes nevén, a Rákóczi Polgárok Köre. Kíváncsivá tett e szűkszavú cikk. Kik, és mit tesznek a „körtagok” közül?

Megtiszteltetés ért egy meghívó formájában, amely értesít, hogy szívesen látnának ez év május 3-án az RPK összejövetelére. Elfogadtam, már hogyan fogadtam volna, óhajtottam ezt, és hál' istennek...!

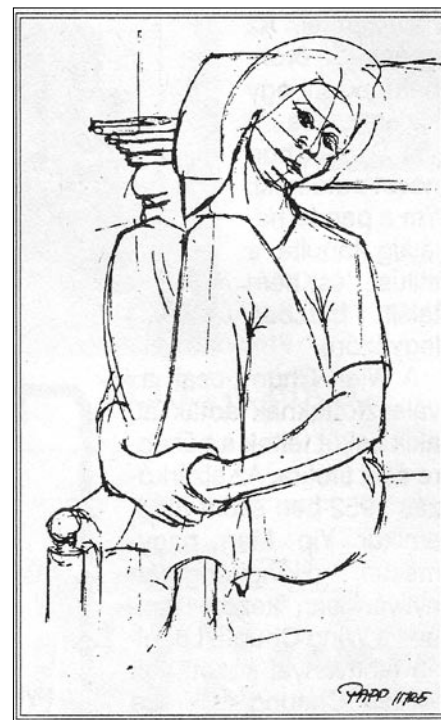
A létszám 12-15 fő volt, bizony nem sok, de mint kiderült, lelkes, tenni akaró emberek, közöttük iparos, tanító, sportvezető, orvos, patikus, újságíró, tehát széles „miniatűr” skála. Beszélgetésekből kitűnt a tenni akarás és igyekezet, szép, szívet-lelket gyönyörködtető igyekezet! És ekkor egy kérdés-gondolat árnyékolta be gondolatmenetemet, gondolkodásomat.

Egyszerű, puritán kérdés! Kik kezdik? Kik ébrednek a rossz sejtetű, álmát alvó, egykor oly jómódú szorgalmas faluban?

Igazi rákóczi születések négyen voltunk, a többi szavahallató „rákóczi nyelven”, és jó értelemben bevándorló. Ebbe belegondolva elszorodtam, és tollat ragadtam, hogy ébredjünk fel rákócziak.

Ez a falu mindig szorgalmas emberek faluja volt, amíg az elmúlt hosszú évek fásultságba, közömböségbe nem sodorták fiaikat (minket). Az okokat tudjuk, de talán most kezdetünk valamit, elindult valami nehézkesen, tapasztalatlanul, mankó nélkül (a mankó a törvény lenne). Tegyük, mondja a tenni akarók köre, mert településünk igazán csak most van rászorulva. Ha eddig Rákóczi saját értelmes fiait nem tudta munkáltatni, mert csak az idegenből jöttek volt becsülete, talán most lesz egy sansz, amellyel lehet indulni.

Barhács Péter
Rákóczi Polgár

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1991. október

Egy nehéz döntés után

Szomorkás és bizony nem túl hálás feladat jutott most nekem. Arról írni, hogy egy lap, egy újság esetleg megszűnik, meglehetősen nehéz, és nem túl vidám dolog. De a szerkesztői sors már csak ilyen.

Nos igen, hát a Tárogatóról van szó. Azt kell Önöknek elmondanom, hogy milyen okok vezettek el ideig, s milyen indokok motiválták ennek a lapnak a morális és munkaterheit viselő három-négy embert abban, hogy most ilyen végeredményre jutottak.

Végtelenül nehéz döntés volt! Ezt feltétlenül előre kell bocsátanom. Hiszen a rákóczi falvi érdeklődése folyamatosan emelkedett a Tárogató iránt. Az első próbaszámból még csak ötszázat tudtunk eladni, míg a legutóbbi alkalommal, szeptemberben csaknem nyolcszáz fogyott el. Ez azt jelenti, hogy immár a község családjainak kétharmadához eljutottunk.

Nem anyagiak miatt fogalmazódott meg a lap megszűnésének gondolata, vagy legalábbis nem elsősorban. Bár a mai lapkészítési költségek miatt eleve szó sem lehet arról, hogy egy ilyen kis helyi lap önfenntartó legyen, nincsenek szorító anyagi gondjaink, hiszen az önkormányzat elégséges összeget biztosított az életben maradáshoz. Jólesett, hogy az MDF helyi szervezete úgy adott tizenkétezer forintot a Tárogatónak, hogy cserébe ezért semmit nem kért. Úgy látszik, fontosnak tartják a vezetői azt, amit csináltunk.

Ha már az anyagiaknál, a pénznél tartunk: az mindenképpen elgondolkodtató, hogy a község két nagy gazdálkodó szervezete, a téesz és a takarékszövetkezet egyetlen fillérrel sem tartotta fontosnak, hogy segítsen. Pedig: mindkét cég alapvetően a rákóczi falvi emberek szövetkezéséből jött létre.

Még egyszer hangsúlyozom azonban, hogy nem pénzügyek motiválták a döntésünket, hiszen eleve megpróbáltuk minimálisra állítani a költségeket. Sem a szerkesztő, sem a szerkesztőbizottság tagjai, sem pedig a cikkírók soha egyetlen fillér honoráriumot nem kaptak munkájukért, így a nyomdaköltségeket kellett „csak” fizetni.

Akkor hát, miért? – kérdezhetik okkal. A válasz nagyon egyszerű: nagyon kevesen vagyunk, akikre a havonkénti megjelenés feszültsége rakódik, ugyanakkor a tevékenységünk megítélése nagyon ellentmondásos a helybéli politikai erők részéről.

Már az előző lapszámainkban is cikkeztünk néhányszor arról, hogy milyen kevesen vagyunk. Ebben a faluban biztosan száz körül van a diplomások, az ügynevezett értelmiségiek száma. Nem sikerült rájuk találnunk! Persze, Rákóczi falva sajátos helyzetben van, Szolnok közelsége miatt. A többség csak aludni és háztájizni jár ide haza.

Külön tanulmányt, oknyomozást kívánna, hogy az iskola tanári kara mi – vagy ki? – miatt maradt mindvégig ilyen

közömbös. Pedig a tanítónak ugyebár, lámpásnak kell lennie egy faluban, s ez nemcsak az iskolabéli tevékenységét feltételezi. (Tisztelet természetesen annak a két-három kivételnek, aki szerepet vállalt a lapcsinálásban.) Tiszta lelkiismerettel mondhatom, mi mindent megtettünk, hogy azt a szellemi erőt segítségül hívjuk, ami az iskola falai között felhalmozódott. Nem sikerült.

Kevesen voltunk. Gyakran csak hárman-négyen üldögéltünk a szerkesztőbizottsági üléseken, s próbáltunk saját kútforból laptervet csinálni. Kényszer volt az is, hogy alkalmanként egyikünk-másikunk két-három írást is jegyzett a lapban. De nem volt több szerzőnk! Kellett volna, de mégsem lett.

Ráadásul a havonkénti megjelenés erősödő feszültségeit azok sem igyekeztek oldani, akiknek, hisszük, hogy erkölcsi kötelességük lett volna. A téesz elnökét például hosszú hónapokon át hiába kértük, hogy számoljon be a Tárogató hasábjainak a szövetkezet sorsával kapcsolatos elképzelésekről. Mindig megígérte, aztán nem tette, holott az, ami most az ő berkeikben történik, az az egész falura tartozik.

Aztán a hivatal! Úgy szólt a megállapodás az önkormányzattal, hogy a pénzbeli támogatásért cserébe, minden lapszámban egy újságoldal szól a hivatal és a testület híreiről, s egy másik oldalon újságírói műfajokban dolgozunk fel önkormányzati ügyeket, eseményeket. Nos, gyakran azt a bizonyos első, „Önkormányzati hírek” mottójú oldalt is nekünk, magunknak kellett kitalálnunk és megírunk. Nem akadt az egész hivatalban egyetlen ember, aki ezt a havi négy gépelt oldalnyi híryananyagot folyamatosan adta volna!

Arról már korábban is írtunk, hogy milyen örjítő dolog, ha egyfelől azt rójuk fel az embernek, hogy a „rég” rendszerből maradt itt, tehát ellenség, míg az ügynevezett régiek azzal vádolják, hogy „befeküdt” az új hatalomnak. Nos, nem fekdüdtünk be, se ide, se oda. Pusztán tájékoztatni szerettünk volna, de ezt sokan nem hitték el nekünk. Mi nem az önkormányzat, nem az MDF, vagy más politikai erő lapja lettünk, hanem a falué!

Legutóbb már a képviselő-testület ülésén is megesett, hogy az asztalt verve titulált szennylapnak bennünket valaki, s még az sem zavarta különösebben, hogy az általa idézett írás alatt szerzőként – érdekes módon – egyik képviselőtársa neve állt. A lényeg az volt a számára, hogy a rövidke írásban utalás történt, hogy esetleg valaki valamit valahol felelőtlenül mondott. Úgy látszik, az ő inge volt, de a hibások mi lettünk.

Számunkra a legutolsó csepp az volt a pohárban, amikor felajánlottuk az önkormányzatnak, hogy egyéves évfordulós önkormányzati értékelő számot csináljunk. Ebben persze aktívan részt kellett volna vennie a testületnek és a hivatalnak egyaránt. Nos, a képviselők többsége azzal utasította el ezt az elképzelést, hogy nem akarnak ők állandóan szerepelni.

A közélet, a politika nem „szerepelek vagy nem szerepelek” kérdés. Kötelezettségek láncolata, amelyben egyik

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1991. október

láncszemként éppen a közszereplés, a választókkal való állandó párbeszéd és kommunikáció szerepel. Aki politikai funkciót vállalt, annak – engedelmet az erős fogalmazásért – teljesen másodlagos, hogy szeretne-e szerepelni, vagy sem. Tőle ezt várja a választója!

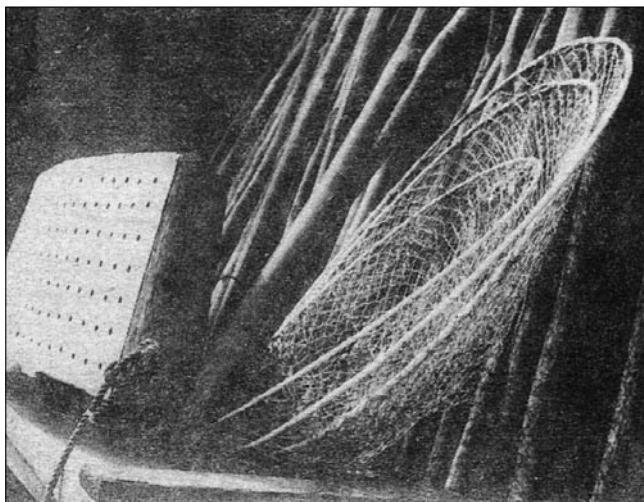
Nos, látszólag talán aprónak tűnő mozzanatokot illeszttem eddig egymás mellé. Ezek azonban halmozódtak a hónapok során, és a –nem olvasói! – közömbösség oda juttatott bennünket, akiken a lap megjelenésének napi terhei nyugodtak, hogy nem kell ezt nekünk tovább csinálnunk. Egyrészt, mert hiába hívtunk, hiába vártunk mindenkit segíteni, gyakorlatilag magunkra maradtunk, öten-hatan. Másrészt, mert magunk is a családfenntartás és a pénzkeresés szorító kényszerei között élünk, ahogy a legtöbben Rákóczifalván, s nagy-nagy rohanásban, ebben a tempóban, a lapcsinálás gyomorszorító személyes felelőssége erős belső feszültségeket termelt valamennyiünkben.

Fel kellett tennünk önmagunknak a kérdést: tudjuk-e ilyen feszültségek közepette tovább írni és szerkeszteni a Tárogatót? A válaszuk ez volt önnön kérdésünkre: nem. Szeretném két szerkesztőtársam, Tóth Lajos és Papp Imre nevében is leszögezni: nem megsértődünk, csupán annyi történt, hogy felmértük saját egyre forgácsolódo időnkét és energiánkat, s be kellett vallanunk magunknak: a kezdeti lendület elfogyott, és nem sikerült olyan csapatot szervezni magunk köré, amely ismétlődően feltöltene energiával bennünket is.

Most szeretnénk pihenni egy hónapot. Rendszerezni a zirlált gondolatainkat, hogy decemberben bárhogyan döntünk, az megalapozott legyen.

Már csak bátortalanul mondjuk: segítséget várunk. Olyanokat, akiknek még fontos, hogy a falunak legyen újságja. Ha decemberben is magunk leszünk, egy szép karácsonyi számmal búcsúzunk. No, meg azzal a tudattal, hogy valamennyiünk számára megtisztelő volt Rákóczifalva első újságját szerkeszteni.

L. Murányi László

1991. december

Folytatjuk!!!

Nehéz vívódás után, egymás arcizmait figyelő, értékelő beszélgetés, vagy inkább meditalás után született meg a döntés: folytatjuk!!! Hogy folytatnunk kell, az sosem volt vita tárgya, csak az, hogy bírjuk-e.

E kis bevezető után ez az írás a Tárogató októberi számában megjelent „Egy nehéz döntés után” című cikknek- cikk-ről szól.

1991. november 12-én este ismét összejön a Rákóczi Tárogató szerkesztő bizottsága, megszerkeszteni talán az „utolsó számot”. Vártunk, beszélgettünk, próbáltunk nem egymás szemébe nézni, nehogy valaki kimondja, hogy vége... és gyülekeztünk. A szokásos 4-5 ember helyett összejött tíz-tizenegy-tizenkettő. És jöttek az ötletek az új tagokkal, ebből kifolyólag és egyidejűleg meglódukt a régiek fantáziája is.

Érdemes? Lesz segítség, akkor ezt meg ezt is kellene csinálni, még beleférne ez is, így színesebb lenne! Dolgozott az elme és felcsillant a jövő reménye. Vannak már segítőtársak (reméljük maradnak és lesznek is) és megszületett a kibővített karácsonyi szám kerete. Megkapta mindenki, hogy mit csináljon, tehát indult a lap.

Nem az utolsó szám!

Jött az erősítés, a 24. órában ugyan, de hozta az erőt, a reményt, melyből még mindig szívesen fogadnánk. Szívesen látnánk és tennénk azt, hogy azon kelljen gondolkodni, mi fér be a következő számba, és mit kell későbbre tenni helyhiány miatt.

Íme, mi várunk! Várunk nagy tisztelettel és fogadókész-séggel.

Barhács Péter

Előző lapszámunkban én voltam, aki szerkesztőként vészharangokat kongattam meg a Tárogató fölött. Nem pénzügyieket elsősorban, sokkal inkább személyieket. Vészesen kevesen voltunk!

Nos, azóta új társak csatlakoztak a szerkesztő bizottsághoz. Telve segítőkészséggel, írásvágygal, telítve ötletekkel. Az előző számban írt szerkesztői dilemma tehát pozitív választ nyert.

Örömmel üdvözljük a csapatban az újakat, akikkel együtt, azóta a januári szám laptervét is elkészítettük már. Bemutatom tehát az olvasónak is az újonnan jötteket – akik neve az új impresszumunkban már megtalálható.

Amilyen csalódottan zártuk tehát előző lapunk ominózus cikkét, olyan örömmel újsághatjuk most, hogy folytatjuk a munkát. Folytatjuk!

L. Murányi László

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1991. december

Egy tájékoztató margójára

Napirenden a Polgárok Köre és a Tárogató

Jogállamban, ahol az egyesületek tevékenységét a bíróság felügyeli, nem szokás egyesületet helyi képviselő-testület előtt beszámoltatni. Nem is beszámolót, csak tájékoztatót kért a testület a Polgárok Körének működéséről. Minden kétségem ellenére örömmel vállalkoztam e kötelezettségem teljesítésére, miután korábban mi is fontosnak tartottunk egy ilyen találkozást. Megtisztelő, hogy a legfőbb hatalmi szerv érdeklődik irántunk, másrészt így lehetőségünk nyílik szembenézni az eddig csak „másodkézből” hallott, a Polgárok Kör tevékenységét – amelytől a Tárogató nem választható el – nem minden esetben dicsérő megjegyzésekkel, tényekkel.

Nehezen indult a beszélgetés, de végül egyik várakozásban sem csalatkoztam. Igazán izzó légkörben, de mindvégig kulturált formában (ami a mai politikai életben nem kis szó) vitattuk meg a kialakult helyzetet.

Vitaindító tájékoztatómban – nem minden szándék nélkül – nem söpörtem szőnyeg alá a problémákat. Igyekeztem nyíltan felvetni azokat.

Mi volt az a társadalmi szituáció, ami létrehozta a Polgári Kört? Egy demokrácia, egy helyi demokrácia (de sokat leírtuk már) nem működik helyi pártok, helyi egyesületek, érdekeket hordozó helyi csoportok nélkül.

Nézzünk szét a közel 6.000 lakosú Rákóczi falván!

Vannak ugyan pártok (talán 6, talán 8), de egy-kettő kivételével nem működnek. Így volt ez a Polgári Kör megalakulásakor, 1991 tavaszán, és még inkább ez a helyzet 1991 őszén. Ebből következik, hogy nem működnek a helyi társadalom érdekelváltó, érdektükröző és érdekvényesítő mechanizmusai. Okainak elemzése egy külön dolgozatot igényelne. Leglényegesebbnek a hibás választójogi törvényt tartom. (Kislistás választás – jogilag sem párthoz, sem választókerülethez nem kötődik a képviselő.)

A Polgári Kör nem integrálni akar (nem új népfront) éppen ellenkezőleg! Serkenteni, segíteni az új szerveződéseket.

Fő tevékenységének tekinti:

Rádöbbsenteni a helyi civil társadalmat az autonóm szerveződés szükségességére. Érdekcsoportok sem egymással, sem a helyi hatalommal nem tudnak tárgyalni – mert nincsenek. Így a helyi politikai viszonyok, folyamatok kiszámíthatatlanok.

Mit tett eddig a Kör?

A helyi újság megteremtése, az augusztusi kárpótlási fórum megszervezése fűződik nevéhez, valamint az október 23-i ünnepség egyik szervezője volt.

Sikertelennek tartjuk működésünk során, hogy két pályázatunkat elutasították (az egyik a Tárogató anyagi támogatására, a másik egy számítógépes szerkesztési rendszer létre-

hozására irányult).

Igazából e Körnek sem teremtődött sajnos társadalmi bázisa. Rövid időre az újság is válságba került.

Még mindig elevenen élnek félelmek a társadalomban.

Tervezzük, hogy valamennyi helyi vezetőt egy jól előkészített eszmeeserére meghívjuk, továbbá a községből elszármazottakat felkutatjuk.

Meggyőződésünk: az őszintén kimondott szó csak először fáj, utána a megkönnyebbülés következik. Nem lehet a létező konfliktusokat „szőnyeg alá söpörni”. Itt az ideje az álarcok lehullásának.

A szóbeli tájékoztatót követte az igazán éles vita, amely elsősorban a Tárogató körül bontakozott ki.

Miért sajtátítja ki a Polgári Kör és az a néhány ember az újságot?

A jó szándék nem vonható kétségbe, de azért lehetnének elnézőbbek is a helyi hatalommal, polgármesterrel szemben! Aztán ennek az ellenkezője is elhangzott!

A Polgári Körhöz azért nem csatlakoznak az emberek, mert nagy részét volt „MSZMP-tagok” – így fogalmazták – alkotják. (Mit szól ehhez a plébános úr, és az alapító 13 tagból további 8 fő?)

Miért nem békésebb hangvételű a lapunk? (Lelki kifinomultságot, családiasabb, melegebb hangvételt kértek számon.) Ezek voltak a főbb vita-csomópontok.

A lap olyan, mint a jelenlegi közállapotaink, vitakultúránk. Meggyőződésem, hogy a település még jó ideig nem tud két, esetleg több lapot kiadni. Abban az esetben ugyanis a lapok „arculata” versenyezne, vitatkozna egymással.

Ha pedig egy lap van – mint most – akkor annak kutya kötelessége az eltérő véleményeket közölni, ütköztetni.

Nem is törekszünk egyöntetűsége. Ma még, a hol „bimbózó”, hol „hervadó” demokráciánk elején ott tartunk, hogy a félelmeket kell elhessegetni. Merjük kimondani, amit gondolunk. Nincs tabutéma, nincs szent és sérthetetlen ember és hatalom!

Az újság álláspontokat közvetít és nem abszolút igazságot. Mi sem értünk – nem is érthetünk – minden leközölt cikkel, azok hangnemével, tartalmával egyet. De a demokrácia és a sajtóetika szabályai szerint leközöljük. Azt szeretnénk – szinte minden számban írtunk róla -, ha minél több közölnivaló vélemény akadna!

Megítélésem szerint tanulságos és hasznos vita folyt minderről azon az estén. A képviselő-testület elfogadta, és remélem sikerül Rákóczi falván a mindennapi gondolkodásunkba is bevinni: embereket tettei alapján ítéljük meg, illetve el. Ne címkézzünk. Nem kell „agitálni” sem az újság, sem a Polgárok Köre mellett. De ok nélkül talán ellene sem. Tények, és csakis azok alapján, ki-ki mérlegeljen legjobb belátása szerint.

A rosszindulat, a rossz szándék, tudjuk hova vezet, van történelmi tapasztalatunk is.

Nem azt akarjuk!

Tóth Lajos

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1992. május-június

Csapda, kulcsokkal...

Sajátos csapdahelyzettel kénytelenek megküzdenni mostanság a helyi lapok. Nemcsak a kistelepülések lelkesen eszkábált amatőr újságjai, hanem a városok piaci viszonyokat megcélzó sajtóorgániumai is.

Pénzügyi, és politikai csapdában kell létezniük!

Közhely, s nemcsak az újságcsinálásra vonatkozatható manapság, hogy a nyugati mértékeket elérő költségszint és a fizetőképes kereslet fényévnire eltávolodott egymástól. A lapkiadásra vonatkoztatva: nyereséges újságra, induló pozícióból, hiú ábránd manapság itt, vidéken kalkulálni.

Különösen igaz ez a már emlegetett helyi lapokra. A lapárbevétel – jó esetben, szigorú takarékoság mellett – általában a költségek felét, ha fedezi.

Pénzt kell hát szerezni. Mondjuk ki: kérni! És aki pénzt ad, az már óhatatlanul másként viseltet a támogatott lap irányában. Lojalitást vár (el), ha direkt beleszólást nem akar is. És a lapcsináló gondolkodása is változik, ha tudják, hogy rászorultak valakire.

Az egészben az a baj, hogy mindezt a szóban forgó újságok színvonala sínyli meg. Az olvasó kap gyengébbet, kevésbé érdekeset, ha az újságíró tollát az vezeti, hogy holnap elapadhat a lapéltető támogatás.

Ma a helyi sajtó legfőbb mecénásai a helyi önkormányzatok. Vagy lapgazdaként, vagy legfőbb támogatóként. Szükség van erre, mert a példányszám a falvakban általában az ezret sem éri el, számottevő hirdetői kör pedig nincs. (Csak nosztalgizhatnak a helyi lapcsinálók a századelő sajtóviszonyain. Egy Túrkeve, vagy Mezőtúr szerű kisvároska olvasóközönsége is el tudott tartani egy-két, esetenként három helyi lapot is, egyidőben. Nyomdástól, nyomdászostól, szerkesztőstől...)

A Tárogató „életútja”, ebből a szempontból, a tipikushoz közelítő. Amikor bő egy esztendeje megjelentünk, kritikus volt a hangunk és polemizáló. Témaválasztásunkban bátrabbak voltunk, mint most, s minden számunkban volt olyan anyag, ami vitát, érzelmi hullámokat váltott ki.

A hatás kettős lett. A példányszám emelkedett, és rövid idő alatt elértük a nyolcszázas eladást. Másfelől viszont, bírálatok érték a lapot. Főként a politikai szférából. A kritizált pártok egynémelyike kifejezte, hogy – kelendő szóhasználatlaltal – konstruktívabb (tehát együttműködőbb) újságot szeretnének.

Pedig mi addig is együttműködtünk! Csak ... éppen bírálunk is, ha az élet úgy hozta.

A másik momentum egy testületi ülés volt, ahol a lapcsinálók tájékoztatták a testület tagjait a Tárogató ügyes-bajos dolgairól. Az ülésen egyértelműen megfogalmazódott: jó, jó, hogy van ez az újság, de jobb lenne, ha mérsékeltbb hangú lenne. Ha több dologról informálna, s jobban az igazi hírekre koncentrálna a szenzációkeresés helyett.

Részben ezért, részben meg, hogy a kritikus feldolgozásra szoruló témák megírását – személyes okokból – rendre elutasították a cikkírára szóba jött szerkesztőbizottsági tagok, a Tárogató vesztett kezdeti lendületéből. Ezt persze lehetne úgy is fogalmazni, hogy „együttműködőbb, informatívabb” lett, csak-hogy úgy nem igaz a dolog. A falu számára ugyanis, példának okáért, nem – vagy nemcsak – az a fontos, hogy a hivatal milyen erőfeszítéseket tett a telefonbekötés érdekében, hanem az is, hogy miért nincs mégis előrelépés az ügyben. Hogy miért távoznak sűrű sorokban, dolguk végezetlenül Rákóczi falváról a telefonos cégek, amikor pedig számtalan nálunk kisebb és eldugottabb településen már crossbar telefon cseng a lakásokban.

Vagy folytathatnám a témapéldákat: A gázzal kapcsolatban nem – vagy nemcsak – az az érdekes az olvasó számára, hogy a hivatal mekkora erőfeszítéseket tett eddig az ügy érdekében. Valószínűleg szeretné tudni azt is, hogy két év alatt, a botrányossá vált igényfelmérést kivéve, miért nem történt még érdemi előrelépés gázügyben, miként az is, hogy érte-e őt vajon valami hátrány a rétestesztaként elnyúló tárgyalások miatt...

Feltételes módú, „ha”-val kezdődő mondatokat olvashatott a Tárogatóban sok kérdésben, de a feltételes mód mögé tekintés hiányzik.

Amikor a szerkesztőbizottság ülésein felvetődik egy-egy kritikus téma megírásának ötlete, rendre ilyen módon hiúsul meg a dolog: „én nem írhatom meg, mert ott dolgozom”, „én sem írhatom meg, mert a férjem ...”, „én sem írhatom meg, mert...”. Így aztán nem írjuk meg, egyre inkább nem.

Közlünk helyette izgalmas túrósrétes-recepteket, adótanácsokat és a változó Munka Törvénykönyvéből vett szemelvényeket. Ugyan meghúzza, de mégis hosszas felsorolásban közöltük, hogy a polgármester valamelyik hónapban merre és kivel tárgyalt – többnyire eredmény nélkül. Keresztretjvényt hozunk, amire egy megfajtás érkezik, és a Nebuló oldalon alapvetően kedves, de közéletileg érdektelen próbálkozásoknak adunk helyet.

A példányszámunk pedig csökken, elgondolkodtatón! Mert az újságot nem tartja érdekesnek az olvasó, mert a lap elvesztette korábbi politizáló, vitatkozó kedvét. Hogy hogyan és miért, arról próbáltam néhány adalékkal szolgálni az előbbieken. A csapda könyörtelenségéről.

Két lehetőség áll elvileg a lapkészítők előtt. Az egyik az, hogy visszakanyarodnak a kezdeti idők szemléletéhez, az óhatatlanul elkövethető hibákkal és a kiváltható feszültségekkel együtt is, érdekes újságot akarnak csinálni. Felvállalják, hogy nem mennek el kényelemszeretettől és az ütközésektől való félelemből, a közvéleményt igazán izgató témák mellett. (Csak a példa kedvéért: téeszátalakulás, kárpótlás, iskolai igazgatóválasztás, stb.) Mert ha továbbra is elmennek, úgy a Tárogató egyre inkább csak a nevében lesz újság, olvasottságában viszont aligha. Ha viszont nem jut idő és energia a fentiekre, úgy azt is be kell vallani tisztességgel, és vissza kell térni egy önkormányzati híradó gondolatához, amit havi négy oldalon, nyomtatásban meg lehet jelentetni a jelenlegi önkormányzati

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1993. április

támogatásból, és ingyen lehet az emberek kezébe adni.

A szívemhez közel álló megoldás természetesen az első változat, de még a másodikat is jobbnak tartom, mint a jelenlegi helyzetet: rohamosan csökken a példányszám, s az olvasói visszajelzések bizony rosszak.

Stratégiai döntéseket kell nagyon hamar meghoznia a Tárogató szerkesztőbizottságának. Olvasó nélkül ugyanis nincs újság, s az újságkészítés és újságírás izgalmas „játéka”, egyszemélyes bizottsági monomániává változik.

L.M.L.

1993. április

Töprengés

Visszatérő téma a TÁROGATÓ-ban, de gyakran magánbeszélgetéseknél is, hogy valaki mentegetőzik azért, hogy ő a közösség érdekében nem anyagi okokból tevékenykedik, hanem önzetlenül teszi, amit tesz. Örök gond lesz számomra, miért annak kell szégyellnie magát, akit érdekel a környezete?! Szégyenkezzen az, aki nem veszi a fáradságot, hogy tegyen valamit, annyit jelent csak a közösség – értve itt a falu egészét – számára, hogy szapulja azokat, akik kínlódnak egy jó jelenért és egy jobb jövőért!

Legyen már végre becsülete az ún. jótékonysági munkának! Tudatosan nem „társadalmi munkát” írtam, mert ennek még inkább rossz a színezete. Pedig nevezük akárhogy, egyik sem lebecsülendő, különösen nem azok részéről, akiknek érdekében történik. Legyen az képviselő, alpolgármester vagy szerkesztőségi tag, higgyék el jó szándékkal teszi a dolgát, nem igazán vár érte anyagi elismerést, de a rosszhiszemű, hátbatámadást sem.

„Szeressük egymást gyerekek...”, mondja a nóta, én ezt úgy fordítanám, hogy „becsüljük egymást emberek”. Ez talán előbbre vinné dolgainkat. A gyűlölködés csak a kátyúba ránt, arra meg nekünk nincs szükségünk. Azt ajánlom mindenkinek, mielőtt elkezdene szidni egy közért tevékenykedőt, gondolja végit, tett-e legalább annyit, vagy többet a közösség ügyeiért, ha igen, akkor rajta hát, de szemtől-szembe!

Így látja ... a felelős szerkesztő!

Sommás az ítélet – kimondatott a verdikt:

„Sokba kerül a Tárogató!” Ebben és úgy látjuk csak ebben a kérdésben megegyezik a Polgármester úr, valamint a helyi kisgazdapárt – vagy néhány tagjának? – véleménye.

Tényleg sokba kerül, de nézzük meg, kinek?

A tények: (12 oldalas lapszámra vonatkozik)

1992. szeptember 30-ig a helyi önkormányzat számonként 12.000,- Ft – öszerintük támogatást – szerintem üzletet kötve közlésidíjat fizetett a Tárogatóért. 1992. októberében kérésemre a testület e „támogatást” számonként 22.000,- Ft-ra emelte.

Az újság 800-1000 példányban készül! Lapszámonként 50 példány köteles illetve tiszteletpéldányként kerül átadásra, mintegy 50-100 példány a maradvány (remittenda).

Lapszámonként a műveleti (tipográfia, anyag, fotó és nyomda) költségek (a változó árak, példányszám miatt nem pontos a szám) átlag 30.000,- Ft-ba kerülnek.

1993. január 1-től az újságot is terheli 6 % ÁFA. (Csak tájékoztatásul a tipográfia és a nyomdaköltség 25 % ÁFA-val terhelt.)

Megalapítása óta – 1991. március – 15,- Ft az ára.

A fentiekből kitűnik, hogy a szűkített önköltség éppenhogy kijön az Önkormányzati támogatásból, valamint az eladási illetve szórványos reklám bevételből.

Sem a szerkesztésért, sem az írásért senki nem kap egy fillért sem. Csak megjegyzem egy-egy riport elkészítése, értekezés, publicisztikai fotó, grafika több órai elfoglaltságot vesz igénybe. A szerkesztés munkájához szívesen látok bárkit. Csak azt kérem, amíg az újság szám össze áll, jöjjön velem – így válik láthatóvá ennek időigénye.

Akkor jön a kérdés:

Miért tesszük? Ezt is leírtuk már!

Nyilvánosság nélkül nincs demokrácia. Ebben a szerkesztőség teljes mértékben egyetért, és ezért készek vagyunk tenni is. Hál' Istennek, minden másban vitatkozunk!

Most a „támogatás” idézőjeléről.

Mi – az újság alapítói, a Polgármester úr is – vállaltuk, hogy bizonyos közszolgálati funkciót is ellátunk. Nevezetesen az Önkormányzat tevékenységéről szóló híreket, közleményeket, hivatalos értesítéseket – az Ő iratukban módosítatlanul – leközzöljük.

Ha ezt nem tesszük vagy a lakosság informálásának minőségi színvonala szenved csorbát. (Természetesen ez a színvonal a jelenlegi jó-rossz színvonalhoz hasonlított) vagy más utat kell keresni.

Mi lehet az?

Fénymásolt vagy stencilezett vagy nyomdai úton előállított közlemények – posta, vagy egyéb úton történő – eljuttatása a lakossághoz. Ennek a hatékonyságáról és bekerülési költségéről külön nem kell szólni.

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

Folytatás

1993. április

(Nem beszélve arról, hogy a szervező munkával ez esetben a hivatalnak kell foglalkoznia.)

Tehát nem történik más, mint hogy a lapkiadó Polgárok Körétől az Önkormányzat üzleti alapon megveszi azt az oldalmennyiséget, amennyi közlendője a helyi társadalom felé van.

Ezek után felteszem a kérdést: Kinek is kerül sokba a Tárogató?

Valóban úgy lehetne „nullszaldós”, ha több elkelne belőle, ha több hirdetés lenne benne, esetleg kevesebb oldalszámba jelleme meg, 35-40,- Ft lenne egy-egy 12 oldalas példány ára.

Mindegyik ha, mindegyik ok külön elemzést igényelne.

Ahhoz, hogy a jelenlegi feltételek mellett egyáltalán megjelenjen a lap minimálisan 5,- Ft-os emelésre feltétlenül szükség lesz. (Hangsúlyozom: 12 oldalas alapváltozatról van szó!) A döntést addig halogatjuk, míg így bírja a pénztárcánk. (Erről egyébként is tájékoztatjuk Tisztelt Olvasóinkat!)

Javaslatom: meg kell nézni más hasonló újságok bekerülési költségét!

Bevallom őszintén a Kisgazdapárti elemzést azzal a szerkesztői megjegyzéssel szándékoztam bevezetni: - ami végül is elmaradt – végre egy párt, amelyik a publikum elé áll és azt mondja, „én így látom”.

Azt az írás kapcsán már tudjuk, hogy mit nem tart jónak a Kisgazdapárt. Egy kormányzásra, helyi kormányzásra is készülő pártnak ez viszont nem elég! A „vagyont” is meg kell fogalmazni. Őszintén remélem, a választások kezdetével találkozzunk majd nemcsak a Kisgazdák, de a többi párt „hogyan tovább”-jával is.

Köszölgéati funkciókból eredően örömmel közöljük ezeket!

Tóth Lajos

1993. október

Vezércikk

megírására kaptam felszólítást a legutóbbi szerkesztőségi ülésen. Nagyon szomorú lett a lelkem, mert nem tudtam szomorúság nélkül gondolni az elmúlt harminc hónapra. Ennyi ideje hordozza magán egy szerény lap a „RÁKÓCZI TÁROGATÓ” címet. Már harminc hónapja küzd a szerkesztőség kis csapata, hogy időről-időre letegye az Önök asztalára kelő alázattal a lapot. Két és fél éve néznek bennünket – mint valami fertelmes férget – a község lakói; azóta kritizálnak; utólag megmondják: ezt másképp kellett volna; és harminc hónapja igyekszünk felvállalt munkánkat a sok gáncsoskodás ellenére is végezni.

VEZÉRCIKK

kell a mostani lap elejére is. Ebben a vezércikkben nem hiúságot legyező dicséretetést kívánunk – (majd húsz-harminc év múlva talán megállapítja valaki, hogy voltunk és hírt adtunk, nagyon is sokrétű híradással voltunk sokrétű környezetünkről). Nem pénzt, fizetést kérünk – (mindegyikünk, hogy úgy mondjam „társadalmi munkában” teszi vállalt kötelességét). De igenis kérjük, hogy aki teheti, segítsen. Kérjük, hogy aki úgy érzi, tudna valami fontosat átadni a rákóczi falvi embereknek, tegye meg, adja át tudását. Kérjük, hogy a bíráló sorokat írják le, nyomtassuk ki, kerüljön közkezre. Kérjük, hogy akiben a szép iránti érzék fokozottabb az átlagember szépézésénél, versét, leírt szép gondolatait adja át, hogy belőle más is szépülhessen. Kérjük, hogy aki idős embertársai gondjain bármivel segíteni tud, mondja el, hogy ténylegesen segítség lehessen az. Kérjük, hogy álljon mellénk a lap összeállításában, mert csak a bőségből lehet válogatni, hogy az újabb harminc hónap is meglegyen.

VEZÉRCIKK

lett, kérő, segítséget kérő vezércikk. Csak azért vállaltam megírását, mert a szerkesztőségi ülésen öten voltunk, de öten nem vagyunk képesek valami maradandót adni. Ha azonban lesz mögöttünk mindenféle gondolkodású embercsoportból egy-kettő, nyugodt szívvel próbálunk összeszerelni egy lapot, de nem barkácsoló módon.

Téglás Pál

Akik vállalták, hogy körbekerkeznek Európát...

Szabó Árpád Léval Csaba

Ahol megpihentek és találkoztunk: Arzano

Akik vendégül láttak

Maurice Dauphin a farmer, a zenész, a vendéglős és jóbarát

Georges Dauphin a farmer és polgármester

FECRSKEBÚCSÚ

Hangos csacsogással, kis köröket róva
Ellipszist hasítva ficsereknek.
Fennhangon hirdetik: eljött az óra!
A kis csapatok útnak erednek.
Egymáshoz verődve körbekerkeznek
Virágnak, fünek, bokornak, fának.
Az ember szíve halkán belesajdul:
Elmennek a fecskék,- vége a nyárnak.

Urbánné Kelemen Rózsa

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1994. április

Lapzárta után érkezett a hír...

A Magyar Rádióból elbocsájtottak 129 műsorkészítő munkatársat – közöttük több neves, a rádió szakmai tevékenységét, hírnevét megalapozó, meghatározó vezető újságírót – szakmai, etikai okokkal magyarázva – de egyértelműen politikai megfontolásokból.

A TÁROGATÓ eddig tudatosan kerülte a napi aktuálpolitikai nyilatkozatokat. Most azonban meg kell szólalni, hiszen alapító okiratában a sajtószabadság tiszteletben tartása és szolgálata elsődleges céljai között szerepel.

Így a maga – szerény keretei között – tiltakozik a sajtószabadság megsértése miatt.

A szabad sajtó napja – MÁRCIUS 15. – különösen aktuálissá teszi üzenetünket:

A sajtó azért van – többek között -, hogy kritizáljon.

A kritikus sajtót nem megszüntetni, és ellehetetleníteni, hanem informálni kell!

*Tóth Lajos
felelős szerkesztő*

1994. április

Március 15-i visszhang Én másképpen látom

Régen nem tudok résztvenni a Tárogató szerkesztőség munkájában betegségem miatt. Bizonyára udvariasságból azonban a nevem még mindig szerepel a munkatársak névsorában. Mivel nem tudok szó nélkül elmenni egy-két dolog mellett, véleményemet írásba foglaltam.

A címlap és annak tartalma, ami bírálatra készült. Vártam egy külsejében is ünnepi számot, egy fotót, egy kártyát, ami 1848-ra emlékeztet. Helyette nem éppen ünneplő írás jelent meg.

A „lapzárta után érkezett a hír...” című felelős szerkesztő által aláírt cikkben leírtakat én másképpen látom.

Az utóbbi időkben valóban hangos volt a TV, az újságok és a rádió is a 129 elbocsátott rádiós és az őket támogatók hangjától.

Mára a hangnem, illetve egyéb nem egészen értelmiségi magatartást igazoló tetteik miatt is kétkedő lettem igazukban.

Az a véleményem, ha gazdasági illetve bizonyos százalékat etikai okokból bocsátották el, akkor az az ő belső munkahelyi ügyük. Csak félszavakból értesültünk azért, hogy egy részük elérte a nyugdíjkorhatárt, és a többiek is tisztességes végkielégítésben részesültek.

Mindannyian tudjuk, hogy minden munkahelyen vannak szakmailag alkalmatlanok, vagy felületesen dolgozók. Ezt megítélni, engedtesék meg, legyen a munkahelyi vezetők felelőssége és feladata.

Annyi munkahely megszűnt az utóbbi időben országunkban, és teremtődött is, de egyetlen értelmiségi illetve munkás sem kiabál ország-világ előtt. Nem harsogtak túlük a médiák, mint a most elbocsátott újságírók sokszor már az izléstelenséget súroló hangjától, tetteiktől.

Ha meg politikai okok játszottak közre egy részük menesztésében, akkor azt már három-négy éve meg kellett volna tenni, mint Németországban vagy Csehországban tették. Ez valóban a kormány hibája volt halogatni.

Láthattuk a TV-ben, hogy március 15-én Nyers Rezső (rég ismert a neve és volt beosztása) osztogatta a kitüntéseket a „pártatlan”, „tárgyilagosan” tájékoztató, ismert rádiósoknak.

Láthattuk a Hét műsorát március 20-án, és hallhattuk az MSZP parlamenti képviselő-jelöltjének véleményét.

Arra ezek mindenestre jók és elegek voltak, hogy képet kaphassunk a támogatás oldaláról. Jól kilógott a lóláb!

Sajtószabadság?

Nem biztos, hogy annak van igaza, aki a lehangosabban kiabál és véleményét mindannyiunk nevében nyilvánítja ki, mint egyedül üdvözítő. Sajtószabadság az, hogy mindenki elmondhassa saját véleményét politikai megtorlás nélkül. Mások becsületét ne sértse, és csak igazat írjon. A sajtó feladata a tárgyilagos tájékoztatás.

A címlapon megjelent másik – „boldog hétköznapot!” c. vezércikk – szintén elgondolkodtatott. Nem lehetek büszke magamra, mint pedagógus, de sok szülő sem, hogy nem tudtunk a fiatal újságíróknak és még sok hozzá hasonló korú ifjúba annyi hazaszeretetet plántálni, hogy március 15-e igazi ünnep legyen számára. Nem kapott tőlünk anynyit, hogy érezze, mi az igazi szabadság, függetlenség. Hogy lehet tartásom akkor is, ha nem vagyok gazdag, hogy nem kell a munkahelyen csak azért elhallgatni igaz véleményem, hogy néhány száz forintos fizetésemelést, jutalmat kapjak. Ők ezt szerencsére nem élték át, de hallaniuk kellett volna róla.

Nem gondolok én melldőngető, díszruhában magyaros ünnepelésre, de aki szívében nem érzi 1848 üzenetét, jelentőségét, és nem tud róla lelkesedéssel szólni másokhoz, az inkább talán hallgasson.

Amire történelmünkben büszkék lehetünk, arra ne szégyelljünk büszkék lenni, úgyszincs olyan sok belőle.

Ahhoz pedig, hogy a mindennapjainkban a 12 pont szelleme éljen, érvényesüljön, szabad lelkű népre van szükség.

Szolgalelkekkel nem lehet demokráciát létrehozni.

Evinich Lajosné

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1995. január-február

Találkozzanak az elszármazottak ősszel rákóczi falván!

A Tárogató szerkesztősége – testületileg – felkarolta Bartos Laci bácsi kezdeményezését és vállalja a Rákóczi falváról elszármazottak találkozójának 1995. őszi történeti megszervezését.

Ehhez viszont szükséges, hogy rendelkezünk az elszármazottak teljes névsorával. Ezért kérésrel fordulunk valamennyi Tisztelt Olvasónkhoz!

Kérjük, akinek rokona, ismerőse, barátja elszármazott a településről vagy tud ilyen emberről – bármelyik szerkesztőségi tag révén akár írásban – a szerkesztőség címén (Rákóczi falva, Pf. 69.) értesítsen minket. Kérjük az elszármazottak pontos nevét és lakcímét. Mindez azért szükséges, hogy fel tudjuk venni velük a kapcsolatot.

Tisztelt Olvasó! Nagy fába vágtuk a fejszénket a találkozó megszervezésével.

Az Önök segítségével viszont nem tudjuk megcsinálni.

Segítsenek, keressenek e témában is.

Tárogató szerkesztősége

1995. március

A találkozóval kapcsolatos javaslataim:

A falu hazavárja fiait!

1.) A Tárogatóban állandó rovatot kell nyitni Hazavárjuk őket! címmel. Ebben a rovatban folyamatosan tájékoztatni kell az olvasókat a találkozó szervezésének állásáról.

2.) A szerkesztőség alakítson egy előkészítő bizottságot, amelynek tagjai legyenek: a szerkesztőség, mint testület, továbbá a polgármester, a téveszelnök, az iskolaigazgató, a sportcsarnok vezetője, a katolikus pap, a református pap, a Faluház vezetője, a nyugdíjas klub vezetője, a kertbarát kör vezetője.

A találkozó sikere érdekében az említett szervezetekre, illetve személyekre igen nagy szükség van, ez az alábbiakból részletesen is kiténik.

Véleményem szerint a találkozó hatása, ha jól készítjük elő, túl megy a hivatalos ünnepségen, mert a hazajövők többségének vannak hozzátartozói a faluban és azokat felkeresik, vagyis a hivatalos, a találkozóra szóló meghívók mellett másik hazahívó levelek is mennek majd. Ezért is kell minél szélesebbre kitérni a hazahívók táborának kapuját.

Az lenne jó, ha minden korosztály már jó előre tudna a találkozóról és a lehetőségéhez képes segítené annak sikerét.

Az előkészítő bizottság alakuló ülésén szeretnék részt venni. Ebből az alkalomból meg kell választani a bizottság elnökét, titkárát, ki kell jelölnie a bizottság tagjai közül az egyes

feladatok gazdáit, meg kell határozni a találkozó végleges időpontját, továbbá javaslatba kell hozni egy előzetes programot. A bizottság szükség szerint találkozzon, hogy a tagok saját ötleteit is be lehessen tenni a végleges programba.

A magam részéről már készülök egy programjavaslattal, amit az alakuló ülésen terjesztek majd a bizottság elé, de előzetesen megküldöm.

Bartos László

TÉL

Bebalzsamozott emlék tükrét tartja, ezüst haját fésüli a szél,
Meztelen fák között hallgat a messzeség.
Kialvó tűz keresi melegét, hamujában kutat tétován,
Ráncait felejtene bánata mögé rejtett kifosztott arcán.

A halkszavú fény szemeiben fáradtan alszik el,
Búcsút int a mulandó, helyét keresi a jövőben.

Omladozó föld alatt, nászágyán csontig vetköztet a sötétség,
Térdreboruló nappalok felett tépett rongyaiban magányosan ballag a TÉL.

Balázs Antal

1996. május

A képviselőtestület többsége figyelmen kívül hagyva kb. 3000 fő rákóczi falvi lakos igényét, nem támogatta a „RÁKÓCZI TÁROGATÓ” megjelenését.

E döntéshez Bodács István, dr. Bodács Zsófia, Evinich Lajos és Gergely Szilveszter képviselők nem adták nevüket.

Így az újság a jövőben helyi és idegen cégek, magánszemélyek támogatásával jelenik meg. A lakosság segítségét egyenlőre nem kérjük, így most áremelést nem tervezünk!

Tárogató szerkesztősége

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1996. május

A Képviselő Testület ülései, kivéve a zártakat, nyilvánosak. Évek óta nem éltem a lehetőséggel, hogy élőben nyomon követhessem az összeüléseken történeteket. A kevés információt ezidáig az ott készült, és a Tárogató oldalain megjelent hiteles jegyzőkönyvi kivonatokból merítettem.

Olvasva a jegyzőkönyv szűrt sorai mögött, helyi lakosként, ismerve a képviselői és képviselőcsoport érdekeket, személyeskedéseket, vélt vagy valós személyes sérelmek felbuggyanását, személyes érdekek érvényesítését véltem volt felfedezni. Ezek nem jó dolgok, de végső soron valahogy természetesek, hiszen a képviselő is ember és csupán pár száz földi halandó által kiválasztott.

A fenti benyomásaimat a legutolsó, immáron személyes tapasztalásom sem változtatta meg, sőt...

Két döntéshozatal érdekelt és vitt be a faluházi disputára. Ezen az ülésen „törtek pálcát” kiválasztottaink a helyi újság, nevezetesen a Tárogató és a tervezett „Rákóczi Galéria” felett.

Döntés: nem kell Tárogató, községünkben nincs helye a galériának.

A verdiktet teátrális csevely előzte meg. Választott szószólóink erőszakolt észérvekkel gyözködték egymást, hogy miért is nem adható támogatás 1996. évben a Tárogató megjelenéséhez. A folyamat pikantériája volt, hogy az indokok között racionális, amit úgy ahogy el is lehetett volna fogadni nem igen szerepelt. Gondolok én olyanra, mint takarékoság, pénzhiány, stb. A későbbiekben világossá válik, hogy miért is nem kerültek elő ilyen természetű akadályok.

Az érvelések között viszont akadtak érdekesek:

-,ha a Tárogató-t támogatjuk, akkor minden cipészt támogatathatnánk a faluban”

Ötletnek jó lenne. Cipészkedés hiányszakma. Kevesen vannak, nem kell nagy támogatás.

Elnézést kérek előre is minden cipésztől, a következő gondolatommal nem szándékozom Őket megbántani.

Az iparúzés és a „sajtócsinálás” nem keverhető össze. Egymástól távol álló, folyamatát és végeredményét tekintve is.

Az összehasonlítás nagyon rossz.

Gondolhatok arra is, hogy a tisztelt felszólaló a párhuzamvonást pejoratívan tette, értékelve és elismerve a maroknyi csapat /szerkesztőség/ öt éves lelkes munkáját.

Így, pontot téve a „suszterkedés” végére: társaim nevében

is köszönetet kell mondanom.

Bocsánat, - még egy gondolat: a csapat, mármint szerkesztőség ELLENSZOLGÁLTATÁS NÉLKÜL, INGYEN tette a dolgát, „csinálta az újságot”.

Kivonat a leendő önkormányzati lap tervezetéből:

„IV. Előzetesen tervezett ill. tervezendő költségek:

„D. szerkesztőség és annak illetménye:

1. max. 5 állandó személy (köztük egy felelős szerkesztő és egy fotós!), akik a szellemi alkotói munkával foglalkoznának illetve egy (számítógépes

szövegszerkesztésben jártas) leíró, valamint ezek pénzügyi vonzata,

2. az önkormányzat képviselőtestülete részéről egy kapcsolattartó (de nem ellenőr!) személy társadalmi megbízása (aktív újságírói munkája esetén honoráriummal együtt!)”

Kis kitérő után visszatérve.

- Miért is döntött a Képviselő Testület úgy, hogy nem ad anyagi támogatást az újság megjelenéséhez? /1995. évi támogatás háromszázezer forint volt./ Nyilván azért, mert soha többé páran nem kívánták látni a településen ezt a „szemét újságot”.

Köztudott dolog, hogy a helyi, kis példányszámban előállított lapok támogatás hiányában meghalnak. Ezzel tisztában volt az önkormányzat is. Bizonyítékul az alábbiak.

Kivonat a leendő önkormányzati lap tervezetéből:

„IV. Előzetesen tervezett ill. tervezendő költségek:

A. paraméterek:

1. megjelenési gyakoriság: havonta
2. oldalszám: 8
3. eladási ár: 40 Ft/pld.
4. példányszám: 500-1000
5. színnyomás: fekete (pasztell színű lapon)
6. lapméret: A 4

B. előállítási ár (idegen profi vállalkozónál megrendelve):

1. 30 -35 eFt/500 pld., 35 -40 eFt/1000 pld.
2. fenti árak az ÁFA-t nem tartalmazzák (mely ISBN számú engedéllyel 12 %, s melyet az önkormányzat sajnos nem igényelhet vissza!)”

Két megjegyzés:

- A Tárogató nyolc oldalon /kivéve a próbaszámokat/ még nem jelent meg. Átlagosan inkább húsz oldal a jellemző. A fenti terv számítása szerint a Tárogató jelenlegi nyomdai előállítási költsége:

$$20/8 = 2,5 \quad 40.000 \times 2,5 = 100.000 \text{ Ft}$$

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1996. május

- „előállítás idegen profi vállalkozónál megrendelve.

A szóban forgó testületi ülésen említésre került az iparüzési adó mielőbbi bevezetése.

A Tárogató megszüntetésének motivációja világosan kibányászható a leendő önkormányzati újság tervezetéből.

Idézem:

„C. nyomdára adás feltételei:

1. gépelt kéziratok
2. a szerkesztő tartalmi jóváhagyása, majd korrektúrája”

Hozzáfűznievaló csak ennyi: - nem is tudom már hány éve, de megtörtént a rendszerváltás.

A döntés, a pénzügyi támogatás megvonása egyértelműen, igaz áttételesen, a helyi újság megszüntetése miatt született, rákényszerít a következő kimondására:

A testület visszaélt kapott hatalmával.

Jelen esetben a közelvárás: legyen Tárogató.

A szerkesztőség birtokában van ennek az információnak. Szívesen megosztottuk volna ez ismeretünket a tisztelt képviselőkkel is. Elég lett volna egy kérdés (akár telefonon keresztül is):

- „Ugyan mondják már meg, mennyi újság kel el Rákóczi falván?”

A válasz így hangzott volna: kb. 800 db.

Ez azt jelenti, hogy 800 család kézbeveszi és talán el is olvassa az újságot.

Tovább ragozva és érthetőbbé téve. Rákóczi falva lakosainak több mint a fele igényli a Tárogató megjelenését.

Ez az információ akár – jó esetben – egy döntéshozatal előtt közvéleménykutatást is megérthetett volna.

Nem árt ismerni a köz kiválasztottainak a köz elvárását!

Papp Imre

1997. február-március

Megint baj van a Tárogató-val!

Két friss történet!

Az egyik: A Rákóczi Tavasz 1997. rendezvény előkészítése kapcsán összehívott megbeszélésen az egyik képviselő úr megróttá az újságot. Az volt a „bűnünk”, hogy – még az elmúlt évben – tudósítottunk a balul sikerült iskolai Ópusztaszeri kirándulásról. (Emlékeztetőül: A millicentenáriumi ünnepségek kapcsán – Ópusztaszeren – fellépési lehetőséget ígért Nick Ferenc úr az iskola „Pajzsraemelés” produkciójának. A gyermekek Czirmayné tanárnő vezetésével elutaztak. Az utazás kálváriáit a csoportot vezető tanárnő írásában adtuk közre. Ugyanebbe a számba biztosítottuk Nick úrnak is a re-

agálási lehetőséget is, amivel az érintett élt is.)

Arra a kérdésre, hogy korrekt volt-e a Tárogató eljárása, nem kaptam ott helyben választ. /Úgy látszik az igent nagyon nehéz kimondani!/
A másik: A legutóbbi testületi ülésen a bizottsági elnök, képviselő azt vetette a jegyző szemére, hogy megjelent a discóval kapcsolatos interpellációja a Tárogatóban. Ezek után, hogy legyen Ő nyugodt otthon? Milyen alapon jelent meg az újságban?

A válasz nagyon egyszerű is lehetne: nyilvános ülésen hangzott el! (Csak megjegyzem, lehet, hogy legalább annyian dicsérik ezért a képviselő urat, mint amennyiben haragszanak rá ezért. De hát ezért fájjon az Ő feje, vagy duzzadjon tőle az Ő melle.) A tények kedvéért meg kell jegyezni, hogy a disco témáját két képviselő feszegette a decemberi testületi ülésen. A másik képviselő úr /Végi István/ vállalta az interpellációt és a nyilvánosságot is.

Tulajdonképpen semmi nem történt, csak a régi beidegződések működnek tovább. Többször leírtam már, ha torz az, amit a tükörben látunk, - jelen esetben ami az újságban volt – nem biztos, hogy a tükör az (újság) a hibás. Gondoljunk bele: nem torz fejfel álltunk-e a tükör elé? Tudom a Tárogatót sokat, - igaz csak néhányan – vádolták, vádolják azzal, hogy hazudik. De ezt eddig soha nem nyilvános fórumon, vagy az újság hasábjain tették, illetve tényekkel nem igazolták. Azért nem, mert akkor lehetett volna válaszolni, illetve tényeket érveként előhozni. Ugyanez a kör vádolja az újságot szándékos torzítással, dezinformálással. Ezért örülök annak, hogy e megjegyzések most nyilvános fórumon hangzottak el, így módomban van rájuk válaszolni! Nézzük a két konkrét esetet. „Tárgyszerűség és az objektivitás” címén azt várták volna el az újságtól, hogy „szépsítsen” a mások által megírt anyagokon és átélte kálvárián. Vegye figyelembe Nick úr érdemeit e millicentenáriumi ünnepségek országos megszervezésében nyújtott teljesítményét, és vegye figyelembe az interpelláló bizottsági elnök képviselő úr érzékenységét (hogy ne mondjam „bátorságát”). Magyarul: manipuláljam, cenzúrázzam a nem általam készített anyagot, kövessem el azt, amivel lépten-nyomon a már fent említett néhányak vádolnak. (Persze, ha ez az ő érdekében történik az más!)

Uraim! Nem követem el! Eddig sem tettem, a jövőben sem fogom!

Aki vállalja azt, hogy egy közösség képviselőjeként, annak szószólójaként fellép, az vállalja annak a következményeit és felelősségét is. Egyszerű a terápia: lehetőleg nem kell össze-vissza beszélni és néha a kellemetlen dolgokat is vállalni kell! (Egy politikai képviselőnek különösen!) Persze ehhez bizonyos nagyvonalúság és civil kurázi is szükséges!

Felelős szerkesztő

A TÁROGATÓ ÉLETÚTJA

1997. február-március

1998. április

Ilyen is volt!

Régi könyvek között kutakodva akadt a kezembe egy Mark Twain könyv, (Tamás úrfi kalandjai) és nem is a félig leszakadt borító, nem a megsárgult lapok keltették fel az érdeklődésemet, hanem a belső oldalon talált pecsétnyomat. Az amit megpróbálunk bemutatni Önöknek. „EGYETÉRTÉS” OLVASÓ NÉPKÖR RÁKÓCZIFALVA 1888. Vajon tud-e a körről valamit Ön, Tisztelt Olvasónk?

Ha igen, ossza meg velünk, hogy közkinccsé tehessek. Várjuk írásait!

Fsz.

Morgolódtunk

1997. április

SAJTÓNAP

Ez évben is - immár hagyományosan - megemlékezett a Tárogató Szerkesztősége a szabad sajtó napjáról. A fogadáson részt vettek a szerkesztőség munkatársai, a lapban rendszeresen publikálók, és a társ helyi újság, a Rákóczi Közlöny felelős szerkesztője: Bodács István.

A sajtó napi megemlékezésre az ételt Csüllög Gábor helyi vállalkozó az italt a LAMARK kiadó és a Market Grafik Bt. szolgáltatta és ajánlotta fel.

Köszönjük!

HÁZUNK TÁJÁN

1991.június

Mérlegen a rendszerváltás

Alig több, mint fél évvel ezelőtt a mi csöndes, politikától alig érintett községünkben is elkezdődött valami. Ebből a gondolatból kiindulva, néhány közérdeklődésre számotartó kérdést intézünk a községben működő pártok vezetőihez. Aki a válaszokat adták: Aszódi Lajos (A.L.) FKgP, Bacsó Ernő (B.E.) MDF, Balogh Terézia (B.T.) MSZMP, Garics József (G.J.) Nemzeti Parasztpárt, Nagy Vilmos (N.V.) MSZP.

- Hogyan ítéli meg pártja helyzetét a községben? Nőtt, csökkent népszerűsége? Egyáltalán működnek?

A.L.(FKgP) – Természetesen működik a kisgazdapárt, jelenleg stagnál, sem nem nőtt, sem nem csökkent a népszerűsége. A pártmunkát behatárolja az önkormányzati- és a földtörvény hiánya. Ezek nélkül érdemi munkát aligha tudnánk végezni. Legeltetési bizottságot szeretnénk működtetni, azonban a tsz nem hajlandó visszaadni az ehhez szükséges földterületet.

B.E.(MDF) – Pártunk helyi szervezetének népszerűsége, amint a nagy közvéleményben is, csökkent. Létszámunk az eltelt időben nem változott, azonban a szimpatizánsok köre bővült.

B.T.(MSZMP) – Alapszervezetünk jelenleg is működik. Véleményem szerint a párt népszerűségénél a titkár személyének van jelentősége. Kérdés, hogyan tud a község életében részt venni. A helyzetünk igen nehéz, hiszen a '89-es pártszakadás miatt egyesek szerint ez az a párt, amelyik az országot tönkretette. Hisszük és valljuk, hogy ezt a „népszerűséget” az idők igazolni fogják.

G.J.(Parasztpárt) – Pártunk működik. Népszerűsége nőtt, ami a taglétszám folyamatos emelkedésével is kimutatható. A tagtoborzón, melyen nemrég rendeztünk 8 fő kapcsolódott be munkánkba.

N.V.(MSZP) – A korábbi pártalapszervezetek megszűntek, és azok léptek be pártunkba, akik már várták a változást, s különösen, akik tevélegesen is kívánnak dolgozni a községért. Egyre inkább szaporodik a politikánkkal szimpatizálók száma. Egyéni beszélgetésekből érzem, hogy népszerűsége egyre inkább nőni fog.

- Kérem, értékelje az önkormányzat féléves munkáját!

A.L.(FKgP) – Véleményem szerint az önkormányzat ez alatt az idő alatt jó irányban tapogatózik, azonban a vállalkozók biztatásában, és a nekik nyújtandó segítségben volna mit tenni. A polgármester úr és a képviselő-testület tagjai egyértelműen a közellátás javítása mellett foglaltak állást a választások idején. Történt ugyan előrelépés, de azen a téren van még mindig javítandó.

B.E.(MDF) – Minden önkormányzati ülésre kapok meghívót, ahol részletes tájékoztatást hallhatok a képviselő-testület munkájáról. Jónak ítélem meg az ott folyó munkát.

Egy-egy témát részletesen megtárgyalnak, rávilágítanak a problémákra, melyeket igyekeznek meg is oldani.

B.T.(MSZMP) – Nem hallomásból ismerjük az ott folyó munkát, hanem részt veszünk. Ez a félév nem elég ahhoz, hogy mélyebb értékelésbe bocsátkozzunk. Félttem a testületet a mai gazdasági helyzetben. Túl sokat akarnak vállalni, féltő, hogy ebből keveset tudnak megvalósítani.

G.J.(Parasztpárt) - Nem hallomásból ismerjük az ott folyó munkát, hanem részt veszünk. Nem igazán tudjuk értékelni, hiszen az ülések menete ugyanolyan, mint régen. Ezt nem csupán a formai oldalról, de a tartalmát tekintve is érzem. Negatívnak ítélem meg azt a tényt, hogy az eltelt időszakban már négy fő változott a testületben.

N.V.(MSZP) – A Kormánynak kellett volna több segítséget adnia az önkormányzatok részére, nem a jogaikat csorbítani. Szárnyaszegett az önkormányzat, és emellett egy teljesen új közösség is. A testülettel folytatott munkát pozitívnak értékelem, hiszen kérték a segítségünket, és mi ennek eleget is tettünk.

- Mit tart a legfontosabbnak és megvalósítandó elképzelésnek a településen?

A.L.(FKgP) – Legfontosabbnak tartanánk az ártézi kutat, a tornatermet, de a lehetőségek függvényében sorolhatnám a gázt, telefont és a csatornázást is.

B.E.(MDF) – Minden fontos, ami felmerült a falugyűlésen. Az elképzeléseket meg lehet valósítani, de ehhez pénz kell. Fontos, hogy az önkormányzat elképzelése találkozzon a község lakóinak igényével.

B.T.(MSZMP) – Az ifjúság mindig szívügyem volt, de be kell vallanunk, hogy az utóbbi években egyre inkább háttérbe szorult a velük való törődés. Egyéni véleményem, de pártalapszervezetünk is, hogy fontos a tornaterem megépítése, ami nemcsak a kisiskolásoknak ad helyet, hanem bízunk abban, hogy az utcára kiszorult fiataloknak is lesz helye.

G.J.(Parasztpárt) – Fontosnak tartjuk a gázvezeték kiépítését, az ártézi kutat, a tornaterem és egy intelligens kultúrház felépítését.

N.V.(MSZP) – Amire pénzünk van, és energiánk is, az a legfontosabb. A cukrászda és a művelődési ház összedőlt, a műszaki és ruházati bolt kicsi. Van mit pótolni!

- Változott-e a településen valami (politikai értelemben is) a választások óta?

A.L.(FKgP) – Változott, mert ennyi diplomás ember, amennyi jelenleg az önkormányzatban van, mióta Rákóczi falva fennáll, összesen nem volt. Politikai értelemben minden lehetősége megvan a képviselő-testületnek, hogy ők irányítsák a falu életét, ne pedig kívülről, a pálya széléről, mint az elmúlt negyven évben.

B.E.(MDF) – Sokat változott. A község lakói a kezdeti időszakban nagy megértéssel fogadták a fordulatot. A település kiegyensúlyozott, nem tapasztalhatók kirívó, szélsőséges politikai megmozdulások. Békésen élünk egymás mellett.

HÁZUNK TÁJÁN

B.T.(MSZMP) – A politikai csatározásokba a nép belefáradt, ami érthető, és abból adódik, hogy a közéleti politizálástól óvakodnak. Egyre inkább az egyéni és családi politikát választják maguknak.

G.J.(Parasztpárt) – Semmilyen változást nem észlelek. Úgy érzem, nincs annyi összetartás a községben, mint korábban. Nem tartom jónak, hogy sorra eladják az állami tulajdonú ingatlanokat. Például Novotni-féle kert, hiszen ide eredetileg piacteret terveztek.

N.V.(MSZP) – Érzékelhetően nem változott semmi. Gondolatban lehet, de nem lett fehérebb a fehér, nem lett feketébb a fekete. Beállni egy új rendszerbe nehéz. A főnt megfogalmazottak, mire leérnek a faluba, ahhoz egy év kevés.

- Mi a véleménye a „Tárogatóról”? Miért nem használták ki ezidáig?

A.L.(FKgP) – Mi igyekszünk a lehetőséget kihasználni. Mielőtt megjelent, szinte minden találkozáskor kérdeztük a polgármester úrtól, mikor jelenik már meg.

B.E.(MDF) – Jónak tartom a lapot és fontosnak. Kíváncsi vagyok, hogy hosszú ideig meg legyen a lehetősége a „Tárogató” kiadásának.

B.T.(MSZMP) – Helyesnek tartom, és bízom benne, hogy az érdeklődés nőni fog iránta. Az eddigi számok is azt bizonyítják, hogy a község gondjaival, problémáival foglalkozik. Ezidáig nem volt lehetőség kihasználni, de bízom benne, hogy egyre több alkalmunk lesz véleményt nyilvánítani benne.

G.J.(Parasztpárt) – Az ötletet jónak tartom. Kérdezzék meg az embereket, mondják el ők, hogy mit akarnak. Véleményem szerint kevés az, ami az önkormányzatról megjelent benne. Jó lenne többet tudni arról, hogy mit csinál a polgármester, a jegyző és a falugazda.

N.V.(MSZP) – Tetszik, hasznosnak tartom. Szeretném, ha nem a pártok lapjává válna, de a közérdekű információk jó, ha belekerülnek. Élni fogunk a lehetőséggel.

Pappné Benson Mária

1991.június

Képviselő-testületi ülés: Kerékpárút, Faluház, rendőr

A község képviselő-testülete május 30-án tartotta soros ülését. A napirenden jónéhány olyan kérdés is szerepelt, amely közletről és nagyon komolyan érinti Rákóczifalva életét.

Közéleti bejelentések és interpellációk között szó esett többek között a buszmegállókból letépett menetrendekről, a ténylegesen magasabb értéket leolvasó vízdíjasokról, a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos vitáról

az ÁFÉSZ vezetőivel, amelyben a derék vendéglátósok bejelentették a vendéglő megszüntetését.

A polgármester úr szóbeli tájékoztatójából megtudhattuk ezt követően, hogy személyzeti magánrendelés indul a községben.

Nehezen született megnyugtató konszenzus az önkormányzat és a Szolnoki ÁFÉSZ régóta húzódo vitájában, csupán rész megoldások vannak: a szövetkezet vállalta augusztus 31-ig a gyermek- és szociális étkeztetést, az önkormányzat viszont nem emeli az ÁFÉSZ bérlényének bérleti díját – amennyiben az százötvenezer forintot átutal a tornaterem építésére.

Tóthné Fábrián Ágnes belső, hivatali ügyekről tájékoztatta a képviselőket: január óta kettővel csökkent a hivatal dolgozóinak száma, két embert pedig új munkaterületre helyeztek át. Munkafegyelmi kérdések is szóba kerültek, s kiderült, hogy e területen is bizony volt javítani való. A testületi tagok többsége e vitában úgy foglalt állást, hogy szigorú, következetes, de emberséges hivatalvezetői módszerekre van szükség.

Bodács István polgármester egy levelet is felolvasott, amit Dr. Horváth Ferencné sportköri elnök intézett a képviselő-testülethez. Ebben – korábbi elképzelésüktől eltérően – havi egy-két alkalomra kéri, rendezvény céljára, a sportkör a Faluházat. A képviselők rábólintottak a kérésre, ám a levél hangneme miatt néhány testületi tag elmarasztalta a kérelmezőt.

Nem született – nem is szülehetett – viszont döntés a 4-es főút melletti kerékpárút dolgában. Különböző nehézségek miatt javaslatként elhangzott, hogy a Sallai utat kellene szilárd burkolattal ellátni, és oda terelni a kerékpárforgalmat. Kérdés azonban, hogy ilyen módon igénybe lehet-e venni az egyébként járó állami támogatást.

A tartalékalapból az út-hídalapot félmillió forinttal kiegészítette a testület, ugyanakkor a hidroglobusz helyével kapcsolatban felülvizsgálta egy korábbi álláspontját: hiába egy 800 ezer forintos vételi ajánlat, a terület a község tulajdonában marad.

Nem vállalta a képviselő-testület azt, hogy saját költségén újabb rendőr beállítását kérje a rendőrségtől, mivel ennek költségeit sokallták a képviselők. Helyette inkább az önkéntes rendőri állomány fejlesztését támogatták.

Még egy érdekes téma az ülésről: a polgárvédelmi parancsnokság engedélyt adott arra, hogy június 30-án, a szovjet katonák végleges távozásának napján, megszólalhatnak a szirénák is, nemcsak a harangok. A reakció egyértelmű volt: Isten őrizzen attól, hogy ezt a háborúra emlékeztető hang megszólaljon! Örülünk, de azért ne túl zajosan!

M.V.J.

HÁZUNK TÁJÁN

1991. augusztus

Az első fecske

Elhelyezték 5600 lakosú községünkben az első nyilvános cross- bar rendszerű telefonfülkét az orvosi rendelő előtt. Nehezen született, soká érkezt, de nagyon sokat segít nekünk. Ezért becsüljük meg, védjük, óvjuk. Senki sem tudhatja, mikor jelent életmenő segítséget. Vigyázzunk rá, nehogy az utolsó percben kapható segítség helyett tönkretett készüléket találjon a kétségbeesett rákóczi falvi.

Várjuk a folytatást!

1991. október

Pénz, pénz, pénz

A Rákóczi falva Önkormányzati Képviselőtestülete 1991. szeptember 12-én tartotta a soron következő ülését. Az ülés napirendi pontjai között szerepelt az önkormányzat első félévi gazdálkodásáról készült jelentés.

Az önkormányzat 84.891.000 forinttal gazdálkodik. A bevételek 54,4 %-a folyt be, míg a kiadási előirányzat teljesítése 45,8 %-os.

A bevételek fentiek szerinti alakulása biztonságos alapot nyújtott, illetve nyújt a következő félévben aktuálissá váló, nagyobb volumenű fejlesztési, működési feladatok teljesítésére. A pénzügyi terv végrehajtása során az ésszerű taka-

rékosság mellett az intézmények működési színvonalának megtartása a fő cél.

Június 30-án 9.000.000,- Ft-ot letéti jegyben tartós betétként az OTP-nél lekötöttünk, s ez azóta 3.000.000,- Ft-tal növekedett. Az iskola téglajegyek, hangverseny és egyéb rendezvények bevételeiből 100.000,- Ft értékű letéti jegyet vásárolt. A fenti 12.100.000,- Ft-ot a tornaterem építésére kell fordítani.

A működési kiadásoknál a tervezettől való elmaradás abból adódik, hogy a megkezdett munkálatok az első félév lezárásakor még nem fejeződtek be. Ebből adódóan a kifizetések a II. félévre húzódtak át.

Ilyen áthúzódó feladatok voltak az alábbiak:

- Bartók B. út, Rózsa F. út, Jászai M. út aszfaltozása,
- Járdaeépítés a Lenin és a Jókai utcán,
- Vörös Hadsereg úti, illetve a főtéri ártézi kút felújítása,
- Gyermekelelmezés beindítása.

Legnagyobb volumenű fejlesztési kiadását a tornaterem építésére tervezte. A tornaterem megépítésére meghirdetett versenytárgyaláson a Debreceni Keviep Vállalat pályázata került elfogadásra. A munkálatok szeptember 02-án elkezdődtek.

Rákóczi falva Önkormányzat Képviselőtestülete az 1991. évi pénzügyi terv I. félévi végrehajtásáról szóló jelentést elfogadta és a II. félévre az alábbiakat határozza meg:

- Az önkormányzatnak jelenleg 5.300.000,- Ft áll rendelkezésére, amit a tervezett kiadási előirányzaton túl még felhasználhat. A rendelkezésre álló összeget megbontotta úgy, hogy 3.000.000,- Ft-ot tartalékba helyez, 2.300.000,- Ft-ot pedig a napközikonyha felújítására, a főzés beindítására, továbbá az intézmények részére az elengedhetetlenül szükséges technikai eszközök megvételére fordít. Az elkészült utak építési munkálatainak bekerülési költségei fedezetére a testület 6.400.000,- Ft-ot hagyott jóvá, amelyből 400.000,- Ft a temetőút befejezésére lesz fordítva.

A testületi ülésen jelen volt Boros Lajos, a megyei közgyűlés elnöke, aki az alábbiak szerint véleményezte Rákóczi falva önkormányzatának gazdálkodását:

„Úgy ítélem meg, hogy kiegyensúlyozott, zökkenőmentes pénzügyi gazdálkodás folyik Rákóczi falván. Az intézmények folyamatos működtetése mellett javasolja nagyobb figyelmet fordítani a beruházás megvalósítására. Fontos szerepet tulajdonít a tartaléknak, mert bekövetkezhet olyan a gazdálkodásban, amit előre nem lehet látni, továbbá a nagymértékű áremelkedés is kedvezőtlenül befolyásolja a gazdálkodást. Sok fejlesztési igény felmerült a községben, javasolja a testületnek, hogy fontossági rangsort állítsanak fel, mert pénzügyi lehetőségekkel összhangban szükséges a megvalósítás.”

(Az idézet az ülés jegyzőkönyvéből való.)

HÁZUNK TÁJÁN

1991. december

Tudunk-e még valaminek örülni?

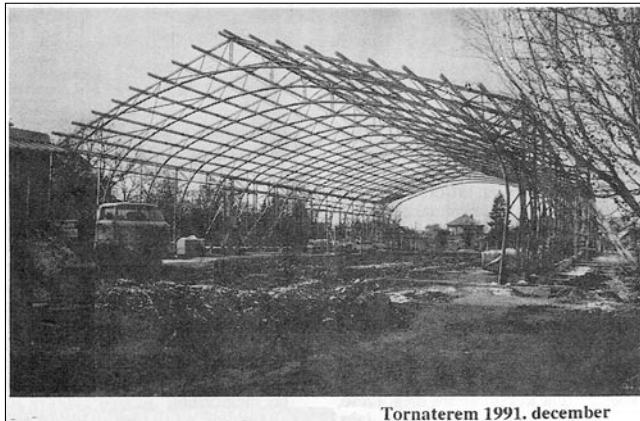
Az utóbbi időkben elég gyakran hallani az emberektől – „Nem történt itt semmi! – Minden maradt a régi-ben!”

Mégha van is ezekben a sóhajokban valami, csak részizgasságok, és mögöttük nagyfokú pesszimizmus húzódik.

Én például örülök annak, hogy végre jó minőségű, aszfaltozott utunk van. Ezen az őszön a faluban jónéhány utca kapott aszfaltburkolatot, több kilométer hosszan. Az igaz, hogy fizetnünk kellett érte, nem is keveset, és a fizetni való sohasem jön jókor, de mennyivel kevesebb port nyelünk, és nem járunk nyakig a sárban azóta!

Nem örültem viszont néhány lakótársam aggályoskodásának, az útépités közbeni bírálatoknak, az útépitőkkel való vitáknak. Úgy tűnik, mégis jól végezték munkájukat. Az ő feladatuk, hogy milyen alapra és milyen mélységben rakják a burkolatot. Ha meg rosszul dolgoztak, felelnek a javításokért.

Örülök annak, hogy végre látványosan épül a tornaterem, a tornacsarnok. A váza már készen áll, és csodálatosan szép épületet sejtet. A munka tempója olyan, hogy biztatást enged a határidőre való elkészülésben. Minden

Tornaterem 1991. december

nap megnézem, és nagyon örülök a haladásnak.

Aztán itt van az új piactér. Nagyon kellett már! És nem is lesz olyan „otromba”, mint bírálói előre vélik. Jó lesz végre kulturáltan árusítani, vásárolgatni nap mint nap!

Örülök az új járdának, a temetőbe vezető aszfaltozott útnak, a parkosításnak. Végre a halottak lakhelye is méltóképpen néz ki, és minden évszakban sár, por nélkül megközelíthető.

Na és van két telefonfülke! Áll és nagy örömmel működik is. Reméljük, hogy mindenki vigyáz rá, és ha szükségünk van rá, szolgál is javunkra.

Örülök, hogy a napközi konyháját is elkezdték felújítani. A központifűtés-szereléssel végeztek. Ha lesz pénz, a konyhakorszerűsítés kezdődik.

Jó lenne, ha a gázprogram is megvalósulhatna. Az elmúlt képviselő-testületi ülésen hallottam, hogy a megoldás a termelőszoövetkezettel való megegyezéstől függ, és csak reméljük, hogy mielőbb létre is jön ez a megegyezés.

Jó lenne a műholdas tévéadások vétele. Ma már sok gyermek és felnőtt tanul nálunk is idegen nyelveket. Nagy segítség lenne, ha naponta nézhetnénk, hallhatnánk az eredeti anyanyelvi angol és német adásokat. Rövidesen tájékoztatják a község lakóit a bevezetéssel és vonalképzéssel kapcsolatos tudnivalókról.

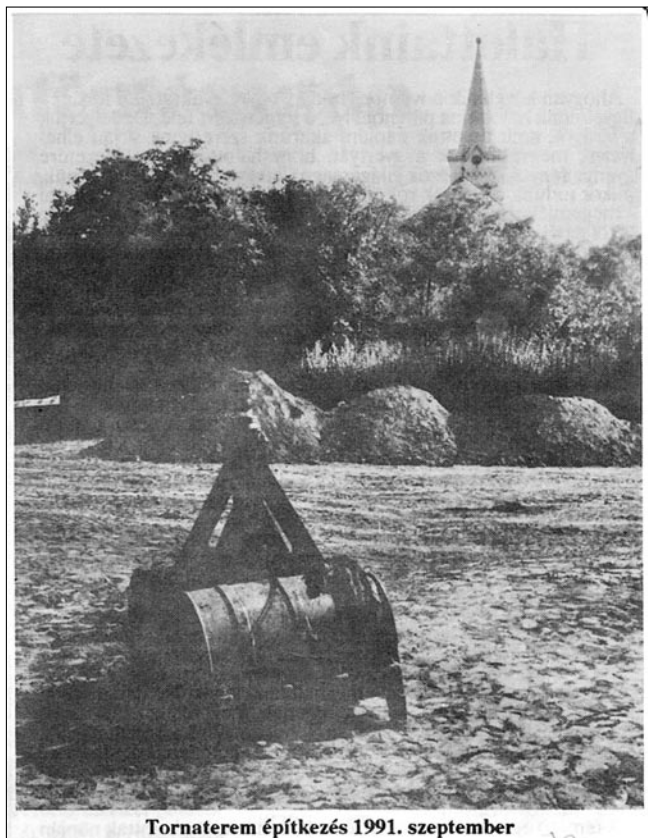
Hát ennyi minden történt egy év alatt! Miért nem tudunk örülni? Igaz, hogy életszínvonalunkkal nem igen lehet dicsekedni, egyre kevesebbet kapunk a pénzünkért, az adóhivatal is jócskán megsarcol minden jövedelmet. Ezek nem teszik az embert derüssé.

De ami van, annak azért tudjuk örülni.

Bízunk abban, hogy az 1992-es év jobb lesz, és amit elterveztünk, be is tudjuk fejezni.

A képviselő-testület pedig bátran vállalhatja e fenti eredményeket, nincs mit szégyellnie! Már csak azért sem, hogy tudjunk valaminek örülni.

Evinich Lajosné

Tornaterem építkezés 1991. szeptember

HÁZUNK TÁJÁN

1992. január

1992

Ismét magunk mögött hagytunk egy esztendőt. Egy évet, amely azonban nem hasonlítható össze a közel- és távolmúltunk egy-egy „sima” évével.

A rendszerváltást követő ősztavaszi első teljes esztendeje volt 1991, az MDF vezette koalíció közel 2 éves országglásának éve.

A Parlament megalkotott közel száz törvényt – köztük a kárpótlásit, a Zétényi Takács-féle igazságtételét, egy pár adó- és költségvetési törvényt, de nem alkotta meg például a földről és a médiáról szóló törvényeket.

Tény, hogy 1991. július 1-től nem tartózkodnak idegen csapatok hazánk területén. Tény, hogy egyre romlik a lakosság hangulata. A rendszerváltáskori jobblét-remény, demokráciába vetett hit is szertefoszlni látszik. Tény, hogy a volt szocialista országok közül – éles belső viták, olykor már-már viszályok között – a legcsendesebbnek tűnünk, s hogy ide áramlik a legtöbb nyugati tőke, és nincs sem külső, sem belső akadálya a gazdaság 1992. évi finanszírozhatóságának. Tény, hogy közel 400 ezer a munkaképes korú munkanélküli, és e szám csak nőni fog, legalábbis az év közepéig.

Miért írom mindezt a Tárogató 1992. évi első számának címlapjára? Mert valahogy ugyanazt érzem „kicsiben” Rákóczi falván is, mint „nagyban” az országban. Sok minden beindult, megvalósult, olykor felesleges szócséplés folyik, olykor tehetetlen egy helyben toporgás. Kívántuk, kívánjuk a demokráciát, és nehezen fogadjuk el, hogy a demokrácia – felelősség! Óriási felelősség saját tetteinkért, cselekedeteinkért, kimondott szavainkért, szavazatainkért.

Sokan csalódtak, vagy csalódottnak érzik magukat a demokráciában. Talán azok elsősorban, akik gyors sikereket, egyéni karriert vártak, esetleg meggazdagodást, és azt, hogy most végre saját tehetségüknek megfelelő munkát kapnak majd.

Nem ez történt. Egy forradalmat vértelenül is meg lehet

vívni egy óra, egy nap, egy hét alatt. A társadalom hajszáleireit átalakítani, új helyzetbe igazítani (tulajdon- és anyagi viszonyok, emberi gondolkodásmód, alkalmazkodó-készség, helyi politikai viszonyok, intézmények) talán egy negyed emberöltő is kevés lesz.

Ma szinte minden párt 1956 szellemiségét tüzi zászlajára, és szélsőségei révén igyekezik a nemzet megosztására is – e szellemiség jegyében. Ma, amikor már két generáció csak elejtett félszavakból, igazából ma sem feltárt, feldolgozott történelmi dokumentumokból ismeri '56-ot, nem lehet a nemzet a törésvonal mentén való megosztásának sem célja, sem eszköze 1956 és az azt követő időszak.

1956-ból – a történelmi hitelességű tisztázás szándéka mellett – szellemét kell itt a Kárpát-medencében magunkévá tennünk. A nemzeti függetlenség, a szabadon átjárható határok, az egyetemes demokratikus szabadságjogok (figyelem: nem ismeri a kirekesztés, kizárás jogát!), a szociális érzékenység (félve merem leírni: az emberek egymás iránti bizalma, megbecsülése, szolidaritása) eszméjét kell magunkénak vallani.

1992 elején őszintén kívánom, legyen ez a megbékélés, a múlt társadalmi lezárásának éve. Ennél sokkal magasabb feladat áll előttünk: történelmi esélyünk van arra, hogy szabad, demokratikus és jóléti Magyarország teremtsék itt, Európa szívében, félretéve több száz éves önmarcangolást.

1991-ben végzetes hibát sem a kormány, sem a Parlament nem követett el ezen az úton, de sokat hibázott, késett és nem tudott szabadulni az elmúlt 40 évben alkalmazott hatalomgyakorlási módszerektől. Csak annyit kívánok mindnyájunknak, hogy kevesebb hibával, kéréssel, régi reflexszel – ami nagyrészt nem rajtunk múlik -, de több türelemmel egymás szándékának, cselekvéseinek megértésével, jó szándékú és jóindulatú kezelésével – ami viszont rajtunk múlik -, békés eredményes és szeretetben gazdag évünk legyen 1992.

Tóth Lajos

1992. február

Mi kerül a képviselőtestület „asztalára”?

Mennyire volt sikeres az elmúlt év községünkben?

A tények alapján ezt mindenki saját maga döntheti el, de ma már sokkal fontosabb a következő kérdés:

Mit várhatunk ettől az évtől?

Mindenki – a családok, kisebb-nagyobb közösségek, az ország – tervezi a jövőt, amely tele van bizonytalansággal, reménnyel és lehetőségekkel. A jó terv fél siker, mondják sokszor.

Ez akkor is igaz, ha kényszerhelyzetben vannak a tervezők. Jelen esetben községünkben olyan beruházásokat kell megvalósítanunk, amelyeket már legalább 5-10 évvel ezelőtt be

kellett volna fejezni. (Gondolok itt elsősorban a tornateremre, a művelődési házra, a fedett piacra, a vezetékes gázbekötésre, a telefonra.)

Természetesen a jelenlegi problémák ezt nem veszik tudomásul, ugyanúgy „kopogtatnak” nap- mint nap, és megoldásra várnak... ez örökségül kapottakkal együtt. Röviden nézzük meg, milyen sürgős beruházásokkal kell (kellene!) számolnia a Képviselőtestületnek: tornaterem építés, gázbevezetés, telefonbevezetés, szolgáltatóház létesítése, kerékpárút létesítése, temető felújítása, szeméttelép építése, fedett piac befejezése, művelődési ház építése, napközikonyha felújítása,

HÁZUNK TÁJÁN

1992. április

beindítása, aszfaltútépítés, járdaépítés, Szabadság téri busz-megállóban buszöböl létesítése.

Úgy gondolom, a felsorolt beruházások szükségességét nem lehet vitatni. Sajnos még ezt a sort is lehet folytatni: az orvosi rendelő szűkös, és műszerezettsége is sok kívánnivalót hagy maga után: az iskola öt helyen működik, égetően kellene egy nyelvi labor, egy számítógépterem és több modern szemléltető eszköz: az öregek napközi otthona is teljes felújításra vár. Önök is tudják, hogy csak a legfontosabbakat soroltam fel és még nem is beszéltünk a munkahely-teremtésről, a környezeti, természeti viszonyok hasznosításáról.

Utójára említem meg, de a legfontosabbnak tartom az intézményrendszer működésének fenntartását, működőképességének folyamatos biztosítását. Most nézzük az érem másik oldalát! Mekkora összeggel fog gazdálkodni a képviselőtestület ebben az évben? Végleges számok még nincsenek, de a teljes költségvetés valószínűleg 100 millió forint körül alakul. Ebből a működési, fenntartási költségek körülbelül 70 %-ot tesznek ki, a fennmaradó 30 % fejlesztésre fordítható. A tornaterem építésére 1992-ben 21 millió forintot kell fordítanunk.

Figyelembe véve a lakossági igényeket, a fejlesztések közül elsősorban a gáz és a telefon bevezetése kell, hogy előtérbe kerüljön. Mindezeket túl, folytatni kell a fedett piac befejezési munkálatait, a temető felújítását, az artézi kút rekonstrukcióját és az utak portalanítását is.

Még néhány szót az útépítésekről. Az elmúlt évi rendszer nem vált be! Itt el kell ismernem, hogy a polgármester is hibázott, felelős azért, hogy többen nem fizettek, és a lakossági hozzájárulás tervezett összege nem folyt be. Azok az állampolgárok, akik nem járultak hozzá az útépítéshez, nem csak a be nem fizetett miatt marasztalhatók el, hanem elsősorban azokkal szemben tartom tisztességtelennek, akik – lehet, hogy szűkösebb anyagi körülmények között élve – befizették a kért összeget. (Ne felejtjük el, 3-4 havi részletfizetési lehetőség is volt!).

1992-ben a következőképpen javaslom az útépítés szervezését. Az érintett utca lakói saját költségükön – a Polgármesteri Hivatal szakmai irányítása, ellenőrzése mellett – elkészítik az úttükröt, és a szükséges útalapot. Amennyiben ez az előírásoknak megfelel, a Hivatal az éves költségvetés előirányzat erejéig az aszfaltborítást elvégezteti. A tervezet szerint az utat építeni akaró utcáknak március 30-tól április 15-ig kellene jelentkezniük, valamint július 15-ig vállalniuk az útlap elkészítését. Ezek a határidők azért fontosak, mert a szerződéseket az aszfaltborításra időben meg kell kötni, illetve a gépláncnak a teljes úthosszat biztosítani kell. Szeretném hangsúlyozni, hogy ez csak javaslat! Képviselőtestületnek kell döntenie, hogy ez – vagy valami más megoldást hagy-e jóvá.

Az 1992. év semmivel sem lesz könnyebb, mint az előző volt. De bízom abban, hogy az Önök segítségével meg tudjuk terveinket, elképzeléseinket valósítani.

Bodács István polgármester

Van zászlónk

Zászlóavatás és szentelés lesz falunkban, készülődött kis családom szombaton délután. Különösen kislányom, mert mint mondta, nem látott még ilyet. Őszintén mondom, én sem láttam, csak egyet, mikor testületünk zászlaját avatták egy éve.

Örömünk annak is szült, hogy kimozdulhattunk együtt otthonunkból. Bár kissé csipős volt az idő, azért mégis a tavaszt idézte. Meg hétvége is volt.

Falunk gyermekei hozták a szép kuruc jelképes zöld-kék színű zászlót, az összetartozás jelképét. (Melyet, ha akkor nem is említettek, Papp Imre társunk tervezett...)

A ceremónia szép és felemelő volt, szinte megható. Azonban nézve az ünnepséget, a résztvevők maroknyi csoportját, árnyék suhant át felettük.

Voltunk vagy százötvenen, a majdnem hatezer lakosú falunkból, és keserű kérdések toltak fel bennem, immár nem először.

Csak ennyit ér zászlónk? Ennyit érzünk egymással szemben? Mikor kezdünk már oldódni, és legalább együtt örülni?

A többi majd talán követne...

Barhács Péter

HÁZUNK TÁJÁN

1992. szeptember

Nyílt levél a választópolgárhoz

„Nem magamért sírok én: testvérem van millió”
/Babits Mihály/

Tisztelt Olvasó!

Ismét úgy érzem, tollat kell ragadnom és megírni gondolataimat, érzéseimet a község és a képviselő-testület életével, munkájával kapcsolatosan.

Írásom másik apropója, hogy a testület 1992. augusztus havi ülésén alpolgármesterré választott. A bizalmat a testületnek, ezen keresztül a község lakóinak köszönöm, igyekszem megszolgálni. Írhatnék a község fejlesztésével kapcsolatos erőfeszítésekről, - tornaterem, piactér, gáz, telefon – de úgy gondolom ezt megírni felesleges, ezt a lakosságnak tapasztalni, folyamatosan érzékelní kell, újságból értesülni erről kevés.

Másról szeretnék írni. A községben tapasztalható véleménycsoportok kialakulási folyamatáról. Nem gátolni szándékozom, vagy lebeszélni róla, hiszen természetes, hogy az emberek véleménye eltérő lehet, ezek vitájában születhet egy fejlődőképes, egészséges kompromisszum. Ez azonban mindenképpen veszélyessé válhat, és emberek egymással szembeni állandó ellenszenvét okozhatja. Ez akkor jó, ha egy vitatémát valóban le tudunk zárni, és azt követően a másik ember ugyan olyan, mint volt. Egésztelen, hogy egy nézetkülönbség után a vitapartner csak „hülye” lehet. Tudnunk kell, hogy „az ördög sem teljesen fekete”. Félek, hogy csoportokra szakadhat a falu, örök ellentétek alakulhatnak ki.

Kerüljük ezt el együtt!

A képviselő-testületet is féltetem, ha állandósul az egyes emberek nézetazonossága minden kérdésben, a testület csoportokra bomolhat. Ennek jelét most nem látom, de több községben ez már megtörtént. Egy képviselő nem azt nézi, nem nézheti, hogy ki támogatta, esetleg melyik párt színeiben indult. Mindenkor a község összes lakójának érdekét tartja szem előtt, és lehet, hogy látszólag elfordul azoktól, akikkel véleménye általában megegyezik. Személy szerint úgy érzem, engem is értek már ilyen vádak. Én mindig igyekszem a községet képviselni, legjobb belátásom szerint.

Egy érzésem még van, amit szeretnék megosztani a Tisztelt Olvasóval. Úgy tapasztalom, hogy egy „bevándorló” bármit tesz, nem fogadják úgy el, mint aki a községben nevelkedett. Ez bizonyos mértékig érthető, hiszen engem a lakosság nagy része falugyűlésről, vagy fényképről ismer. Nem itt jártam iskolába, egyik felnőtt sem fogta a kezem gyermekkoromban, nincsenek rólam emlékeik. Sokszor úgy érzem magam képviselői munkám során, mint egy vállalati vezető, akit idehelyeztek, nem köszöntenek ismerősként, hisz alig ismernek.

Tudok olyan véleményről, miszerint érthetetlen, hogy miért egy „bevándorlót” választottak, név szerint engem, hiszen (konkrétan megnevezett másik személy,) aki a községben nevelkedett, nem került szóba sem.

Igyekszem mindent megtenni amit tudok, de ilyen vélemények rosszul esnek. Nem azért írtam meg, hogy panaszkodjak, de szeretném, ha tudnák, mik az érzéseim. Szeretném megerősíteni, hogy továbbra is minden tőlem telhetőt megteszek, hisz ezt ígértem, erre vállalkoztam.

Tisztelettel: Túróczi Imre alpolgármester

1993. február

1993. a gáz éve rákóczipalván!?

Nem túlzás: Rákóczipalva történetében történelmi jelzővel illetni 1993. január 8-át. Ekkor gyulladt fel – a falu közepén – először a vezetéken érkező gáz, amely jelzi: forradalmi változás következik be a közeljövőben a háztartások jelentős részének energiaellátásában. A gáz nyújtotta kényelem reméljük nem lesz megfizethetetlen, és a felelősségteljes üzemeltetés, szakszerű használat révén csak előnyeit fogjuk élvezni.

Ezúton is felhívjuk a figyelmet, kérünk mindenkit a szigorú – de mindnyájunk érdekét szolgáló – üzemeltetési előírások maradéktalan betartására.

HÁZUNK TÁJÁN

1993. február

1993. május

'93

Indul a telefon, folytatódik a gáz

1993. A gáz éve Rákóczi falván!? Őszintén remélem, csak a vezetékes gáz éve. Indulatos, személyeskedős közéletünkben nem lesz helytálló a kifejezés: „gáz van!”.

Bizonyos jelek utalnak ugyan arra, átvéve a nagypolitika – olykor emberi méltóságot tipró – fordulatait, hogy itt is elkezdődött a következő választás előkészítése. (Pedig még milyen messze van.) Legalábbis a melegágyakat előkészítik, hogy ne mondjam: az állati ürülékkel kavart almot tapossák!

Eddig alig hallott emberek tűnnek fel – ami nem baj, sőt színesítheti a kínálatot -, hogy nem tisztességes eszközzel és nem nyílt sisakkal mindenki előtt egyformán vállalható véleményekkel, olykor kimondottan rossz szándékkal: „oszd meg és uralkodj” elv alapján – közvetítenek véleményt, súgnak a vélt vagy valós meglévő, vagy leendő ellenfeleknek – (ami ma sajnos elfogadott jelenség), ez már baj!

Baj – a választási csetepaté durvaságának előszelét jelzi -, hogy nem programok, megvalósítható fejlesztési, működési, fenntartási koncepciók ütköztetése kezdődik. Megint személyek és személyi ellentétek feszülnek egymásnak. Egymást akarják legyőzni, mit legyőzni, letiporni, lehetetlenné tenni. Nem azt mutatják meg: hogyan csinálnák!

Ebben a számban is van több olyan cikk, ami vitát, éles vitát fog kiváltani. Az iskola igazgató választási küzdelem már elkezdődött. A többi majd jön. Nagyon sokan az újságot szidják. (Tudják! A „hőmérő effektus”. Hideg van – ezt mutatja a hőmérő -, törjük össze! De könyörgöm, ettől még nem lesz meleg. Legfeljebb, aki haragszik a hőmérőre – az vigasztalódik, de ekkor már hőmérő sem lesz!)

Azt javaslom: Az e cikkben, újságszámban is vitatható megállapításokra, tényként leírt, kezelt feltevésekre válaszoljanak – akiket érint, és akiknek véleményük van – ellenérvekkel, tényekkel.

Tudom, nagyon sokan úgy ítélik meg: sötétre, sötétebbre festettem a képet, mint amilyen. Azt is tudom, az emberek egy jó részét ez az egész nem érdekli. De! A választott vezető – aki ma van, akit majd később választunk – (legyen az polgármester, iskolaigazgató, tsz-elnök, sportelnök, stb.), tevékenysége mindnyájunk életét befolyásolja természetesen eltérő mértékben. Ezért nem mindegy mi zajlik körülöttünk.

Kerüljünk már abba a helyzetbe, hogy döntéseink meghozatalakor – ne csak indulataink, érzelmeink – hanem az ésszerűség, a megfontoltság, - félve írom le – a racionalitás legyen a meghatározó.

1992. év első számának első oldalán írt év beköszöntőm ma is aktuális. Nem is tudtam jobbat kitalálni: „Csak annyit kívánok mindnyájunknak, hogy kevesebb hibával, régi reflexszel, több türelemmel egymás szándékának, cselekvésének megértésével, jószándékú és jóindulatú kezelésével, békés, eredményes és szeretetben gazdag évünk legyen 1993!”

Tóth Lajos

Hosszas tárgyalások, egyeztetések eredményeként lép községünk a telefonfejlesztés utolsó szakaszába. A MATÁV az úgynevezett „önkormányzati modell” fejlesztési rendszerén belül 1994. április 30-ig vállalja Rákóczi falván egy modem, (valószínűleg Siemens gyártmányú) telefonközpont telepítését és lakossági befizetésekből, valamint önkormányzati hitel biztosításból a helyi hálózat kiépítését.

Az elképzelések szerint a fejlesztés két ütemben valósul meg.

Az I. ütemben 696-os telefonközpont kerül telepítésre, (melyből 90 telefonvonal Rákóczi újfalut illeti). Községünkben ebben az ütemben 460 telefonvonalat tudunk – elsősorban a MATÁV-nál telefonigénnyel rendelkező lakosok részére – biztosítani.

A II. ütemben – amely valószínűleg 1995. év előtt nem valósul meg – a telefonközpont több mint 1.000 vonalat tud fogadni. Ekkor már a lakos közvetlenül a MATÁV-val fog kapcsolatba kerülni a fejlesztést illetően, és a beruházást az önkormányzati hitel nem fogja csökkenteni.

1990-1991-es években a lakossági hozzájárulás mértékét 25-27.000,- Ft-ra becsülte a Posta. Sajnos ez az összeg a jelenlegi fejlesztéseknél telefonvonalanként 40.000,- Ft lesz.

Mérséklendő ezen összeg nagyságát, tárgyalásokat folytattunk a közműfejlesztési hozzájárulás címén visszafizethető 15 %-os állami támogatásról. Jelenleg még nincs végleges egyezség ebben a kérdésben, de természetesen továbbra is azt az álláspontot képviseljük, hogy a teljes összegre igényeljük vissza a 15 %-os támogatást lakosaink részére.

A Képviselő-testület úgy próbált segíteni a telefonigénylőkön, hogy 10.000,- Ft kaució letételével a lakos 1993. május 17-ig megerősítheti igényét, és csak július 30-ig kell további 30.000,- Ft-ot a helyi Takarékszövetkezetben vezetett számlára befizetni. A Takarékszövetkezet a 30.000,- Ft fizetésére kedvezményes kölcsönt nyújt. Tárgyalunk az OTP-vel is, hogy erre az összegre, illetve a gázberuházásra helyben álljon a lakosok rendelkezésére.

Az utóbbi időben nagyon sok téves információt hallottunk a gázépítés „ürügyn”. Elképzeléseink szerint 1993. évben a község teljes területén megvalósul a gerinchálózat kiépítése. A beruházás kivitelezéséhez szükséges pénzeszköz – számításaink szerint – rendelkezésre áll. Az ez évi gerincevezeték kivitelezési hossza meghaladja a 23 km-t, ami azt jelenti, hogy községünk úthálózatának döntő hányada, a gázvezeték árokrendszerének megépítéséhez fel lesz bontva.

Kérem azokat az ingatlan tulajdonosokat, akiknek az utcájában a földmunkák elindultak, amennyiben jelentkezni akarnak a gáz bevezetésére, azt a lehető legrövidebb időn belül tegyék meg, mert ha később jelentkeznek, a jelenlegi önerős gázberuházásban már nem vehetnek részt. Ez számukra azt jelenti, hogy hozzávetőlegesen a jelenlegi költség duplájáért tudják ingatlanukra a gázcsöcsönkot bevezetni.

Bodács István polgármester

HÁZUNK TÁJÁN

1993. december

Rákóczitelefonmánia

A Tárogató fennállása óta következetesen a telefon mánia helyzetét napirenden tartja. Sajnos van mit! Legutóbb 1993. júliusi számban közöltünk interjút a témával kapcsolatban Török János úrral a fejlesztési tervező POLITEL cégtulajdonosával. Azóta sok víz lefolyt a Tiszán. Alakult egy a beruházást megvalósító KFT. Nehezen elindult a megvalósítás, aztán rohamos lendületet vett, most a vége előtt a finis bejártánál megint mintha nagy lenne a csend. Lehet, hogy nem fogja zavarni a szilveszterünket telefonunk csörömpölése? A most következő információt Dósa József 62 éves nyugdíjas építészmérnökkel készítettem 1993. november 10-én. Dósa úrral, akit a Polgármester keresett meg, vállalja el a RÁKÓCZITEL KFT. ügyvezetői posztját. Dósa úr megítélése szerint azért rá esett a választás, mivel előzetesen – társadalmi munkában – a gázvezetésnél és a tornacsarnok építésnél működött szakértőként közre. Talán erre alapozta, valamint több mint 40 éves kivitelezői gyakorlatára a választást a Polgármester úr. Úgy gondolja: ha a községen ezzel tud segíteni, akkor vállalni kell a feladatot.

Riporter: (továbbiakban: R.): Tudsz a júliusi interjúról, mi történt azóta?

Dósa József: (továbbiakban: D.): Az interjú megjelenése óta az történt, hogy akkor, amikor a Török úr megkapta a megrendelést telefonfejlesztésre, akkor még a két alapító tag között nem volt megállapodás. Örömmel vettem tudomásul – amikor megbízták ennek a KFT-nek a vezetésével, hogy a Polgármesteri Hivatal adott megrendelést a KFT megalakulása előtt Török Úrnak a tervezésre és a házi bekötésekre. Július 23-án megalakult a KFT. Zártkörű versenytárgyalást írtunk ki a telefonhálózat fejlesztésének a megvalósítására. A versenytárgyaláson Török úr is részt vett, pályázott is. A pályázatot nem ő nyerte el. Ez már a KFT-n múlt. Kedvezőbb ajánlatot kaptunk. Árban nem, de megvalósításban és felkészültségben igen. Ez az a kivitelező, aki most a telefonvezetési munkákat csinálja. Török úrral semmi probléma nem volt, de még az eredményhirdetésre sem jött el.

R: Ez meghívásos pályázat volt?

D: Igen, ez meghívásos zártkörű pályázat volt. És az a kivitelező nyerte el, akivel a megállapodást megkötöttük, előzetes tagi hozzájárulással. Akkor a Polgármester és a MATÁV járult hozzá. T.i. a KFT akkor még cégbejegyzési eljárás nem volt túl. Ez volt az előzmény, de ez már ma nem érdekes. Ma az érdekes, hogy 1993. szeptember 20-án kezdődött a telefonhálózat fejlesztése. És ma beszámolhatok arról, hogy jelenleg a munkaárok 95 %-a, a kábelfektetés 90 %-ban, a bálványok 90 %-a szintén kész van, hiányzik az áramkör kibontása, szétosztása, az elosztó szekrények betoноzása. És miután a vállalkozónak november 15-e a határideje a kábelfektetésre, ez már ma (a Tárogató megjelenésének

időpontjára) teljesült. És december 15-re a teljes fejlesztés befejeződik.

R: És lehet is majd telefonálni?

D: Még telefonálni nem lehet. Mert az optikai kábel fektetése, ami nem a KFT feladata megoldani, arra még egyelőre intézkedés nincs. Legfrissebb értesülesem szerint annyi van, hogy a Siemens nyerte meg a nemzetközi pályázatot. Ígéretet tettek rá, hogy esetleg – legjobb esetben – már szilveszterkor telefonálni tud minden rákóczifalvi lakos. Ellentétben azzal a pletykával, ami a faluban elterjedt. Nevezetesen: igen majd egymást tudjuk a faluban hívni, de falun kívül nem tudunk hívni. Mi az optikai kábelfektetésre, a mi vállalkozónkkal a kapacitást szerződésileg lekötöttük. Amennyiben ez a cég november 10 és 20 között megrendelést kap valakitől, aki ebben illetékes.

R: A MATÁV-tól?

D: Igen, a MATÁV-tól, akkor december 31-re a postán kiépített fogadóállomáson biztosítani tudjuk, hogy a telefon csörögjön. Ez a távolság a Repülőtértől a Postáig körülbelül 1,5 km. Itt olyan problémánk van, hogy szeretnénk, ha a Nádas Kocsától indulva a postáig a fogyasztói vezetékkel egy árokba kerülne lefektetésre az optikai kábel. Mindezt azért, hogy ne kelljen kétszer földmunkát végezni. Összefoglalva: a RÁKÓCZITEL KFT-n nem fog múlni a december 31-ig telefoncsörögés. Ehhez minden remény megvan.

R: Sokat hivatkoztál a KFT-re. Úgy gondolom sokan vagyunk, akik keveset tudunk e jelentős beruházás megvalósításának helyi gazdájáról. Kik a KFT alapítói, mi a pontos neve?

D: A KFT neve: RÁKÓCZITEL KFT. Alapítói: a Polgármesteri Hivatal 51 %. MATÁV Debrecen 49 %. A KFT két ügyvezetővel dolgozik: Dósa József (Rfalva), Kocsisné Bálint Zsuzsanna (MATÁV részéről) és 1 alkalmazottal. A KFT alapítókéje: 1 millió forint. A beruházás 34 millió Ft. A jelenlegi kivitelezőnél a POLITEL árban kedvezőbb ajánlatot tett, azonban, ami mégis a MÁV Távközlési KFT. mellett döntött, az a felkészültségük (műszaki és eszközfelkészültségük). Több milliós beruházást valósított meg precízen, mindig határidőre. Bizonyítottak is, mert az árokásás – kisebb problémákkal – rövid időn belül elkészült. Rákóczifalvai munkanélküliek is részt vettek ebben a munkában. Mint egyik ügyvezető, a lakosok részéről felmerült problémák megoldásában segitettem, a lakosok a lakáson is felkerestek és ezután is felkereshetnek, gyorsan intézkedni fogok. A beruházás megvalósítását követően az üzemeltetést is figyelemmel kell kísérni. Egy biztos! Addig, amíg nem csörög a telefon, mi KFT-k vagyunk.

R: és utána...

D: Vagyontadás, meg ami szükséges!

R: Felszámolódik a KFT?

D: Igen. Egyelőre 2 évre, 1995. júliusáig van a megbízásunk.

HÁZUNK TÁJÁN

R: Volt egy kis probléma is a kivitelezésben. Úgy tudom fel is jelentették a kivitelezőt „jóindulatú” emberek?

D: A cél az volt, hogy lehetőség szerint a rákóczi falvai munkanélkülieket foglalkoztassuk. Ezt mi az alvállalkozóknak fel is ajánlottuk. Fogadták is őket. De sajnos a napi 25 fm normával szemben volt aki 5 fm-t „teljesített”. Ez volt az egyik probléma. A másik probléma az volt: beálltak a Rákócziak dolgozni és nem volt aki irányítsa őket. A harmadik probléma az volt: a becsületes dolgozók, akik tényleg ebből keresik a kenyerüket, 30-35 fm-t is ástak. Ez feszültségeket okozott. Egy brigád megmaradt a helyiek közül, ők még most is dolgoznak. Végig csinálták az egészet. (Az interjú készítés időszakában szerk.) Végül is a helyi munkaerővel kapcsolatos problémának én vettem véget. Tapasztalatom, hogy hiába alakult meg a KFT, mindenki ügyes-bajos problémájával a Polgármesteri Hivatalhoz fordul. Mondtam a Polgármester úrnak, a KFT megalakulásakor: Én nem fogok a faházba ülni. Otthon viszont szívesen fogadom és fogadtam valamennyi lakost, és a megfelelő tájékoztatást megadtam nekik. Minden reggel 7 órakor végigmegyek azokon a munkahelyeken, ahol dolgoznak, végig ellenőrzöm, 8 órakor megyek a postáért. Fél kilenckor a Polgármester urat tájékoztatom, meg akit szükséges. A külön bejelentéseket elmegyek megnézni, kivizsgálom. Példát mondok: Gábor Áron út 7. Nyitva volt az árok kívül-belül. Panasz után elmentem megkerestem az embereket. Azt mondtam: délután 4 órára szeretném az árkot betakarva látni. Másnap reggel elmentem megnézni. Otthon volt a tulajdonos, aki azzal fogadott: „Uram, ilyen gyors intézkedést nem is vártam!”

R: Hosszú volt a beruházás előkészítése. Sokan – jómagam is azon az állásponton voltunk – a MATÁV visszaél a tulajdonképpeni monopolhelyzetével és igazából nem szívügye Rákóczi falva telefonellátása. Milyen most a MATÁV hozzáállása? Ismét hallani olyan véleményt, hogy a MATÁV csak jövőre akarja befejezni a fejlesztést, sőt én hallottam már olyat – számomra elképzelhetetlen – véleményt is, hogy a helyi posta képviselője is késlelteti a megvalósítást. Te mit tapasztaltál?

D: Én azt tapasztaltam, hogy a jelenlegi Postahivatal a Polgármesterrel az élen a fogadóállomást teljesen előkészítette, átalakította az új igények szerint. Tehát kész helyiség várja a központi berendezést.

R: Örülök, hogy ezt mondd, mert ezzel egy újabb menedemlát lehet tényszerűen megcáfolni.

D: Tudomásom szerint december 15-ig az egész fogadórendszer készen lesz.

R: Ennek megépítése kinek a feladata?

D: A MATÁV-é.

R: És Ő hogyan áll hozzá?

D: Pozitívan, csak azt tudom mondani. A MATÁV-nál az Rt-vé alakulás miatt voltak problémák. Például nem volt

tisztázott, hová fog tartozni a beruházás. Azóta ez már tisztázódott.

R: A rendszer kapacitása elbírja-e újabb igények kielégítését, vagy aki most gondolja meg magát, ismét várakozó listára kényszerül?

D: Nem várakozó listára kerül. Meg kell érteni, tudomásul kell venni, hogy ez a program befejeződik egyszer. Ennek van egy fogadókészsége és van egy tartaléka. Már a tartalékot is majdnem kihasználtuk. Tehát ma már elmondhatjuk: a teljes létszám betelt. A MATÁV-nak terve van ennek a központnak a bővítésére. Hogy ez mikor kerül sorra, arra még Bárány igazgató úr sem tudott választ adni. De el tudom képzelni, hogy 1994. áprilisa után vagy a tartalék terhére, vagy a központ bővítésével új igényeket is tudnak fogadni.

R: Utolsó gondolatként: Reménykedsz abban, hogy mint a beruházásért felelős KFT egyik vezetője, 1993. december 31-én telefonálni tudunk?

D: 98 %-ban igent mondok, 2 %-ban nem.

Köszönjük a beszélgetést!

Tóth Lajos /rövidített/

HÁZUNK TÁJÁN

1993. december

„Azt beszélük Rákóczifalván”...
/Az Új Néplap október 15-isművéhez/

„A jogutód visszakövetelte régi székházát, KOMPRO-MISSZUMOS MEGOLDÁS SZÜLETETT” című cikk gondolatokat ébresztett bennem, méghozzá indulatosakat!

A cikk lényege az volt (gondolom vannak, akik nem olvasták), hogy a Gazdakör vissza szeretne volna kapni régi székházát, melyben jelenleg főzőkonyha működik, ellátva az iskolás gyermekeket és időseket. Többszöri levélváltás, tárgyalás eredményeként, a kiszemelt – volt MSZMP székház – épület helyett az Önkormányzat felajánlotta a volt csapatotthont. Itt kezdődik a galiba! A Gazdakör maroknyi csapatának nem felelt meg a helyiség: „A Gazdakör tagjai nem értették az elutasítást, hogy miért nem a volt csapatotthonban tartják az iskolai foglalkozásokat, ahol régen iskola működött.”

Ha ők nem tudják, én tudom (sajnos)!. Mint szülő, volt részem benne, bár ne lett volna! Nem tudom volt-e ilyen közvetlen élményük a Tisztelt Uraknak? Egy negyedikes és egy elsős osztály volt ott összezsúfolva, teli energiával. A csodás körülmények miatt a helyi házirend szerint nem volt szabad szünetben az udvaron szaladgálni. Képzelmük az a fránya 10 éves gyerek ezt megtette!! Be is került az ellenőrzőjébe: „A szünetben nem megfelelően játszott!” Most azt gondolhatják, milyen felelőtlen szülő lehet az, aki védi fegyelmezetlen gyermekét! Nem, ez nem egészen így van. Akkor illedelmes szülő módjára megbeszéltem a gyerekekkel, hogy alkalmazkodni kell a körülményekhez.

Vajon, tényleg úgy gondolja a Gazdakör, hogy „Százötven méteren múlt, hogy nem teljesítették követelésünket”, gondolkodtak-e ezeken a dolgokon, hogy levonták a következtetést: „Semmi nem indokolta az elutasítást.” Én megpróbáltam magyarázatot adni, más szemszögből, mint az Önkormányzat, vagy a Polgármester.

Ez a falu most indul meg a fejlődés útján, nem hiszem, hogy a régi sebek pátyolgatásával haladni tudunk. Ami volt, az volt. Az Önkormányzat nem dúskál ingatlanokban, amilye van, azt jobb, ha hasznosítja, ugyanis piaccgazdaságban élünk.

PBM.

VÁRAKOZÁS

Egy szép őszi napon,
kopog a tél az ablakon,
én a szomszéd ház tetején
úgy figyelem,
hogy a karos székből
majd ki esem mikor a háztetőn
bukdácsló kéményseprő
felkiált: megjött a télapó!

Krajcz Mónika 3.a

1994. február

„Azt beszélük Rákóczifalván”

A Rákóczi Tárogató III. évfolyam 7. szám 11. oldalán az Új Néplap 1993. október 15-i számához, PBM jelöléssel fűzött cikken keresztül a helyi Gazdakör megszólított, így hát ellentétben PBM cikkíróval mi indulatok nélkül ugyan, de reagálunk a cikke 47. sorában közölt magyarázatára.

Nagyon indulatos lehetett PBM, midőn írását fogalmazta, mert igencsak szelet vetett vele, s így a termék nem is lehet más, mint vihar. A cikk enyhén szólva eltér az etikai normáktól, mik az író egyrészt a kronológiai sorrend betartására, másrészt a tényeknek ferdítés nélküli közlésére inspirálnak.

A cikkíró szerint a „Gazdakör vissza szeretne volna kapni régi székházát, amelyben jelenleg főzőkonyha működik, ellátva az iskolás gyerekeket és időseket”. E mondathoz íme a TÉNY: a Gazdakör még ma is igényt tart a székházra! De mert fenn is jelzett funkciót tölt be az épület, hát csereépületre tettünk javaslatot. A PBM szerinti beállítás, hogy mi is meg akartuk fosztani a gyerekeket és az időseket az őket ellátó intézménytől azáltal, hogy székházat akarunk, nem más, mint kísérlet a Gazdakör lejáratására, hangulatkeltés az ellenségkép kialakítására. Ha olvasta volna beadványunk szövegét, akkor nem kellett volna ilyen olcsó és ismert fogáshoz nyúlnia. Cikkében többszöri levélváltásról írt, ami ugyancsak valótlan. Íme itt is a TÉNY! Székház ügyben írásos anyagot csak a Gazdakör produkált. Volt ugyan az Önkormányzatnál Testületi ülés – ahol a székház ügyben beszélgetés folyt, de éppen a Gazdakör kérésére, határozathozatal nem történt. Az ülésről írásos anyagot a mai napig nem kaptunk.

Hónapokkal később ugyancsak Testületi ülésen szerepelt a székház ügy, akkor született is döntés az úgynevezett Giza néni féle iskolaépületnek a Gazdakör részére történő átadására. Írásban azonban akkor sem rögzültek a feltételek a Gazdakör számára.

TÉNY: Az Önkormányzat megjelölt két épületet (Csapatotthon, Giza néni-iskola) székház témában, de a Gazdakör a csapatotthon (régis Munkáskör) nem kívánta birtokba venni. PBM szerint az épületet a „kiszemelt volt MSZMP székház” helyett kaptuk volna. Itt is van némi csúsztatás a dologban. Fel kell hívnunk a figyelmét PBM-nek egy ugyancsak TÉNY-re. A „Kiszemelést” nem mi, hanem az egykori MSZMP követte el, amikor is a Hitelszövetkezet épületét birtokba is vette. (ELOROZTA)

Mi éppen, mert tekintettel voltunk a gyerekekre és öregekre, csereépületként a Hitelszövetkezet épületét jelöltük meg. Nagy kár, hogy félretájékoztatásával – ami az anyag hiányos ismeretéből fakad -, megosztódásra, békétlenség kialakítására ösztönzi a falu közösségét még akkor is, ha nem ez állt volna a szándékában, ám szándékait tekintve nekünk nem lehetnek kétségeink. Egy újabb tény elferdítése PBM-nek,

HÁZUNK TÁJÁN

amit Ő „galibának” minősítve közölt: „a Gazdakör maroknyi csapatának ez a helyiség (csapatotthon) nem felelt meg”.

Ismét TÉNY: az Önkormányzat által a Gazdakör részére megszavazott Giza néni féle iskola átadásának – átvételének időpontjában szinte a Gazdakör úgy döntött, hogy a korábbi elhatározását megváltoztatva, mégis a csapatotthon épületét választja. Ez ügyben meg is indult a folyamat. Az Önkormányzat elkészítette a szerződést, lehetővé tette az épület megtekintését. A szemle után azonban a Gazdakör nem írta alá a szerződést.

Olyannak minősítette annak megszövegezését, amely nem tette volna lehetővé a Gazdakör önálló működtetését. Tehát, nem az épületet – mint PBM írja – hanem a szerződést nem fogadta el a Gazdakör. Megjegyzésünk, hogy a másik épületet sem fogadtuk volna el hasonló feltételek esetén.

Íme PBM az a bizonyos másik oldal, ami Önben „indulatokat” ébresztett.

Ami pedig a csapatotthonban – mint iskolában – történeteket illeti, s amit a „Tisztelt Urak”-nak mementóként taglal, számunkra érthetetlen. Csak nem azt akarja kifejezni, hogy a „Tisztelt Urak” (ezek a Gazdakör tagjai) a felelősek azért, mert nem egy később iskolának is használható épületet hoztak létre annak idején? PBM írásának negyedik bekezdésében kérdez: „Vajon tényleg úgy gondolja a Gazdakör, hogy...” válaszuk: mi tényleg úgy gondoljuk, ahogyan a Néplap közölte. Ezután PBM közli írásának célját, miszerint „más szemszögből” ad ő nekünk magyarázatot, mint az Önkormányzat, vagy a Polgármester. Mi magyarázat közlésére senkit nem kértünk fel. E témában Önt, mint fogadatlan prókátort ismerjük el. Újfennt nem értjük, milyen önkormányzati vagy Polgármesteri magyarázatot akar Ön kiegészítőnek tartani?! Ismét leírjuk: mi írásos anyagot, véleményt, magyarázatot a hivatkozottaktól nem kaptunk, annak ellenére nem, hogy mint írja, többszöri „levélváltás” történt.

PBM cikkének utolsó bekezdésében is nevetséges összegzések vannak: „ez a falu most indult meg a fejlődés útján, én nem hiszem, hogy a régi sebek pátyolgatásával haladni tudnánk. Ami volt az volt. Az Önkormányzat nem dúskál ingatlanokban, amely van, jobb ha hasznosítja, ugyanis piacgazdaságban élünk”. Nos, a Gazdakörnek eltérő véleménye van a közöltekről. Ez a falu már kicsit régebben kezdte a fejlődést, mely tartott 1945-ig. Ekkor belépett a bolsevista kísérlet, amelynek ártó hatását napjaink is hordozzák még. Tény, hogy hosszú szünet utáni újrakezdés tanúi lehetünk, elismerésre is okot adó eredményeket látva, de illik tudni, hogy jövőt építeni a múlt ismerete, üzenete nélkül aligha lehet. „Ami volt, az volt” írja. Érdekes felfogás! A kormánynak az a szándéka, hogy enyhítse a múlt okozta fájdalmakat, s ha részlegesen is, de kárpótolja a javaiktól megfosztottakat. Ön „pátyolgatásnak” és a haladás korlátjának tekinti e programot. Szerencsénk, hogy nem Önön múltott a rendszerváltás. Nagyon jól tudjuk, milye van az Önkormányzatnak, ismere-

tes előttünk épületekkel való ellátottsága is, de most lehetőségeiket is ismerjük, nem tudjuk befejezett múltként kezelni székház ügyben tett követelésünket. Ami pedig a hivatkozott „piacgazdaságban élünk” kijelentést illeti, mi a TÉNYEK-nél maradván ismét, annak csak a körvonalait látjuk csupán.

PBM! Mi mégis annak a reményünknek adunk kifejezést, hogy teljesül kívánságunk székház ügyben akkor, ha egyrészt kifogynak érveikből a fogadatlan prókátorok, másrészt ha az illetékes közösségben a rendszerváltás lendületében, nagyobb lesz a szándék arra, hogy más helységhez hasonlóan falunk is rendelkezzen székházzal, mint a gyűlölt-elszállt hatalom által elvett javakhoz való kötődés.

Végezetül PBM a „magyarázatát” tudomásul vettük, reagálásunk: rosszindulatból ön tőlünk jelest kapott, értékelésünkkel tegeye ugyanezt.

A Gazdakör nevében: N.M.

1994. február

Tisztelt N.M.!

Nagy örömmre szolgált a tény, hogy szerény írással indulatokat kavarrhattam. Nem titkolt szándékom ez volt. Annyit azért leszögeznék, hogy információimat kizárólag az Új Néplap említett cikkéből merítettem. Ezek alapján tölem ennyi tellett. A politikai vádaskodást viszont egyértelműen vissza kell utasítanom. Az én szándékom csupán az ifjúság védelme volt, sajnálom, hogy ezt nem értette meg. A kárpótlásról írtakkal mélyen egyetértek, de engedjenek meg egy személyes véleményt: az én igényem kielégítése annyira részleges, hogy 1991. novembere óta választ sem kapok rá, nem hogy kárpótlási jegyet!

A teljesség igénye annyit megkíván, hogy én a PBM aláírást nem titokzatosságból használom, hiszen aki a lap utolsó oldalára lapoz, az az impresszumban láthatja, hogy ez a Pappné Benson Mária nevet takarja. Abban a lapszámban több írásom jelent meg, ezért nem akartam kiírni, tisztelt N.M.!

A MIKULÁS ÜNNEP

Az ablakban csomagok,
a csomagokban dió, csoki,
mogyoró.

De jó megjött a mikulás!
Nézzük meg mit hozott?

A zsákban mi jót
rejtegetsz? Dió, csoki, mogyoró,
ez volt itt a télapó!

Tóth Anett 3. a

HÁZUNK TÁJÁN

1994. május

Rákóczipfalva tele(fon) regénye – Debrecenben voltunk és (nem a Nagyerdőben, hanem) a MATÁV-nál jártunk...

A TELEFONSZTORI FOLYTATÓ-DIK!

Beszélgetés Kegyes Ferenc MATÁV Fejlesztési Igazgatóhelyettesével (továbbiakban: K.F.), Antal László MATÁV Beruházási és Építési Osztályvezetővel (továbbiakban: A.L.), Bodács István polgármesterrel (továbbiakban: B.I.) és Dósa József Rákócziút KFT. ügyvezetőjével (továbbiakban: D.J.). Szerkesztőségünket a beszélgetésen Tóth Lajos képviselte (továbbiakban: riporter: R.), a fotókat Papp Imre készítette.

Az elmúlt egy hónapban a telefonra várókat újabb rémhírek rázták meg! (Nem lesz kész április 30-ra, de még talán július 30-ra sem. Jó, ha december végén tudunk telefonálni. Rákóczi és Szanda között van gond a vezeték kiépítésével, hozzá nem értő emberek csinálják, a honvédség is bele... tt a levesünkbe... stb.) Szerkesztőségünk azt tartotta a legcélravezetőbbnek, ha az érdekelt feleket egy asztalhoz ültetve tisztázza a helyzetet, és erről tájékoztatja a közvéleményt. Külön öröm számunkra, hogy első nekifutásra sikerült a ter-
vünk. A találkozót 1994. április 14-én 16 órára Debrecenbe beszéltük meg. Egyik fél sem zárkózott el a beszélgetés elől. Igaz, a MATÁV Rt. Debreceni igazgatója – Bárányi Endre – az utolsó pillanatban – sürgős budapesti út miatt – lemondta a találkozót, de gondoskodott érdemi helyettesítéséről.

Az alábbi beszélgetés így jött létre. Ezt adjuk most kissé rövidítve a legszükségesebb és minimális szerkesztéssel, szinte teljes terjedelmében közre.

R.: MATÁV primer vezeték kiépítésében monopolhelyzetben van. Van másik vetélytársa? Ha Rákóczipalván önerőből telefonfejlesztést hajtunk végre, van választási lehetőségünk, kinek a gerinchálózatára kötünk rá? – Nincs!

A.L.: Nincs! Mert pillanatnyilag ezen a primer területen a vezeték csak a MATÁV-é.

R.: Tehát eszem, nem eszem, nem kapok mást. Ezt kell szeretni?

A.L.: Igen! Pillanatnyilag ez a helyzet!

R.: Lehet tudni valamit a MATÁV és az Önkormányzat közötti szerződésről?

A.L.: Én az elején nem vettem benne részt. Ténylegesen nem tudom milyen kondíciókkal jött létre ez a szerződés. De az Önkormányzat vezetője pontosan tudja, miben állapodtak meg a MATÁV-val. Ez az önerős önkormányzati telefonfejlesztési modellben le van fektetve. Úgy emlékszem, a jegybanki kamat plusz két százalék értékkel fogja a MATÁV visszavásárolni a belterületi telefonhálózatot. Tehát amivel a lakosság, illetve az Önkormányzat hozzájárult a fejlesztés-

hez, azt a MATÁV vissza fogja vásárolni.

R.: Mennyi a futamidő és milyen hosszú a türelmi idő?

A.L.: Nem tudom biztosan, hogy mennyi. Én csak a beruházási részét csináltam, ami kapcsolódik hozzá, az ún. „Rurál” programi rész. Úgy emlékszem, 5 év.

B.I.: Kettő, plusz öt év.

R.: Tehát ez azt jelenti: két évig nem fizet a MATÁV, és utána 5 évig törleszt.

A.L.: Így van!

B.I.: Ezért kell addig fenntartani a helyi kft-t.

A.L.: Én arra is emlékszem, hogy a MATÁV – ha anyagi lehetősége megengedi – előbb is visszavásárolhatja.

B.I.: Igaz!

R.: Uraim! Ez végül is azt jelenti, a településen telefont igénylők „összedobják” a pénzt, létrehoznak egy jelentős értékű vagyont, (belterületi telefonhálózat) amit a MATÁV majd megvásárol tőlünk – a mi általunk befizetett beszélgetési díjakból. Ugyanis mi fizetjük majd a telefonbeszélgetés díját, amit zsebre tesz a MATÁV. Igazából fenntartási költség – egy új rendszernél – nincs, vagy alig van. Így a mi általunk befizetett telefondíjakból a mi eszközeinket vissza fogja vásárolni a MATÁV! Erről van szó? Ördögien ki van találva! Miért nem fizet a hálózathasználatért bérleti díjat? A hálózat tulajdonjoga meg maradjon a helyi Önkormányzaté!

A.L.: Miért nincs fenntartási költség?

R.: Egy új rendszernek első két-három évében a működési költségein kívül minimális a fenntartási, javítási költsége!

A.L.: A korszerű technika világa sem jelenti azt, hogy nincs fenntartási költsége. Ezeknek rendes havi, heti bejárásai vannak, amiért az embereink mennek, dolgoznak. Csinálják a rendszert. Magát az átviteli rendszert, távbeszélő központot, a helyi hálózatot. Mindenképpen merül fel költség. Ugyanakkor az előfizetőknél készülék elromlik. Azt javítani kell, kiszállni, stb. Van fenntartási költség!

R.: Volt-e más választási lehetőség a helyi Önkormányzatoknak, amikor ezt a szerződést kötötték? Lehetett-e mérlegelni? Válasszák ezt a megoldást, vagy azt mondhatják: Uraim! Mi megépítettük a település telefonhálózatát, fizessenek ennyi és ennyi bérleti díjat a használatáért!

A.L.: Nem tudok róla, hogy ilyen lett volna! Az, hogy ez ilyen modell szerint valósult meg, az Önkormányzatokkal közösen lett elhatározva. Igaz, a MATÁV ajánlotta a megoldást, több helyen így valósul meg a fejlesztés – ezt nevezik „önkormányzati modell”-nek!

R.: Csak ez a lehetőség volt? Alternatíva nem?

A.L.: Csak ez. Szándékunk az volt, hogy felgyorsítsuk a fejlesztést! Kormányzati szinten kiírták a koncessziós pályázatokat! Azt követően lett egy kis pauza. Majd az eredményhirdetésekor derült ki, hogy az ország 15 körzetében (a körzetek 15 %-ban) nem a MATÁV nyert. Szolnok körzetében mi nyertünk. Tárgyaltunk az Önkormányzatokkal, ezt a lehetőséget ragadták meg.

HÁZUNK TÁJÁN

R.: Kiszolgáltató helyzetükben mit tehettek volna?

A.L.: Nem fogalmaznék így! Az kétségkívül, hogy akkor a MATÁV volt az egyedüli szolgáltató cég.

R.: Ön, mint gazdasági-műszaki szakember, ...

A.L.: Távközlési szakember!

R.: ... távközlési szakember, tekintsen el attól, hogy MATÁV-os. Ha területünkön van kettő, három vagy négy távközlési szolgáltatást nyújtó cég, akkor is csak ez az egy megoldási lehetőség kínálkozott volna? A jelenlegi helyzetben nem történik más, mint kényszerhelyzetben, lépést tesz az Önkormányzat. Önök vannak (és csak önök), Önök azt mondják, nem tudnak csak 1996. vagy 1997-ben telefont adni. Mit csinál a polgármester? Hogy ne vegyék le a fejét, belemegy fentebb vázolt megállapodásba, amely teljesen kiszolgáltatót teszi! Önök beszedik a beszélgetések díjait, ami nem kis pénz. Ebből képződik nyereségük, aminek egy részéből megveszik a hálózatot.

A.L.: Nem teljesen így látom ezt a kérdést! Nem volt kényszer! A MATÁV-nak van egy fejlesztési forrása. Ami nyilvánvaló, állami támogatás nélkül nem elegendő az ország távközlési fejlesztésének a meggyorsítására. Hiszen a miniszter úr a privatizációt (MATÁV privatizációjáról van szó), a koncessziós pályázatot azért írta ki, mivel az állam nem tudta támogatni a MATÁV-ot. Lehetőséget kellett teremteni arra, hogy pótlólagos forrásokhoz jusson a MATÁV. Cél a teljes automatizálás, aminek viszont van egy időprogramja. Jelenleg a második hároméves időprogramban vagyunk, ami 1996-ban ér véget. 1997-ben elérkezünk oda, hogy az új telefonigénylők 90 %-át féléven belül, 98 %-ot egy éven belül kielégíti a MATÁV, illetve akik elnyerték a koncessziót.

R.: Az előbb mondott egy kulcsszót! Schamschula úr – az illetékes miniszter – előreteljesen hangoztatja, hogy ilyen mértékű infrastruktúra-fejlesztés az országban még nem volt, mint az elmúlt 4 évben. (Ami igaz!) És ehhez milyen áldozatot hoz a Kormány. Ön azt mondja: erre a fejlesztésekre állami pénz nincs. A fejlesztés forrása a koncesszióba adás, a privatizáció (az eladásból befolyt összeg egy része) és a lakossági saját erő, ami sok családnak erőn felüli kiköltekezést jelent. Tehát az állam nem hogy támogat, az ÁFA révén adót, a munkahelyteremtés lévén még más hasznot is húz belőle. Igaz, Ön azt is mondta: a MATÁV-privatizáció révén 40 milliárd forintot csurgatnak vissza a fejlesztésbe.

A.L.: Ez nem állami támogatás. A külföldi cég, amelyik megnyerte a MATÁV-privatizációt (Meritech) közel 900 millió USD-t fizetett érte. Ebből 40 milliárd forint, amit ide forgatnak. A többit Schamschula úr elmondta, milyen célra fordítják. (Útalap, stb.)

R.: Akkor az állami támogatás a miniszter úr egyik szemfényvesztése?

A.L.: !?...

R.: A dolog lényege az, hogy az 1980-as években – anél-

kül, hogy megkérdezték volna a falu lakosságát (volt már rá fórum – nem tombolt akkor már a diktatúra) a település tanácsi vezetői „zsebből” nem mondtak a fejlesztésre. Azt hiszem, ennyi elég is a múltból. Érkezzünk meg 1993-ba. Hivatalosan mennyibe kerül Rákóczifalva telefon-fejlesztése? Mennyi ebből a lakossági befizetés, és milyen arányú a másik forrás?

B.I.: 54 milliót meghaladó összegű a beruházási program. Ebből a lakossági hozzájárulás 20 milliós nagyságrendű, 14,5 millió Ft hitel, a többi MATÁV hozzájárulás. Ami 20 millió Ft, de jóval több lesz, de az minket nem érint.

A.L.: Jóval több, azért mert Szolnoktól korábbi elképzelés szerint az optikai kábel Szandaszőlősen, illetve Rákóczifalván végződött volna. Azonban a MATÁV tovább kívánja folytatni a gerinchálózat fejlesztését Kunszentmárton irányába. Így jobb lesz a helyzet az érintett településeken, lényegesen több áramkörlehetőséghez (vonalhoz) jutnak. Ez azt jelenti, hogy Rákóczifalván gerinchálózat halad majd keresztül. A csúszás egyik – legfőbb – oka az, hogy a korábbi optikai kábel dupláját helyezzük most el, 20 szál kábel helyett 40 szál kábel épül, ami most van gyártás alatt.

R.: Álljunk meg itt egy pillanatra! Hallottam a faluban olyan pletykát, hogy a KÖTIVIZIG – aki ilyen jellegű munkát még soha nem csinált – azért kapta meg a munkát, mert a területén áthaladó kábelt csak ezzel a feltétellel engedte át. Igaz ez?

A.L.: Nem, nem teljesen!

R.: Akkor valami igazság csak van benne?

A.L.: Hadd mondjak valamit! Kétségtelen, a KÖTIVIZIG a Tisza alatti átkelő szakaszt biztosította a MATÁV részére. Rákóczifalva és Szandaszőlős azért csúszik, mert a Szandaszőlősi kábelt nem lehetett megépíteni. A Honvédelmi Minisztérium nem járult hozzá, hogy a hídon átvigyük a kábelt, üzembiztosítási okokból. Ennek eredményeként nem volt más megoldás – ezt javasolta a tervező – mintegy 8 km-es kitérő észak irányba a hídtól (4 km az egyik parton, 4 km vissza a másik parton.) Ekkor kapcsolódott be a Vízügy (nem tudom már hogyan), amely elmondta: neki a Tisza alatt megfelelő keresztmetszetű acélcsőve van, és abban tud biztosítani egy 105 mm-es műanyag cső méretet, amiben a 3 db 32 mm-es kábel áthúzható. Nyilvánvaló, kedvezőbb lehetőség az, ha ezt ők csinálják, hisz abban nekik saját kábelük van, és kellő ismeretekkel is rendelkeznek. Mi az ajánlatukat kedvezőnek találtuk, és a Siemens elfogadta. A történethez az is hozzátartozik, hogy a szolnoki EVSD központnak 1992-ben kettő kihelyezett fokozatát terveztük a Széchenyi lakótelepen és Szandaszőlősen. Széchenyi a napokban került üzembe. A szandai irány viszont e- miatt a hídon való hercehurca miatt hónapokat csúszott.

R.: Azt ugye elismeri, hogy nem igazán a monopolhelyzet felszámolása, hogy a mi területünkön a MATÁV-nak van egy kábele (gerinchálózata) amire – eszi, nem eszi, nem kap

HÁZUNK TÁJÁN

mást – ráköthetünk? Hiába készül el a település telefonhálózata, ha csak a MATÁV kábelén keresztül kapcsolódhatunk a világgal. Nincs még 3 kábel – aztán aki előnyösebb ajánlatot ad, arra kötünk rá. (Figyelem: ez csak illúzió.) Örülünk a szemléletváltásnak, csak nem érezzük, legalábbis Rákóczi falván nem.

K.F.: A koncessziós pályázatokat egy-egy primer területre írták ki. Egy primer területen egy szolgáltató működhet. Ez nem jelenti, nem jelentheti azt, hogy az illető szolgáltató monopol helyzetben lenne. Egyrészt ez a kábel valóban az övé, de ezen szolgáltatni kell!

A.L.: A koncessziós pályázatnak vannak előírásai, amelyek kötelezőek a nyertes számára.

R.: Azt javaslom, kanyarodjunk vissza, nem kaptam választ arra a kérdésre, ki vette fel a hitelt?

B.I.: Az önkormányzat vette fel a hitelt. A kft.-nek azért kell működni a későbbiek folyamán, mert ebben a konstrukcióban – a számviteli törvénynek megfelelően csak a kft.-n keresztül tudja a MATÁV visszafizetni a pénzt az Önkormányzatnak. (A mindenkori jegybanki kamat +2 %.)

R.: Az önkormányzati hitellel növelt lakossági hozzájárulást fogja a MATÁV 2 év türelmi idő után 5 év alatt visszafizetni. Ezt az Önkormányzat kapja, szabad rendelkezésű pénze lesz. Mire fogja költeni?

B.I.: Megy az OTP törlesztésre!

R.: Nem igazán értem. Felvettetek 15 millió hitelt, 18 millió forint lakossági hozzájárulás. Ennek összege 33 millió forint! Ezt fogja kamattól visszafizetni a MATÁV-nak?

B.I.: Nem! Lakosonként a 20.000 Ft-ot elfelejtetted levonni. Ez ugyanis a MATÁV-ot illető díj. A gerinchálózatra való rácsatlakozás díja.

A.L.: Ez a 20.000 Ft a beruházás-fejlesztési hozzájárulás. Itt van egy átlagos szerelési költség, amit minden telefonigénylőnek meg kell fizetni. Ez 12.000 Ft plusz az utolsó elosztótól a lakásban lévő telefon konnektorig kiépített vezeték szerelési költsége. Ez az összeg a MATÁV-ot illeti, mint szolgáltatót. Ezt a pénzt mi átadtuk a kft.-nek azzal, hogy ez vételár előlegként szerepel.

B.I.: Tehát 20.000 Ft a magánembereknek, 100.000 Ft a közületnek, ami egy az egyben a MATÁV-ot illette.

R.: Végülis mikor lesz Rákóczi falván telefont?

A.L.: Na most...

R.: Nem lehet erre egy szóval válaszolni?

A.L.: Megpróbálom! Ha a kábel megérkezik, június közepén. Átlagosan 2 km-t lehet behúzni. Így egy héten belül behúzzák a kábelt ezen a szakaszon. A kábelbehúzást követő szerelés, illetve az átviteltechnikai berendezés üzembe helyezése 4 hét. Ennek az eredménye az, hogy áramköröket tudunk biztosítani a szolnoki EVSD központhoz. Nyilvánvalóan most a központ üzemen kívül van. Ekkor lehet üzembe helyezni.

R.: Ez mikor lesz?

A.L.: Figyelembe véve az eddigieket, ez július vége.

R.: Tehát azt mondja Ön, hogy július 31-én telefonálni tud Rákóczi falván?

A.L.: Igen, ha bejön az országba a kábel!

R.: Mit kíván tenni a MATÁV, hogy késedelmesen teljesít. Ebben az esetben engem és gondolom, a másik több mint 500 igénylőt sem érdeklí kinek a hibájából nem teljesít a MATÁV? Kompenzál-e valamit a MATÁV?

A.L.: Elhiheti, a múlt év októbere óta ez az egyik fő iránya az Igazgatóságnak. Azon gondolkodva, hogy tudná és hogy lehetne meggyorsítani. De a késedelmes eredményhirdetést nagyon nehéz behoznia.

R.: Drága Uram! Tessenek már megérteni, azt a 481 főt Rákóczi falván, plusz a 70 főt Rákócziújfaluban nem érdeklik a magyarázkodások. Nem ők a felelősök azért, mert rossz volt a tender kiírás, később született döntés. Ők kötöttek egy szerződést, határidőre teljesítettek (fizettek), ezt várja el a másik féltől is.

A.L.: Azt tudom mondani ennek a 480 embernek – ilyen helyzet van!

R.: Ha tetszik, ha nem tudomásul kell venni. Itt köszön vissza a monopolhelyzet és a szolgáltatócég!

K.F.: Nincsen szó monopolhelyzetről. Ha ez a MATÁV mulasztásából történt volna, akkor lehetne beszélni erről.

R.: Kinek a mulasztásából történt?

K.F.: Antal úr elmondta, mi a helyzet ezzel kapcsolatban, én nem akarom megismételni. A MATÁV és az Igazgatóság mindent megtett, hogy ez működjön, de nem létező kábelt nem lehet behúzni.

R.: Uraim! Július végén újra megkeresem Önöket. Remélem, akkor már csak azért, hogy telefonon ideszóljak: nem kell több interjú, itt a telefon!

B.I.: Nekem lenne két kérdésem. Bárány úr, amikor március 29-én nálunk járt olyan kijelentést tett, hogy valamilyen jóváírást próbál adni a lakosoknak. Akkor azt mondta: Dr. Szöke urat – az Igazgatóság jogtanácsosát bízta meg a tervezet kidolgozásával. Történt-e lépés azóta az ügyben?

A.L.: Valószínű, megtörtént a megbízás abban, hogy megnézzék milyen lehetőséget tudunk biztosítani. Hogy Szöke úr megoldotta-e a kérdést, még nem tudom. Biztos vagyok benne, hogy a közgazdasági szakembernek is bele kell szólnia. Volt már ilyen, amikor 3 havi díjat nem kellett az előfizetőnek megfizetnie.

K.F.: Természetesen annyi időre fogjuk kidolgozni a javaslatunkat, amennyire szükséges.

A.L.: Amennyit kénsí fogunk!

K.F.: Van elképzelésünk más megoldásra is, erről később adunk tájékoztatást.

B.I.: Ez nem jött elő igazán, talán Tóth úr említette: a lakossággal nem is Dósa úr, inkább én találkozom ebben az ügyben is. Itt a polgármester szava került most kegyetlenül nagy veszélybe Rákóczi falván. Rákóczi falva polgármeste-

HÁZUNK TÁJÁN

1994. július

re el fog indulni, hogy segítse a mielőbbi megvalósulást. A münchenieket is megkeresem, ha kell! Nekünk a kamat, az elszámolások – most önkormányzati szintről van szó – 1994. április 30-tól ketyeg. Ugyanakkor szolgáltatást nem kapunk. Bárány úr ígéretet tett arra, utána néz, mit lehet tenni, hogy ne ketyegjen ez a kamat, történt-e ebben valami előrelépés.

A.L.: Boldog Ilona kolléganőmnek adta oda a főnök a kérdéssel való foglalkozást, de részleteket nem tudok róla.

A.L.: Higgyék el, tőlünk telhetően mindent megteszünk, hogy minél előbb leszállítsák a kábelt, és telefonja legyen Rákóczifalvának.

R.: Minket ez a beszélgetés igazából nem vigasztalt meg. Talán valami biztatót vagy ha azt nem is, hiteles információt sikerült adni azoknak, akik majd elolvassák ezt a beszélgetést. Uraim! Azt sajnálom, hogy Bárány úr nem volt itt. Többször felmerült a neve, jó lett volna, ha ő válaszolt volna rá. Azt viszont biztos állíthatom, Kegyes úr és Antal úr szakmai felkészültsége révén leckét adott nekünk telefonhálózat-fejlesztési műszaki ismeretekből.

K.F.: Befejezésül szeretnék annyit elmondani: nekünk az a legfontosabb, hogy minden igénylő telefonját biztosítsuk, ezért mindent megteszünk.

R.: Nehéz ezt nekünk elhinni.

B.I.: Másodrendű állampolgárként élő, vidéki emberek vagyunk, még mindig így érezzük! Önök azt mondják, mindent elkövetnek. Mi az a minden? Megfoghatatlan! Rákóczifalva polgármestere azt mondta a rákóczifalviaknak, és az a legnagyobb problémám nekem személy szerint, hogy 1994. április 30-án megszólal a telefon. Ezt az Önök ígérete alapján mondtam.

R.: Köszönöm a beszélgetést!

Végre telefon

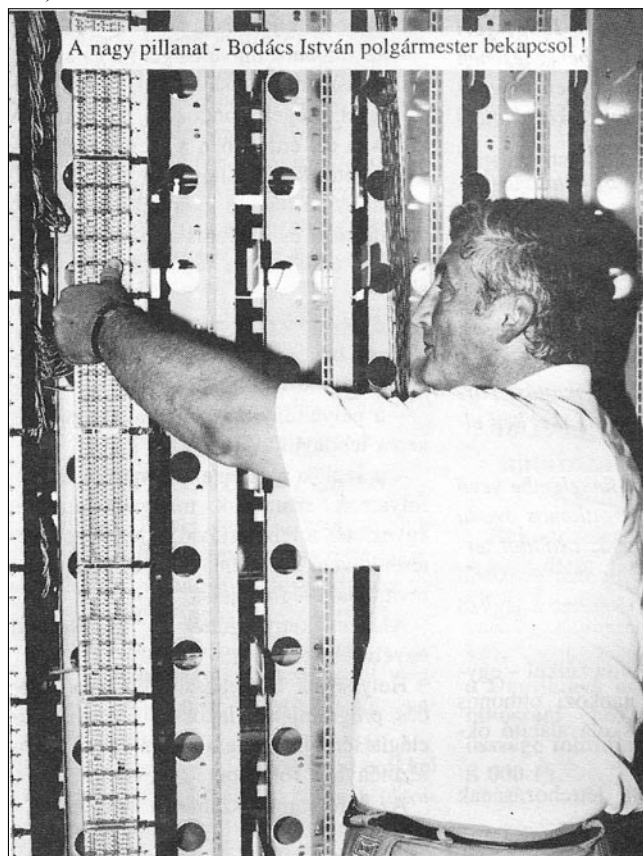
1994. június 30. 11.00 óra. Talán nem túlzás: történelmi pillanat Rákóczifalván. Megszólalnak a telefonok. Kisebbség nagyobb áthallással, megfeszített, folyamatos 36 órás utolsó kétnapi műszakkal, de szól a telefon Rákóczifalván.

Talán tölem – aki oly sokat kérdezett, sokszor kellemetleneket is – most hitelesen hangzik (hisz láttam az utolsó 36 órát), hogy köszönjük. Bízást tehetem ezt a telefon áldását érzékelő embertársaim nevében is.

Volt gond, volt sok probléma, de megoldódott! Kellünk hozzá mi is, akik komoly anyagiakat – sokaknál erőn felül is – áldoztunk, hogy legyen. A 80 milliós beruházásból 31,5 millió a mi tízezer forintjainkból jött össze. Ezzel együtt köszönjük! Köszönjük azoknak, akik megszervezték, köszönjük azoknak, akik megcsinálták, köszönjük azoknak, akik a XX. század végén – talán másnak nem is, de nekünk az – ezt a csodát, a mindennapjainkká, használati értékévé tették.

Most már csak abban reménykedünk, hogy az infrastruktúránk továbbfejlődve a település gazdaságának motorjává válik.

Jó módú állampolgárok komfortos otthona lesz Rákóczifalva. (Ünneprontás nélkül: nemcsak rajtunk múlik!)

HÁZUNK TÁJÁN

1994. július

Megint azt beszélük...

Az újságárusunk a minap azzal fogadott:

- Imre, a Telegráfba maga írta Török Jóskáról a cikket?

Először elmosolyodtam, tréfának véltem, de látva kíváncsian aggódó arcát, rájöttem: a kérdés komoly. Mostanában többször előfordult, hogy elsőre egész másképp értelmeznek kijelentéseket, mint aminek szánják azokat.

A legutolsó félreértésem az Országos Nyugdíjas találkozón történt, amit a helybéli „Arany János” Nyugdíjas Klub rendezett.

Jelen esemény vége felé ballagok haza. Gondolataimban summázom a találkozót. Keresem a magyarázatot: ez a sok, élete javán már túl lévő, idős ember miből meríti azt a mérhetetlen energiát, mi táplálja a lelkesedést, ami képessé teszi őket egy ilyen nagy találkozó megszervezésére, lebonyolítására. A nagy nyüzsgésben mindenki tette a dolgát, elismerést, tiszteletet kinyilvánítani alkalmam nem igazán akadt. Útban a tornacsarnokból magamba merülve szedem össze a gratuláció szavait, amit alkalmadtán a fáradhatatlan Piroska néni és „csapatának” majd mondok.

Egyszer csak a hátam mögött egy hang riaszt, készlet megállásra.

- Gratulálok Imre!

Kissé csodálkoztam, meglepődtem, de már a következő pillanatban mozdult az agyam. Biztos az illetőnek ezidáig nem volt alkalma elismerését kifejezni a nyugdíjas klub kézimunka kiállításának megrendezéséért, amit idegenek és ismerősök a délelőtti folyamán, nem kis örömmre megtettek, és mondhatom ezek az őszinte „vállvergetések” többet jelentettek nekem, mint bármily nagy fizetség, amit munkámért elkérhettem volna.

Sajnos rögtön ki kellett józanodnom. Ez a „gratuláció” nem csak időben, de tartalmában is elcsúszott.

A szavak mögött gúny lapult, a megszólító szemében gyűlölet szikrázott. Mint kiderült, indítéka roppant egyszerű. A felesége, aki kiállított a kézimunka kiállításon (a kiállított munkák számát tekintve taposva többi ügyeskezdő társát) nem aratta le az összes első, második, harmadik, negyedik... századik és összes külön díjakat. Természetesen mindennek oka és okozója (szerinte) én vagyok, aki „rosszul” rendezte a kiállítást.

No, de nem erről akarok írni. Ez csak közben jutott eszembe.

Most már nem csak baráti körben, hanem a Tárogató jóvoltából faluszerte tudott, hogy „botcsinálta” újságíró vagyok, ráadásul emögött még az is van, hogy hihetetlen nehezen szülök meg egy-egy irományt. Ez most is így van. Közben idemegek-odamegek.

Mit hozott a sors?

Összefutottam Török Jóskával. Szinte köszönés helyett teszem fel a kérdést.

- Hallom, Jóska, azt állítod, én írtam a Telegráfban azt a bizonyos cikket. Igaz ez? (Elnézést, az imént nem említettem, az újságospavilonban ezt is megtudtam.)

- Nem cimborá, én nem ezt állítottam, hanem, hogy te informáltad az újságírót.

Beszélgetés folyamán próbáltam tisztázni ebben az esetben, mi is az, hogy „információ”. Mindenek előtt elmondtam régi pályaegyengetőmnek (Ő jóvoltából krültem a kultúrház igazgatói „bársony székbe”), hogy a cikk személyeskedésével én sem értek egyet, a politikai üzenetével igen.

Amivel nem értek egyet, arra biztosan nem is ösztönzők senkit. Abban viszont biztos vagyok, hogy tanult újságíró barátom komoly sértésnek venné azt az állítást, hogy befolyásra és szakmai irányításra, netán tanácsra szorulna egy-egy benne érlelődő gondolat nyilvánosságra hozatalában. Rendszeresen figyelemmel kísérve írásait elmondhatom: van gondolata, és még valami, hogy el is tudja mondani, gondolat, a tényeknek utána is jár. Folytatva: én leginkább (azon kaptam magam) valami ürügyén szoktam írni. Valószínű, ha nem megyek újságért, nem tesznek fel egy kicsit kellemetlen kérdést, soha sem fogom leírni a választás utáni gondolataimat, érzéseimet. Elmondására az is sarkall, hogy mindezekről László (cikket író) barátommal is szót ejtettünk. Történt mindez a választások utáni valamelyik napon, mikor falujáró körútja végeztével, útban hazafelé betért hozzánk. Nem sürün találkozunk, így sok mindenről társalogtunk.

Nem rejtettem véka alá véleményemet a szavazatszámhátrány követő „zsúrról” sem, ahol tanúja lehettem, hogy a jelenlévő harminc-negyven bizottsági tagra és pártdelegáltra, milyen hatást fejtett ki a helyi választási eredmények megismerése. Tanúja voltam egyfajta erővonal-rendeződésnek, még időben többen el tudták dönteni, melyik oldalon is állnak. Ez dicséretes.

Rákóczi falván a népakarat az országhoz hasonlót eredményezett, győzött a „jó” és menni kellett a „rossznak”. Kicsit furcsálltam a választási bizottságba delegált helyi pártok képviselőinek reakcióit, és ez bennem vegyes érzelmeket ébresztett. Az itteni végeredményhez semmi közük.

Nem őket emelték magasra, vagy kényszerítették ellenzékbe a falvai voksolók, hiszen biztos vagyok benne: az urnához zarándokoltak kilencvenöt százalékának halványsejtelve sincs arról, hogy a községben működnek pártalapszervezetek.

A közéletben pártmozgás nem tapasztalható. Szerényen sem húzódnak meg, már-már azt hinné az érdeklődő, hogy valamiféle „gittegyletként” funkcionálnak. Ezt nem tartom helyesnek.

Úgy gondolom, a demokrácia éltetője a pártok aktív mozgása, bármely fórumon az egyéni és csoportérdekek legeredményesebben pártprogramokon keresztül érvényesíthetők.

Ez Rákóczi falván is igaz.

Az „információk” közül ezeket tartom megemlíthetőnek.

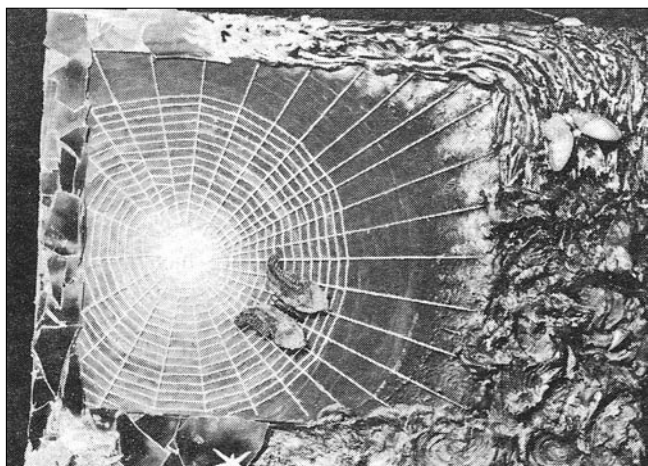

HÁZUNK TÁJÁN

Visszatérve a kiinduláshoz: a Telegráfban megjelent cikket nem én írtam, ha most ezt nem szögezem le, akkor is egyértelmű. A szerző teljes nevét az írása alá firkantotta.

Mellesleg: ő is Rákóczifalván él, nagyon sok falunkbélit ismer, sőt jól ismer. Többségükkel beszélő viszonyban van. Szakmáját tekintve, ha nem lenne füle, éhen halna.

Papp Imre

Balázs Antal

1994. szeptember

Park – tanulmány

Amikor Rákóczifalva alapítói jó száz évvel ezelőtt a pap lakását kijelölték és kilencven éve fel is építették, nem gondoltak arra, hogy a paplak mellett lévő part a maga fáival, bokraival, ártézi kútjával és köztéri padjaival 1994 nyarán mennyire mozgalmas élet helye lesz. Nem külön érdemem, hogy ennek a mozgalmas életnek hallás és néha látás útján is magam is részese vagyok. Úgy érzem, nincs jogom kritikát gyakorolni az események fölött, inkább dicséretet szeretnék most kimondani. És azt hiszem, hogy méltó dicséret lesz ez.

Dicsérem azokat az édesanyákat, akiknek növekvő leányai éjfélig, de némelykor még éjfél utánig is nem viháncolnak a parkban, hangoskodásukkal, sikoltozásukkal nem verik ki más szeméből az álmot.

Dicsérem azokat az édesanyákat, akiknek leányai jó igyekezettel készülnek édesanyai hivatásukra, talán otthon még segítenek is ebben a nehéz gazdasági helyzetben és nem töltik idejüket egy ültőhelyben délután kettőtől fél nyolcig a park egyik padján.

Dicsérem azokat az édesanyákat, akiknek leányai esetleg kötéssel, horgolással, hímzéssel, otthoni kerti vagy konyhai munkával is időt töltenek és nemcsak azzal tudnak dicsekedni, hogy szüleik verejtékes munkájából hány tízezer forintos, vagy gondolom még drágább kerékpárra futotta.

Dicsérem azokat a szülőket, akiknek gyermekei, fiúk és

lányok, nem fogyasztanak a part padján ülve tömény szeszt, nem szívnek drága cigarettát és nem hagynak akkora szemetet maguk után, hogy a Szent István-napra takarító emberek autóval állnak némely pad mellett, hogy a nagy rakás szemetet föllapátolják és elhordják.

Dicsérem azokat az édesapákat, akiknek növekvő fiai nemcsak azzal tudnak dicsekedni, hogy hangosabb a motorke-rékpárjuk, mint a barátaiké, hanem esetleg azzal, hogy a kert otthon nem olyan gazos, mint némely barátjuké.

Dicsérem azokat az édesapákat, akik gyermekeiket nemcsak saját tulajdonuk megbecsülésére és őrzésére tanítják meg, de akik a gyerek eszébe vésik a köztulajdon megbecsülését is, és így az ő gyerekeik nem verik szét a park padjait, nem törik be a telefonfülke ablakát – éppen Szent István király ünnepén, Szent István király nagyobb dicsőségére.

Dicsérem azokat a fiatalokat, fiúkat és lányokat, akiknek egy jó osztályzat még számít valamit és nem szégyellik, ha egy ötöst kapnak dolgozatukra vagy feleletükre.

Dicsérem azokat a fiúkat és lányokat, akik arra gondolnak, hogy gyermekeiket majd nekik kell az édes anyanyelv-re megtanítaniok, ezért nem káromkodnak és nem beszélnek erkölcstelen szavakkal, hanem egy könyvet is elolvasnak netalántán, hogy anyanyelvük szókinccse szépüljön és gyarapodjék.

Dicsérem azokat a fiatalokat...

Még lenne mi dicsérni való, de a Tárogató terjedelme kisebb, minthogy az összes dicsérnivalót leírjam. Biztosan lesz máskor is, ami dicséretre méltó és így igazi örömeinkre szolgál.

Elgondolkoztam és képzelődtem azon, milyen lehetett ez a part akkoriban, amikor a két templom előtt téren vonult a csorda és a disznócsapat, a konda a legelőre. Nem vagyok abban teljesen biztos, hogy akkori állapotában „szennyesebb” volt.

Téglás Pál

A KIS DIÁK

Kicsi gyermek hátán táska,
Félve megy az iskolába.
Ez nem játék, ez már munka
Jön a számtan, magyaróra.
A betűket összerakni,
A számokkal hadakozni.
Háromszor egy mindig három,
Négy betűből van az álom.
Telnek órák, múlnak napok
A kis csoport összeszokott.
Kicsi gyermek hátán táska,
Boldogan megy iskolába.

*Szabó Józsefné (Pannika néni)
Rákóczifalva, Bartók B. u.*

HÁZUNK TÁJÁN

1995. március

Még nem késtünk el?

Rákóczifalva történetét olvasva feltűnt, hogy a község megalapítójáról, Fehér Miklós akkori földművelésügyi államtitkárról nincs utca elnevezve. Ő volt aki 1880-81-ben kezdeményezte a földek eladását, egy telep létrehozását, amiből pár év alatt kialakult a falu. Nem lehetünk annyira hálátlanok, hogy emlékét elfelejtsük!

Egy másik észrevételem az, hogy Rákóczifalván csak egy házsort neveztek el József Attiláról. Azt hiszem, sehol nincs ilyen eset, de még az országhatáron túl sem. Erdélyben járva több városban, községben láttam, hogy Petőfi Sándornak, Dózsa Györgynek, József Attilának, Kossuth Lajosnak a nevérol nem egy falu, vagy városszéli házsort neveztek el, hanem a település központját is érintő utcákat.

Akik ezt a házsort utcának nevezték nem tudták, hogy az utca szó alatt mit kell érteni, hogy az mit takar.

Ezt a házsort még útnak sem lehet nevezni, mert az út azt fejezi ki, hogy például egy szomszéd településre lehet rajta jutni (Földvári út, Szolnoki út, stb.).

Javaslom, József Attila utca helyett legyen Temető sor, Legelő sor, vagy hasonló név.

József Attilának meg adjanak az újonnan beépített vagy ezután építendő falurészen másik utcát.

A harmadik megjegyzésem az, hogy a régi Bivaly-tópart elnevezést nem hozták vissza, amikor pár évvel ezelőtt az utcaneveket módosították. Nevezetesen az, hogy utcának nevezik azt a néhány házat, ami a rétszálon van. Van olyan ház is ott, amit csak gyalog lehet megközelíteni a nagy part miatt. Ha már nem volt megfelelő a Bivalytópart, lehetett volna Rétszél út vagy utca nélkül.

Bartos László

1995. november

Arccal a falu felé

Ez az írás nem a mi falunkra jellemző problémakört járja körbe, de ismertetőjelei nálunk is föllelhetők. A sértegetés és a rosszindulat szándéka nélkül teszem közzé gondolataimat.

A falu emberemlékezet óta a város kiszolgálója, a városi ember éléskamrája volt.

A falusi élet mindig is tetszett a városban élőknek, szívesen töltötték szabadságukat a falusi rokonoknál. A jó levegő, a nyugalom, a madárcsicsergés kikapcsolólag hatott a városiakra, kipihenették a fáradalmaikat, erőt gyűjthettek a városi, zajos életükhöz. A reggeli ébredés, a friss, tiszta levegőn való tevékenykedés, a falusi élettel kapcsolatos munkák egyre jobban gondolkodóba ejtik a város lakosságát, megindult a városokból a közeli falvak felé a kacsintgatás, anyagi lehetőségeik mérlegre tévése sok-sok családot falusi, kertés ház megvásárlására segít napjainkban. Úgy gondolkodnak,

hogy a megélhetésük úgy könnyebb, az életszínvonaluk megtartása itt biztosítottabb, a gyerekek fölnevelése egészségesebb környezetben valósul meg.

A falusi háznál a kis kertecskében lehetőség nyílik kerteszkedésre, ami egy kis családnak a konyhájához szükséges zöldségféle, azt kevéske munkával mind-mind meg lehet termelni a ráérő időben. Ez nagy örömet jelenthet a városból kitelepültek számára, mert szó szerint véve – saját munkájuk gyümölcseit szüretelhetik le, saját munkájuk „eredményével” tölthetik meg éléskamrájukat, pincéjüket. Amennyiben a falusi ház gazdasági-, állattartásra alkalmas melléképülettel is rendelkezik, úgy benépesülnek a baromfiólak, a sertések „házában” is rőfögni fog egy-két „mazsola”, mindezek őrzésére pedig szinte minden háznál rendszeresítenek egy mindenre vigyázó, mindent őrző kutyát, s legtöbb helyen még egy-két cicával is bővítik a háziállatok sorát.

Így igazi a falusi porta, igazán így népes a kertés ház, így van értelme a városból való kiköltözésnek. A városiak számára mindez érdekesség, változatosság, gazdaságos elfoglaltság, a szabadidő hasznos, tartalmas eltöltése.

Állatszeretetük, s a növények, a környezetük iránt érzett igényességük nyilvánul meg mikor szépen rendbe, otthonossá teszik azt a környezetüket, amelyet a kiköltözés során elfoglalnak. Nagyon szép ahogyan egy-egy elhagyott falusi házat a volt városlakók rendbe tesznek, lakhatóvá, a környezetbe illővé varázsolnak.

Minden erőfeszítésükkel azon vannak, hogy beilleszkedjenek a vidéki, falusi környezetbe, elfogadják őket a környékbeli emberek.

Eltöltöttek egy-két évet, s már ők is bizonyos tapasztalatok, személyes élmények birtokában szemlélik a falusi életet, környezetüket, embertársaikat. Látják, hogy durván bánnak az állatokkal, tapasztalják, hogy a macska- és kutyakölykök száma a megfialás után egy-kettőre redukálódik le. A házak előtti részek rendetlenek, a virágoskertek gondozatlanok. Dróthurkokat, mérgeket találnak, ha éles szemmel járnak, s fürkészik környezetüket. A gyümölcsfák permetezetlenek, metszetlenek maradnak, a hasznos madarak csúzlival, lép-puskával kerülnek „ápolásra”. Az utcafront, az árok a szemét gyűjtőhelyévé válik, a kátyús földút pedig a törmelék, a sálak lerakóhelye lesz.

A köztéri padokat megrongálják, a telefonfülkéket tönkreteszik, az ártézi kutat szennyeznek, összeszemetelik, apró fecnikre írt hirdetésekkel össze-vissza ragasztgatják, tüzdellik az élő fákat, s a különböző oszlopokat, táblákat.

Akaratlanul is érlelődik a gondolat, talán vissza kéne fordítani a címben szereplő „mondásként” a köztudatba átmenett jelmondatot „Arccal a város felé”-re, de még türelmesen vár, bízik, gondolja – még pár év, s majd meglátása szerint változik a helyzet, a kép. Azonban ez idő alatt is tapasztal, meglát dolgokat, s észreveszi, hogyan változnak a falusi porták, néptelenednek el egyes falvak, válik nem állattartóvá a

HÁZUNK TÁJÁN

1996. február

falusi lakosság. Azonosul a problémával, már-már igazi falusivá, paraszti gondolkodásúvá válik – osztozik a környezete gondjaival, problémáival – nehezen éli át a változásokat, de a gondok az ő fejében is jelentkeznek, az ő háztartásába is begyűrűznek.

Egyre szaporodnak azok a falusi kisgazdaságok, ahol már szinte egyetlen egy állatot sem tartanak. Minden téren növekednek ugyan az árak, de valahogyan sikerült elkedvetleníteni a falusi gazdálkodó embereket, családokat, hogy még a saját szükségletükre se tartsanak háziállatot, még a legminimálisabb mértékben se gazdálkodjanak. Vajon elgondolkoznak-e ezeken a tendenciákon a vezetőink? Vajon érdeklődnek-e ők igazán a falu sora, a falusi emberek hangulata?

Jó lenne, ha vezetőink jelszavává válna ismét a címben szereplő mondás, mondat!

Ismét felvirágozhatna a falu, vonzóvá válna ismét az itteni élet, a város is lendületesebben fejlődne, a városi ember is jobb hangulatban élhetne, s újból fontolgatná a panelházi élet, környezet feladását... arccal a falu felé!

-Csímy -

„Rákóczi galéria”

A napokban született egy bölcs döntés a Képviselő Testület ülésén. Határozat született a régóta kihasználatlanul álló és folyamatosan pusztuló volt „Giza néni” féle iskola további sorsáról. Az elengedhetetlen felújítás után az intézmény „Rákóczi Galéria” néven kapcsolódhat be településünk kulturális életébe.

Mi is motiválta a kiállító létesítmény gondolatát?

Rákóczifalván nincs kultúrház.

Jóllehet a Faluház részben pótolja ezt a hiányt, de szerény adottságai (szűk tér, rossz megvilágítás, stb.) miatt funkciója korlátozott. Színvonalas kiállítások, művészeti bemutatók rendezésére nem alkalmas.

Településünkön nagyon sok olyan ember él, akik hobiból, vagy komoly elhivatottságból művelnek valamilyen művészeti ágat. Többségük nem ismert, bezárkózva él abban a bizonyos „elefántcsont-toronyban”. Igaz, a félrehúzódtat megkívánja a teremtés folyamata, hiszen ez az időszak öröm és gyötrelmek lüktető váltakozása és ez mind-mind magánügy. A műnek miután megszületett, életet a nyilvánosság ad, befogadása vagy elutasítása újjáteremti az alkotó erőt. A jó remek gondolatokat közvetít, pozitív vagy negatív érzelmet ébreszt, mindenképpen hatással van környezetére.

A leendő galéria megnyitása ad egyfajta támogatást a falunkban élő amatőr művészeknek. A pártolás kutyakötelességünk is, hiszen életük a települést gazdagítja.

Ezeken túl a lehetőség adott lesz akár országos híru művészek helybeni megismerésére.

Az épületben két nagy terem található.

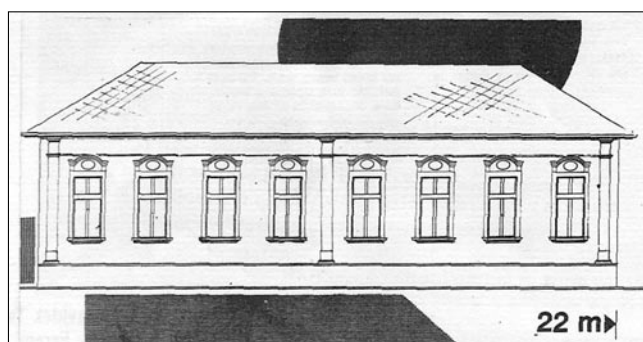
Tervek szerint az egyikben két hetente, vagy havonta változó kiállítások várnak az érdeklődőket, míg a másikban részben állandó tárlat volna megtekinthető.

Természetesen az „állandóság” a jövőben egy közösségi döntésben meghatározott intervallumra értendő.

Ezen az úgynevezett állandó bemutaton az arra érdemesebb művek szerepelhetnek.

Mindezeknek a folyamatoknak a szabályozása a későbbiekben valósul meg.

Papp Imre

HÁZUNK TÁJÁN

1996. március

1996. március

Névtelen „hősök”

Úgy látszik nincs semmi új a Nap alatt. Névtelen levelek voltak, vannak, s netán a jövőben is lesznek. Az emberi értelem eme egészségtelen vadhajtásai már az ókori Róma népeit is boldogították. Sőt, jópofa blöffölők tollat ragadtak a nyugati birodalmakban csakúgy, mint a felséges padisah sztambuli kömyzetében. Európa keleti és nyugati régiói e tekintetben sosem különültek el egymástól igazán. S nem különülnek el ma sem. Rákóczipalva meg ha nem is a világ közepe, de Európában van. Igaz, az itt megírt levelek sem nem nyugati, sem nem keleti jellegűek. Sokkal inkább kelet-közép-európai sajátosságúak. Amolyan „kafka”-milliót idézők. Valaki, valahol, valakit megfenyeget, távozásra szólít, bemocskol. Hovatovább Rákóczipalván e kísérteties vélemény-nyilvánításnak már szakirodalma lesz. Névtelen levélben mocskolják az önkormányzati képviselőt, minősítik a tanár munkáját, szidalmazzák a vállalkozót, fenyegetik a piaci árúst. Kicsit abszurd, de úgy tűnik a község társadalma két rétegre tagolódik: akiknek még nem írtak névtelen levelet, illetve akiknek már írtak. Avagy, akik már írtak és akik még nem éltek a szellemi szabadosság eme eszközével. Jőmagam azok közé tartozom, akik még ilyesfajta szellemi torzszüleményt nem kapott. Potenciálisan tehát a várakozók táborába tartozom. Fontosabb azonban ennél, hogy nem is írtam soha névtelen levelet.

És nem is fogok. Hogy miért nem? Először is: az életnek, a szellemnek, a személynek, a közösségnek legfőbb törvénye a folytonosság és a nyilvánosság. Ebből következik, hogy nyitott szemmel járok, s egy mozdulattal elutasítom a szédelgést, a hazudozást, az egymás elleni uszító szembeállítási kísérletet, a silányságot. Ugyanakkor gondosan neveltem magamban az együttérzést, a szociális igazságosságot, a polgári szorgalmat, a hozzáértést és a másik ember megbecsülését. Így és ezek által meghasonulás helyett benső békém gyarapodik. Emelhet magasba, taszíthat mélybe az élet, tudom vállalni önmagamat. Benső békém a biztosító, sőt garanciája annak, hogy a semmitmondás propagandáját elutasítom.

Mert a névtelen levelek igenis a semmitmondás kategóriájába tartoznak. Aki ugyanis önmagát emberként, polgárként, magyarként meg tudja fogalmazni, az nem nyúl a névtelen levél eszközéhez. A névtelen levél a manipulált, a félretájékozott, a talmi értékek csillogtatásába belebódult ember sajátja. Aki összekeveri a szabadságot a szabadossággal, a szakmai hozzáértést a kóklerkedéssel, saját érdekeit az igazsággal. Nálánál csak egyetlen ember szánalmasabb. Nevezetesen az, aki helyt ad a névtelen leveleknek. A névtelen levelekkel foglalkozó ember ugyanis kiszolgáltatottá válik. Cselekvőképességét kételyes porhintők szorítják kordonok közé, s egy idő után már maga sem hiszi, hogy a levélírók nélkül képes-e önmaga felemelésére. Zsákutcás kitüremkedésekkel formálódó emberi kapcsolatok, vagy önmagunk kiteljesítése önazonosságunk tudatában? Mindnyájunknak megadatott a választás lehetősége. Névtelen levelek, gátlástalanság? Én más úton megyek, mert a magunk és a gyermekeink jövőjét is a mi teljesítményünk hordozza.

Czirmayné Kocsis Róza

Egy villáminterjú kapcsán:
A RÁKÓCZI TÁROGATÓ ÉS AZ
ÁPV RT. LEVÉLVÁLTÁSA

ÁPV RT.

Suchman Tamás

tárca nélküli miniszter úrnak!

Tisztelt Miniszter Úr!

Először is szeretnék bemutatkozni: Tóth Lajos vagyok, a rákóczipalvai „Rákóczi Tárogató” nevű újság felelős szerkesztője. (A legutóbbi februári számot mellékelten tisztelettel megküldöm Önnek!) Újságunkban nyíltan szóvá teszünk olyan jelenségeket, ami nem csak egy ember ügye, és lehetőséget kapnak az érintettek álláspontjuk kifejtésére. E szándék jegyében született levelem. Rákóczipalván sokakat foglalkoztat a gázhálózat privatizációja, így a frissen épült és TIGÁZ-nak átadott rákóczipalvai gázhálózat is. Tájékozottabb olvasóink azt is tudják, hogy Bodács István polgármester úr már tárgyalt a Miniszter Úrral ez ügyben. Erről kérdeztük egy rövid interjúban a Polgármestert. Nyilatkozata érinti a Tisztelt Miniszter Urat is és ennek kapcsán kérdéseinket is megfogalmaztuk Ön felé. Megtisztelne, ha véleményét és észrevételét megfogalmazná a kérdéses interjúval kapcsolatban, és azt rendelkezésünkre bocsájtaná. Ily módon egy számban jelenhetne meg – két szám megjelenése között egy hónap is eltelik.

HÁZUNK TÁJÁN

1996. május

Tényszerűen a szennyvízről!

Lesz-e szennyvízhálózat Rákóczi falván? Ha lesz, mikor kezdődik megvalósítása? Mennyibe fog kerülni? Bírja-e a település erővel? Terhelhető-e a lakosság újabb százezres beruházási költségekkel? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel találkozhat az, aki nyitott fülekkel jár településünkön. A szennyvízhálózat kiépítésének szükségességét nincs ember széles e faluban, aki vitatná, de a fent említett kérdésekre hiteles és megbízható választ kellene kapni. Ezért fordultunk Bodács István polgármester úrhoz, aki ugyan korainak tartotta még a felvilágosítást, de készséggel állt rendelkezésünkre.

- A múlt évben mintha sűrűbben kaptunk volna információt a szennyvízhálózat építéséről. Mi történt?

- Ez év március 14-én beadtuk a pályázatot a BM Önkormányzati Főosztályához.

- Mit tartalmazott ez a pályázat? Mennyi bekerülési költséggel számol?

- Rákóczi falva és Rákócziújfalú együttesen 1,5 milliárd forintot. Ez tartalmazza a házi bekötés, a hálózat és a szolnoki tisztítóóra való rákötés költségeit. A helyi hálózat gravitációs rendszerrel tervezett.

Rákóczi falvát e költségből 1,1 milliárd forint terheli. Nehezen mondom ki e számot, mert senkit nem akarok elriasztani. A pályázatot ugyanis 1995-ös árakon kellett megtervezni, és kedvező elbírálás esetén a megvalósítást – finanszírozási okokból is – 5 évre kellett tervezni.

Éppen ezért az eredetileg tervezett összeget – a vonatkozó jogszabály alapján 1,8-as szorzóval fel kellett szorozni. Így könnyen kiszámítható, hogy 1995-ös ár szinten ez a beruházás mintegy 800-900 millió forinttal megvalósítható.

- Mennyi támogatás várható a beruházás megvalósításához?

- Ha a most beadott pályázatunkat – ami ez év végéig kerül elbírálásra – kedvezően bírálják el, akkor 40 százalékos állami céltámogatásra számíthatunk. Erre egyébként minden reményünk megvan. További, mintegy 20 százalékos segítséget kaphatunk a Phare program keretében és kedvező állami elbírálás esetén 10-10 százalékos a Környezetvédelmi és Vízügyi alapból. Ez összesen a bekerülési költség 80 százaléka.

Jelen pillanatban is kapcsolatban vagyok egy német és olasz bankcsoporttal egy másik megoldás megvalósíthatóságát kutatva. Ez arról szólna, hogy a bankcsoport – a céltámogatáson felüli összeget meghitelezi (befekteti) és koncesszióba kapja 10 vagy 20 évre üzemeltetni a hálózatot. Ezzel a megoldással egy fillér helyi erő bevonása nélkül meg lehetne valósítani a beruházást. Hangsúlyozom, ebben az esetben is, az üzemeltetés és működtetés természetesen a szolgáltatást igénybevevők (lakosság és üzemek) dolga.

Ez egy gyors megvalósítást tenne lehetővé, aminek csak

egy alapvető problémája van. Az esetleges kedvező állami céltámogatási pályázati elbírálás esetén a finanszírozást az állam 5 évre „széthúzza”. Míg a koncesszióba vevő csoport egy maximum másfél év alatt meg akarja valósítani a beruházást. Itt tartunk most.

- Még egy kérdés Polgármester úr! Az esetleges fizetendő saját erőt hány ingatlanra kell elosztani?

- Mintegy kétezer ingatlan van Rákóczi falván!

- Köszönöm az interjút!

/Az interjú után gyors számolásba kezdtem:

1./ Legjobb esetben egy fillérbe sem kerül a beruházás, esetleg az üzemeltetés költségei lesznek valamivel magasabbak, ami szerintem nem rossz megoldás!

2./ Vegyük a pályázati úton elnyerhető legkedvezőbb megoldást, a nyolcvan százalékos támogatottságot.

Ebben az esetben az 1,1 milliárd forintból 220 millió forintot kell elosztani kétezer ingatlan között.

Ez ingatlanonként 110.000,- Ft.

3./ A következő, pályázati úton való megvalósítás esetén a legrosszabb megoldás, ha csak az állami céltámogatás, a negyven százalék jön támogatásként. Ez esetben 600 millió forintot kell felosztani.

Ez ingatlanonként 330.000,- Ft.

(A két megoldás között számtalan variáció lehetséges, lásd fent.)

Befolyásoló tényezők lehetnek:

- saját erő hitelfelvételi lehetőség,

- mielőbbi megvalósítás esetén kedvezőbb bekerülési költség,

- két település együtt beadott pályázata mindkét település egyetemleges és maradéktalan kötelezettség teljesítését feltételezi,

- a kétezres ingatlanszám szociális és egyéb korrekciók révén lecsökkenhet 1500-ra is./

Tóth Lajos

HÁZUNK TÁJÁN

1996. szeptember

A jegyző

Az önkormányzati hírek egyik leggyakoribb szereplője és konfliktusos embere napjainkban, Rákóczi falván – a jegyző. E cikk ennek a jelenségnek a szubjektív, érzelmi, indulati okaival nem kíván foglalkozni. A többnyire nyitott szemekkel és fülekkel közlekedő polgártársaink számára világos dolog. A jegyző jogi státuszából kiindulva kísérlem meg magyarázatot találni a jelenségre.

A jegyző az önkormányzat egyik kulcsembere. A szakmai követelményeket, a jogszabályok következetes érvényesülésének követelményét kell összekötni a politikai képviselet elvárásaival, döntéseivel. Mert bárhogy csűrjük, csavarjuk, tagadjuk /képviselők mondják maguktól: nem párt katonák, nincs pártérdek, a falu egészét képviselik, stb./ a képviselőtestület politikai testület, mert személyeiben a tagok, csoportérdeket és egyéni érdeket is hordoznak. Ami szociológiailag helyes, többpárti demokráciában normális dolog, azt nem értem miért kell tagadni.

Ritka az a pillanat, amikor egy-egy képviselő felülemelkedik ezen /igaz ez az országgyűlési képviselőre is/, félreteszti érzelmeit és csak az ésszerűségtől vezéreltetve hoz döntést. Van-e egyáltalán olyan érdek, ami együtt jó és megfelel mind az 5600 Rákóczi falvainak? Biztos van, csak nehéz megtalálni és megfogalmazni és még ezt követően jönne az érdekérvényesítés!

Teszem azt az útpítés mindenki számára elfogadható: de ha szilárd burkolatot kap a Jókai út, a Zrínyi út végén lakók, annak nem tudnak maradéktalanul örülni. /A példák számtalan tömege következhetne./ Miért írom ezt ide? Hogy érzékeltessen: nem egyszerű feladat hol erőteljesebben, hol gyengébben megjelenő csoportérdeket és a jogszerűséget /vonatkozik a helyi rendeletek érvényesülésére is/ összeegyeztetni. Alapvetően ez a konfliktus-helyzet a képviselőtestületi többség és a jegyző között. E dolgot különös apropóját a „politikai uborkaszegzen” három testületi ülése adta.

Újabb és újabb jegyzői észrevételek /ráadásul a szabadságon lévő jegyző távollétében/ és újabb és újabb heves testületi reakció. /Volt testületi tag, aki egyenesen szentségtörésnek tartotta, hogy a jegyző szabadságra mer menni./

De nézzük a konkrét helyzetet. Ki az, aki nem örül annak, ha a településen egy üzem épül, - un. „zöldmezős” beruházás – munkahelyet teremtve és majd komoly adót fizetve a településnek – ha lehet, erre mondható: települési érdek. És akkor jön az „akadémikusodó” jegyző, a maga „észrevételeivel”. /Augusztus 5-én előáll az ötlettel a Jegyzőnek a Polgármester. Már mint, hogy itt komoly beruházás lesz, német partnerrel, föld kell – de azonnal -, amit az önkormányzat vegyen meg, majd tőle a német befektető magyar partnerei, de ne is kérdezzék mi lesz az, mert titkos a dolog, olyannyira, hogy a polgármesteri eskü titokmegtartásra vonatkozó – büntetőjogilag is érvényesíthető – fogadalma nem elég, külön nyilatkozat is kellett. Augusztus 6-án már döntsön is a testület. /Mit tehet a jegyző, illetve a teljes helyettesítési joggal

megbízott hivatali dolgozó?

Hagyja az egészet, fontos a dolog, had menjen tovább. Igen ám! Csakhogy az eljárás hemzseg a jogsértésektől.

- Na mármost, ha felismerte a jogsértéseket és hagyja a dolgot, akkor alkalmatlan tisztsége betöltésére, mert nem végezte el a dolgát.

- Ha nem ismeri fel és így hagyja, még rosszabb a helyzet, mert akkor tényleg alkalmatlan, hisz nem ismeri a feladatahoz kapcsolódó joganyagot. /Ami nem egyszerű feladat e jogszabályi dzsungelben!/
Hagyja az egészet, fontos a dolog, had menjen tovább. Igen ám! Csakhogy az eljárás hemzseg a jogsértésektől.

Ha felismeri a jogsértést és ezt tisztességgel jelzi – még a napirend tárgyalása előtt, akkor ő a kerékkötő, a falu fejlődésének megakadályozója, minden jó ötlet „gyilkosa”, a „hirtelen törvényessé” váló hivatal. /Hm... Milyen jól hangzó érvek a helyi italkimérésekben! / Pedig egyszerű lett volna az eljárás. Egy kicsit gondolkodni kellett volna – legalább a testület szakértő tagjainak – indulat, előítélet nélkül. Úgy, mint ahogy 3 hét múlva, (aug. 29-én) más hangokat megütve, e témában most már aludva a dologra egyet-kettőt – de önkormányzati döntés után!

Végig gondolni azt, hogy egy ilyen lényeges kérdés, mint egy több tízmilliós – százmillió(?) beruházás – ha komoly a befektetői szándék – komoly előkészítést igényel. Különösen ha partnerként az önkormányzatot kéri fel, még ha oly kis feladatra is. Komoly üzletember alapos tájékozódás után hoz döntést, és ezt az eljárást méltányolja üzleti partnerénél is. /Ez a piacgazdaság világában bizony így működik./ Figyelem! Nem időhúzásról és nem adminisztratív akadályok mesterséges felállításáról van szó! Szakszerű, szakmai előkészítésről, választási lehetőségek átgondolásáról, egyik másik megoldás előnyeinek, hátrányainak mérlegeléséről és egy így kialakult korrekt, a kisebbség számára is vállalható döntési helyzetről. Ezt nyugaton is így csinálják, tehát a német befektető ezt tudja! Kérdéseket kell tisztázni, mint ahogy az egyik képviselő meg is kérdezte: miért nem közvetlenül veszi meg a befektető magyar képviselője a földet, hiszen csak két tulajdonosa van? Megnyugtató válasz nincs. Talán csak nem a német befektető nem bízik magyar üzletfeleiben? Ha az önkormányzat veszi meg a földet – az alig egy hónapja ugyanezen képviselőtestület által jóváhagyott rendeletük szerint – szigorú szabályok vonatkoznak az értékesítésre. Az ilyen jellegű vagyon „átjátszására” még egyszer mondom, a képviselőtestület saját játékszabályai szerint nincs lehetőség. /A jegyző érvényt akar szerezni a testület korábbi rendeletének – le se merem írni: a testülettel szemben! / Mit fognak építeni? Mezőgazdasági feldolgozó üzemet – akkor ez miért titkos? Sok a kérdés! Semmi mást nem kellett volna tenni, csak megnyugtató módon tisztázni úgy ahogy azt egy településért felelős testületnek tenni kell! Friss eset a díszkút és a főtér példája. A szituáció hasonló, a tanulságok szintén. Nem kellene mást csak, egy dolgot figyelembe venni: jogállamot az állam joga ellenébe nem lehet építeni! Még akkor sem, ha a jogszerűséget érvényesíteni – esetenként, és ezt joggal mondjuk – „mőtyös” dolog is.

Toth Lajos

HÁZUNK TÁJÁN

1997. október

Egy történet kezdete

Balázs Antal vendégeként, Vaszócsik Lászlóné (Tilda néni),
Tóthné Fábrián Ágnes jegyzővel és Dr. Kustár Károly tolmáccsal

A falu névadója II. Rákóczi Ferenc, a magyar történelem legnagyobbjai közé sorolható személyiség, nem az Ő hibája volt a szabadságharc elvesztése, ez magyarázható az akkori külpolitikával és a magyar nemesség oly sokszor bemutatott rövidlátó, egymáson átgázoló hősködésével. Nem tanultak meg az előző évszázadok katasztrófaiból semmit és ez magával hozta a bukást. A fejedelem Rodostóban élt haláláig, mindentől megfosztva, néhány hű társával. Feláldozta életét, óriási vagyonát a magyar szabadságért és ezt mi, az utókor „olyan szépen” elhallgatjuk. Mondom ezt azért, mert a falu több mint 100 éves múltjában nem volt olyan vezető, aki ha már elvettük a fejedelem nevét, elpusztítottuk a vadász-kastélyát a hozzá tartozó emlékekkel együtt, valamit próbált volna vissza is adni, hogy nyugodtan pihenhessen sírjában.

Majd száz évvel ezelőtt díszkutat akartak állítani, a nemzeti lobogó mellett az Ő arcképével kihímzett lobogónak is ott kellene lenni az ünnepek alatt..., stb. a faluban nincs helytörténeti múzeum és annak egy külön szobája, ahol a Rákóczi emlékek lennének összegyűjtve. Ha valami évforduló rohan felénk, a gyér közönség kap pörköltet meg sört és néhány sor régről összevagdosszot cikkekből altatót, hogy felejtsük el az egészet. Pedig tanulni kellene, olyan évezredek birodalmak mint Egyiptom, Kína, India azért él, mert féltve és tisztelettel őrzi múltját. Túl kell lépni azon a nézetten, hogy majd „felülről” megmondják mit csináljunk, nekünk kell magunkról dönteni itt és most, az élet egyszeri, ismétlésre nincs lehetőség. Amit megtehetünk magunkért, azt meg is kell tennünk.

Nyugatról özönlik ránk egy más világ, kiszolgáltatva állunk, nem tudjuk fel sem fogni, nemhogy kezelni például a kábítószer problémáját, a munkanélküliséget, ... Az önszerveződések az elmúlt nyolc év alatt nem szaporodtak, pedig a Nyugdijas és a Kertbarát Kör példa lehetne.

Ebbe a bémult közegbe érkezett a fejedelem egyenes ágú

leszármazottja Jacqueline Rákóczi Franciaországból. Néhány órát töltött nálunk, úgy érzem jóval többet várt a falutól. Meg kell említeni: Ő az egyetlen a világon, aki meri vállalni a Rákóczi nevet, mert még 1995-ben is levélbe rejtett bombát kaptak, amit a tűzszerészek nyitottak fel, tehát joggal várhatná el a falutól a Rákóczi emlékek nagyobb megbecsülését, hiszen állandó életveszélyben él a neve miatt.

A jövőről beszélgettünk, hajlandó lejönni a Rákóczi Tavaszra is, és ősszel, szeptemberben a fiát is elhozná, a 25 éves Stephanet.

Rajtunk múlik, hogy mivel vívjuk ki, hogy ez a kapcsolat hosszú és tartalmas legyen. Annyi esélyt hagytunk ki, és jó lenne, ha ez a falu méltó lenne a Rákóczi névre, és nem például Lucaszéke vagy Pathópálalsóval kellene azonosulnunk. Egy másik, méltán neves magyar, József Attila idézetével zárnám soraimat:

„Magamban bíztam eleitől fogva –
ha semmije sincs, nem is kerül sokba
ez az embernek. Semmiképp sem többbe,
mint az állatnak, mely elhull örökre.”

Balázs Antal

Szeretnék köszönetet mondani Dr. Kustár Károlynak a szakszerű tolmácsolásért és azért a bizalomért, támogatásért, amelyben a Rákóczi hagyaték érdekében teendő lépéseinket részesítette és részesíti.

Balázs Antal

/Fotomontázs/

A Rákóczi-Kastély déli-főhomlokzata eredeti környezetben (a volt léter és a salakpálya területén)
Tervezte: Papp Imre, Makett: Balázs Antal, Fotó: Tóth Lajos

HÁZUNK TÁJÁN

1997. december

Múlton vett jövő

A Tárogató novemberi számában jelent meg a Rákóczi-kastély Alapítványról egy rövidebb cikk, és azt tartom helyesnek, ha bővebben is próbálom felvázolni, mit is jelent ez az épület Rákóczifalvának. Ezt azért is fontosnak tartom, mert többen is elmondták személyes véleményüket pro és kontra.

Tudomásul kell venni minden véleményt, hiszen közel 5600 ember közössége a falu. Nyolc év telt el a rendszerváltás óta, nem kell különösebben ecsetelni, kemény, embertpróbáló világ néz velünk farkasszemet. Érződött: az ami volt, nem tartható, tehát váltásra volt szükség. Ere nem volt felkészülve egyetlen volt szocialista ország sem, a tőke piacigénye elért hozzánk is, aminek ismérve: minél többet eszik, annál éhesebb. Felvásárolták a gyárat, üzemeket, a létszámleépítések azonnal megindultak, és több mint egymillió ember kapun kívülre került.

Úgy hiszem, kezd mindenki számára érthetővé válni: ez a falu nem rendelkezik munkahelyet kínáló gyárral, sem számottevő munkavállalót foglalkoztató üzemmel. Az itt lakók eljártak dolgozni, munkájukkal a környező településeket gazdagították. A befolyt adók ottmaradtak. Vissza is éltek a helyzettel, mivel a munkások bejárók voltak – ha lehetett – megszabadultak tőlük. A lehetőségek szűk utat engednek számunkra, hogy a falu élni tudjon. Bevételekre van szükség, amiből finanszírozni lehet működését. Az ötlet nem újkeletű, ott ahol nincs rá más lehetőség, az idegenforgalmat kell fejleszteni. Itt volt ez az 1705-ben épült kastély, igazából semmi különös, a kor szellemének megfelelő. Méretei: 30 méter hosszú, 12 méter széles, földszintes, alapincézve egy nagyobb és egy kisebb pincével. 1892-ben megpecsételődött sorsa: középületek, templomok építőanyagául szolgált, s a helyén ma egy nagy gödör ásít álmosan. Ha valaki figyelmesen megnézi a római katolikus plébániát és a rajzot, nem kell hozzá nagy képzelőerő, rögtön feltűnik a hasonlóság. Csak a timpanon hiányzik a tetőn. Régen megvolt, de a beázást csak úgy lehetett elkerülni, ha lebontották. Nagyon érdekes, elődeink mégsem hagyták nyom nélkül elveszni Rákóczi Ferenchez való kötődésünket. A múltunkból maradt egy kicsinyített változat, amit mindennap láthatunk. Ha újraépül, úgy ahogy azt 300 évvel ezelőtt megépítették, kapna a falu egy reprezentatív épületet. Benne múzeumot, vendégszobát, kiállítótermet, fogadásokra alkalmas termet, olyat ahol a községünkbe érkező vendégeket lehetne fogadni.

A szabadtéri színpad olyan lehetőség, amelyet Szolnok mellett érdemes kialakítani. Hiszen a vidéki színházak közül magasan az első, neves pesti színészek dolgoznak tőlünk 10 km-re. Szabadtéri koncertek, műsorok helyéül is szolgálhat, hiszen nagy parkolót lehet kialakítani, ahol kulturált körülményeket lehet biztosítani az ideérkezőknek. Ha valaki idejön, itt költi el a pénzét, és az itt marad. A van-t el lehet

osztani, de ami nincs, akkor csak a meglévő vagyon felélése történhet, de fejlődésről szó sem lehet. Nagy kincsünk a Tizsza-part. Ha jövőre kész lesz a Szolnoki Szennyvíztisztító-mű, értékrenddel fog javulni a víz minősége, ezáltal természeti adottságaink sok látogatót csalogathatnak ide.

Hírrevet ez a kastély tud adni, mert olyan még nem történt az országban, hogy rekonstruálnak egy épületet úgy, hogy egy téglá sincs meg belőle.

Ki kellene használni ezt a vissza nem térő alkalmat. Hisz az ügynek nagyon sok neves embert sikerült már megnyerni és további támogatók is várhatók. Rákóczifalváért most nagyon sokan akarnak tenni, „csak” fogadókészség kell hozzá. Valami elindult a faluban, mert egy másik alapítvány is bejegyzés előtt áll. Nevezetesen az iskola vezetése érezte szükségességét, hogy lépni kell, mert az itt tanuló gyerekek semmivel sem rosszabbak a városiaknál, csak biztosítani kell a feltételeket, melyekkel a fiatalok tudnak is élni.

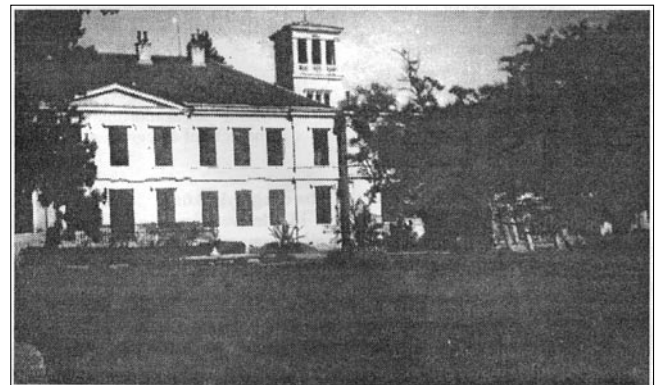
Bízom benne, sokan gondolkodnak a leírtakon és ötleteikkel, véleményükkel vagy ellenvéleményükkel rendes merbe kerülhet a falu sorsa.

Mert a kastély csak egy lehetőség, ugyanúgy mint a jövő.

Balázs Antal

Katolikus plébánia

Dr. Varga Ferencné képgyűjteményéből, közlésre átadott egy képet a Gorove kastélyról. Ilyen volt! Szép volt! Kár érte!
Dr. Varga Ferencné! Köszönjük!

HÁZUNK TÁJÁN

1997. december

Eltűnt pártok nyomában

Nem vagyok egy politikus alkat, de a nyilvánvaló dolgok már nekem is szemet szúrnak. Úgy érzem, a mi községünk annyira közel van a városhoz, hogy nem tűnik fel a pártoknak, pedig mintegy 4000 választópolgár, az ezért mégiscsak erőt jelent a nagy „dulakodásban”.

Miből gondolom, hogy nem érdekli a pártokat szűkebb hazánk? Abból, hogy a választások lecsengése óta nem igazán tüsténkednek erre, mifelénk. Aki nagy ritkán hallatja a hangját, az is csak a megyei vagy városi urakkal és hölgyekkel képvisel-teti magát egy-egy fórumon, helybéli szószólója szinte csak az MSZP-nek akad. Itt volt például a népszavazás, ahol a szavazatszám-láló bizottságokba egyedül ők tudtak (vagy akartak) tagot delegálni.

Pedig nem igazán jó az a gondolkodásmód, ami a politikacsinálót jellemzi, nevezetesen: ráér ráhajtani a kampány időszakában, úgyis az utolsó információk, benyomások alapján dönt a választó. Lehet, hogy a fővárosban ez igaz, de a falu az más! Itt sokat számít a közvetlen ismertség. Jó lenne, ha a következő választáskor úgy tudnánk a pártok közül választani, hogy a helyi képviselők köztiszteletben álló, falunkbéli állampolgárok lennének. Milyen jó érzés lenne, ha az ember ránézne a listára és egy-egy pártnak a nevére rögtön eszébe juthatna, hogy én erre szavazok, mert az X néni unokája is tagja, márpedig az jóra való ember, vagy Y Feri ezt és ezt tette két éve a faluért, megérdemli, hogy az ő pártja győzzön.

Tudom, ezek a dolgok naiv elképzelések! A politika nem Rákóczifalván „csinálódik”. Én mégis így képelem a demokráciát és azt gondolom, nem vagyok egyedül. Területileg nem vagyunk az Isten háta mögött, de gyakorlatban mégis. Ilyen jó helyzetben ritka település van, hogy a megszólalni vágyók választhatnának két sajtóorgánumból, mégsem teszik.

Tudom azt is, hogy morfondírozásom nem jut el oda, ahol erről érdemben gondolkodhatnának, mégis megpróbáltam véleményemet megosztani azokkal, akik olvassák írásainkat. Az igazi csatározás még messzinek tűnik, azonban én ennek szerettem volna elébe menni.

PBM

1998. június

Pályázunk!?

Gyakran elhangzó kijelentés, ha valaki a helyi önkormányzathoz fordul: nincs pénz! Ami alapvetően nem helytálló kifejezés. Többször írtam már róla, ennyi szabadon elkölthető pénze Rákóczifalvának, (már a tanácsnak és az önkormányzatnak) – mióta létezik a település – nem volt. Gondolok itt a különböző privatizációból befolyt több tízmillió forintos bevételre, a költségvetésben biztosított évi

kereten felül. A pénz egy jelentős része már elment, hogy mi lett belőle? – ennek az eldöntését a Tisztelt Olvasó értékítéletére bízom!

Pedig ez a pár tízmillió saját erő ügyes taktikával, kivitelezhető ötlettel, települési fejlesztési elképzelésekkel – pályázatok útján – óvatos becsléssel megduplázható lett volna. Mintha Rákóczifalván ezt elfelejtették volna, illetve ha nem, akkor nagyon kevés sikerrel alkalmazták.

Mert vegyük csak sorra, mi kell egy jó pályázathoz:

ad.1.: egy jó és kivitelezhető gondolat, ötlet; ad. 2.: egy a megvalósítást alátámasztó, gazdasági számításokkal visszaigazolt terv; ad. 3.: konkrét kivitelezési elképzelés, amely mind a forrás, mind a szakmai oldalról garanciákkal körülbástyázott.

Mai divatos szóval: kell egy jó projekt!

Hogy miért és honnan jutott ez most eszembe?

Egyik ok: Olvasom a június 6-i megyei lapban a Megyei Területfejlesztési Tanács június 2-i ülésén a megye települései részére megítélt támogatásait. Osztottak infrastruktúrára, életkörülményeket javító beruházásokra, összekötő utak építésére több mint félmilliárd forintot, de Rákóczifalvát hiába keresem, nem találok a kedvezményezetttek között. Ott van viszont például a „kis testvér” település Rákócziujfalu több mint 4 millió forintos belterületi útépitési támogatással. Másik ok: Kormányzathoz közelálló körökből hírlík: a szennyvízpályázatunk, amit nagy dirrel-durrall, de gyakorlatilag titkos előkészítés után – soronkívüli testületi ülésen fogadott el a helyi önkormányzat, az első adminisztratív szűrőn – mint feltételeknek nem megfelelőt – azonnal visszadobtak. Tehát a valódi döntést hozó testület elé nem is került. Mi következik csak az előbbi két példából, de a sor folytatható lenne? Nem lesz több belterületi utunk pedig lehetne! (Gondoljunk csak bele: a testület két évi huzavona után végre eldönti, hogy utat épít 9 millió forintért, ha pályázunk és sikerül akár 15, vagy ne adj isten 20 millióért tehetnénk ugyanazt. Megjegyzem: ez a képviselő-testület komolyan nem is akart belterületi utakat építeni. Csak most a közelgő önkormányzati választás közeledtével érzékeli a „népakaratot” és gyorsan látványos dolgokat akar produkálni. Végül is a fene bánja, csak legyenek járható útjaink!)

Nem lesz szennyvízhálózat, egyenlőre, pedig kellene. Mellékesen ezzel kapcsolatos „fanyalgásaimat” már korábban megosztottam a Tisztelt Olvasóval,

Az emberben felmerül végkövetkeztetésképpen: nem tud ez a falu, illetve annak képviselői, a cikkem elején felsorolt paraméterekkel rendelkező, - legalább versenyben lévő – pályázatot készíteni? – Tényleg nem tud...
Ennek a falunak nincsenek kapcsolatai?!

Tényleg nincsenek?!...

Tóth Lajos

HÁZUNK TÁJÁN

1998. önkormányzati választás

Kettészakadt a falunk...

... vagy talán több részre is, ezt ma még pontosan nem lehet tudni.

Ne ijedjünk meg, nem történt természeti katasztrófa, az égiek még nem haragszanak annyira, így hála az Úrnak, a szakadás nem a szó fizikai értelmében valósult meg.

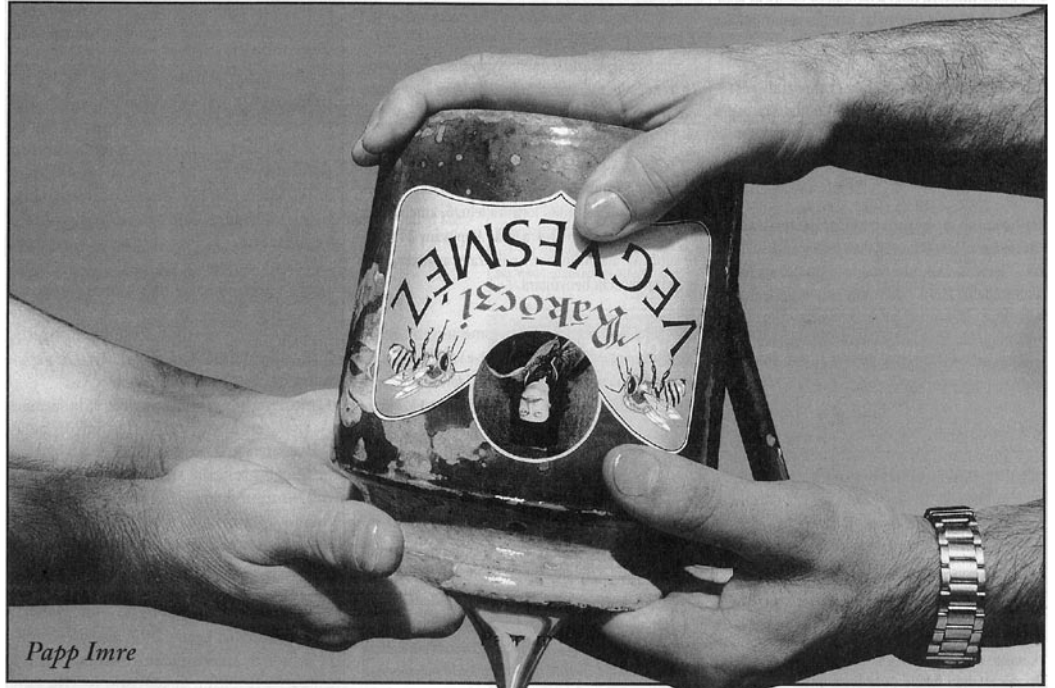
Pedig Isten tudja, melyik lenne e pillanatban a jobb, mondanák sokan, már csak azért is, mert olyan sok bűnös embert elnyelt volna a poros községünket átszelő óriási szakadék, megszabadítva bennünket a korrupctaktól, csalóktól, a sikkasztóktól, ivósaktól, nőcsábászoktól, szarsenkiktől és nem utolsó sorban a másképp gondolkodóktól.

A jók, a makulátlanul tiszták és természetesen a jövő építésére hivatottak lebegve jutottak volna túl ezen az apokalipszison.

Nem is beszélve arról, milyen hosszú távon biztosítaná településünk jövőjét ez a hasadék – fűznék tovább a gondolatot mások. Erre épülnének önkormányzati programok generációkon keresztül. Virágozna az idegenforgalom, százezrek keresnék fel a szürkeségből végre kiemelkedő pátriánkat, még talán a külföldieket is ide csalogatná ez a hihetetlen természeti képződmény. Sorra épülnének a panziók /természetesen csak a tisztességesek, kupinak nem lenne hely, hiszen a már megtisztult települést nem lehet ismét bemocskolni/, gombamód nőnének ki az éttermek és a tejszárdák. Dagadó kebellet citálnánk /bocsánat citálnának, hisz valószínű én is a mélyben lennék/ boldog, boldogtalant a hasadékhoz.

Természetesen még a vendégeknek is – képviselő-testületi határozat szerint – kötelező lenne legalább napjában egyszer a szakadékba köpni. Cserében nyilván mentesülnének az idegenforgalmi adó kifizetésétől. Az ő pénzükre úgyse lenne szükség, mert vígan tejelne az idetelepedett óriási számú vállalkozó sereg. Itt lenne a tejjel-mézrel foylyó Kánaán, és akkor már minden szép lenne, jó lenne, boldogan élne a település apraja-nagyja. Sajnos, fel kell ébredni, - a szakadás a falu közösségét érinti.

Most maradjunk a két részre osztódásnál.

Papp Imre

A folyamatot az önkormányzati választások kiírása indította el. Picit pontosítva, ez így nem egészen igaz, – az urnához járulás, a szabad döntés évek óta természetes, ez a demokrácia életben tartása – a kampány és az azt megelőző hosszú várakozás teli napok emberséget próbáló hatása.

A szakadás igazi okát kutatva, érzékelve a hangulatot, hallván a pocskondiázásba átcsapó utcai beszélgetéseket /tudom nem várható el mindenkitől a kultúrált megnyilatkozás/, arra a következtetésre jutottam, hogy igen sokan nem ismerik az új játékszabályokat, és ez váltotta ki a nem éppen tisztességes indulatokat.

A játékszabályok bizony léteznek, ha tudomásul vesszük, ha nem, és ezek szerint négyévenként megmérettetik a lakosság többsége által kiválasztott grémium. De nem csak ők, hanem azok is, akik újonnan kínálják tudásukat, munkájukat a köznek.

Főlöskéges bármit a lobogóra tűzni, hülyíteni a közt, ha a megvalósulást megakadályozza a négyévenként már gyakorlattá vált acsarkodás. Alkotóképtelen a testület /a későbbiekben választott is/, ha évek szaladnak el a személyeskedésekkel, kisstílusú, parttalan vitákkal. Már pedig úgy érzem, hogy a jelenlegi állapot hosszú időre ilyen helyzetet teremt.

A hatalomba emeltek csapata bizton vegyes lesz, de a kiválasztottaknak együtt kell dolgozniuk. Isten lássa lelkét azoknak, akik tudatlanságukkal a falu alkotó erőinek felaprózását szorgalmazzák.

Papp Imre

SZÉPÍRÓK

1993. május

Tisztelt szerkesztőség!

Kérem szíveskedjenek az általam írt kis történetet, még ha névtelenül is írtam, közölni.

Szeretném felrázni az embereket, és nem titkolt célom, hogy pont ANYÁK NAPJÁN, hogy végre próbáljanak már meg újra örök értékeket tisztelni, ebben a nagyon elanyagiasodott világban. Talán így szegényen is boldogok lehetnének, lehetnének.

Amennyiben meghallgatásra találnék, úgy ígérem, folytatom a történetet, és egyszer talán Önök előtt fel is fedem kilétem. Addig kérem fogadjanak el így. Higgyék el csak a jó szándék vezérel.

Köszönettel:

„VICA”

(Név és cím a szerkesztőségben)

Mese az élet

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gyermek, aki ugyan olyan átlagosan élte a gyermekkorát, mint minden más halandó. Voltak szülei, testvérei, barátai, pajtásai, iskolába járt, szeretett játszani, beszélgetni, és sok-sok mesét olvasni. El is képzelte magában, milyen is lesz az ő élete, amikor majd nagy lesz. Édesanyjával sokat beszélgetett erről, mivel ő volt a legjobb barátnője.

Teltek-múltak az évek, a kisgyermek, ahogy mondani szokták, szép nagylánnyá serdült, és építette tovább a lelkében a magának szánt nyugodt, örömteli életképet. Boldog volt, hiszen meg volt minden reménye arra, hogy valóra válik. Rakosgatta a mozaikokat, dédelgette álmait, fényesítette nap mint nap ezt a tüköröt.

Egy nap aztán váratlanul leesett a tükör a falról és millió darabra tört. Édesanyja súlyos betegségben meghalt, és Vica (mert, hogy így hívták a nagylányt) úgy érezte, hogy összedőlt a világ, mert számára valóban össze is dőlt. Elvesztette édesanyját és egyben a legjobb barátnőjét.

Egy hatalmas űr maradt csak utána, ami még évek múltán is úgy tátongott Vica lelkében, mint azon a borzalmas napon. Eszével felfogta, hogy mi történt, és hogy az élet azért tovább kell, hogy menjen, de ott belül szomorúságba, bánatba csomagolt haragot, gyűlöletet érzett. Nem tudta megmagyarázni még magának sem, hogy kire, hogy mire haragszik. Az édesanyjára, hogy itt hagyta, vagy a halálra, hogy elrabolta tőle a legdrágábbat?

Ilyen elkeseredetten élt tovább, zajlott körülötte az élet. A felépített életképből sok minden megvalósult. Férjhez ment, gyermekei születtek, nyugodt, boldog család vette körül, de ezt Vica nem vette észre.

Az élete zaklatott volt, feszített életritmust diktált magának. Mindent egyszerre szeretett volna megteremtteni maga körül, a nyugodtságot, az anyagi jólétet. Egyszóval minden-

ben a tökéletesre vágyott. Magasra emelt mércéjét viszont nem minden esetben tudta átugrani, és ezért elég sok kudarc érte.

Egészsége, ami szintén nem volt tökéletes, egyre jobban felőrlődött, sokat gyengélkedett, betegeskedett. Hónapokon keresztül csak romlott az állapota, amikor már úgy érezte, hogy megismétlődik az édesanyja tragédiája. Megijedt ettől a gondolattól, de nem azért, mert magát sajnálta volna, hanem féltette gyermekeit. Mi lesz velük, ha ő árván hagyja őket.

Ekkor megszólította valaki, egy belső hang, „térj már magadhoz, állj talpra, vedd a kezedbe a saját sorsod irányítását, ne engedd, hogy az élet ide-oda sodorjon, hogy csak ÚGY történjenek körülötted a dolgok”. Rászánta magát egy hosszadalmasabb kórházi kivizsgálásra, hogy végére járjon már az örökös betegeskedésnek, és egyáltalán meg akart gyógyulni.

Ott a kórházban történt meg aztán a csoda, ami gyökerelesen megváltoztatta az életét. Szemtől-szembe találkozott a halállal. Olyan elevenen látta, érezte a bőrén a közelségét, bűzös lehelletét.

Kérem, Kedves Olvasó, mozgassa meg egy kicsit a fantáziáját, folytassa a történetet. Mi történhetett Vicával a kórházban, mi volt az a csoda? Kíváncsi lennék rá, mi kerekedhet ki belőle. Várom folytatásait, melyet kérnék szépen eljuttatni a TÁROGATÓ szerkesztőségéhez.

Maradok tisztelettel:

„VICA”

1994. május

A TAVASZ

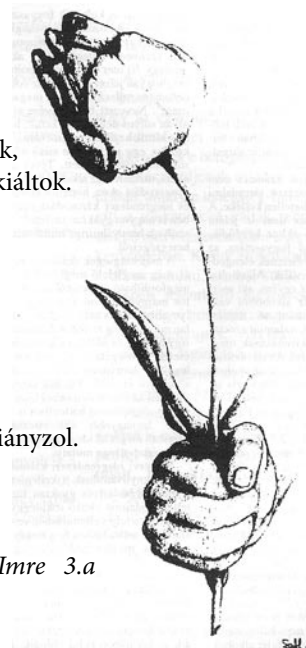
A tavasz oly friss és kellemes ezt rajta érezni lehet.

Csodálatosan virítanak a virágok, s a csicsérgés mellé egy nagyot kiáltok.

Bimbózza rügyeznek a fák,
s virítanak a nárciszok.
A hóvirág lassan elbújik,
és a nap gyorsan felbukik.

Ó, de szép tavaszi zápor,
a napos idő mellé már csak te hiányzol.
Olyan illatos a rét,
és az ég csupa-csupa kék.

Hajagos Imre 3.a

SZÉPIRÓK

1993. május

Mese rólad, róla és rólam!

Akinek nem inge, ne vegye magára

Hol volt, hol nem volt, túl a sötét- tengeren de a Fertőn innen, volt egyszer egy szegény kicsi ország.

Sötét is, szegény is, hajtogatták egyre a benne élők. Kívülről nézve azért nem olyan tragikus a helyzet – állították a szomszédok.

Élt abban az országban egy király, úgy hívták, hogy Diktatúra. Diktatúra királynak, - mint általában a mesékben – hét fia volt. Az öreg Diktatúra hat fiát mostohaként sanyargatta, csak a legkisebbet kényeztette. Igaz, hogy dolgozni kellett neki, de az öreg azért „nyakra-főre” ellátta a szomszédoktól kölcsönvett pénzzel.

Néha annyit adott neki belőle, hogy ha annak a kis kényesnek kedve szottyant volna, havonta vehetett volna belőle inget, gatyát, vagy akár egy kiló „brügöt”.

Jánost az apja – mert Jánosnak hívták becsületos nevén, Népi Jánosnak – panel palotába költöztette.

Hatalmasba, magasba, tíz- tizenhármas emeletesbe.

A kicsinek meg, - aki lassan a 40. évet taposta, - a szomszéd által készített műanyag autót ajándékozott, ha nem is ingyen, de két évi béréért.

Persze, hogy haragudtak rá a bátyjai. Míg János a kedvenc volt, őket az apjuk terrorizálta, sanyargatta, nem engedte őket sehova, legfeljebb három évente, és azt sem szerette, hogy a közös asztalnál a fiúk piszkálgassák őt jóllakott hassal.

Az elnyomott, sanyargatott fiúk, a nagy dózs helyett, csak annyit kaptak apjuktól, hogy ingyen kitanulhatták az orvosi, jogi, művészi meg az utálatos történész szakmát.

Elege is lett a hat testvérnek, ebből a kegyetlenségből. Ahogy apjuk egyre gyöngült, öregedett, úgy döntöttek, ők bizony megnősülnek és elveszik Demokráciát feleségül. A lakodalom nagy purparléval megtartott és az öreg Diktatúra király meghalt.

A fiúk ezután kedvükre élhették életüket. Tudták, mertek, tették.

Csodálatos napok jöttek számukra. Olyan jó élet köszöntött rájuk, hogy még a madarak is narancsot ettek. A tulipánok, meg a szegfűk, gyönyörűen virágoztak. A másik legnagyobb fivér örömeiben úgy üvöltött, ahogy csak kifért a torgyán, akarom mondani a torkán, a középső – orvos - meg kedvére imádkozhatott a többiek lelki üdvéért.

A felszabadult fiúk úgy döntöttek, akkor most már beköltöznek apjuk palotájába és narancs helyett országalmát esznek.

No, de lett is köztük nagy vita, hogy ki hova üljön a „nagyházba”, és ki – kit vihessen magával az új családjából.

János – aki a nagy pálfordulat hatására meghasonlott vagy tíz millió példányban – kellett hogy legyen a döntő bíró. A fiúk tudták róla, hogy ő úgysem akar velük menni. Meg is indult kegyeiért a testvéri ígéretés. Szegény, amíg szórta voksait azt hitte magáról, hogy ő a Jani.

Kapott is cserébe rendesen...

Sáros út helyett, Magyar utat, beat frizura helyett, K.Bé. at fényes tarkót. Kárát négy törvény pótolta, na meg sok por is jutott a szemébe. A testvérek beültek a palotába. János jóvoltából, volt aki az asszonyt, sógort, még iskolatársát is vihette magával, más meg annak is örülhetett, ha kapott egy széklet leghátul. Nem is kedvelték ezért Jánost. Közös családi nevéből még a Népi jelzőt is kihúzták.

Magának köszönheti a szerencsétlen flótás, hogy elidegekedtek tőle a pártan, akarom mondani páran.

Bátyjai csak egyszer kérdezték meg tőle.

- Privatizáltál-e már Öcsénk?

- Ja, Én privat ráizeltem, veletek.

A „jó lét”, azért őt is elérte, mert már dolgozni sem kellett járnia. Volt munkahelyét Demokrácia királya nászajándékba megkapta. Naphosszat csak a TV-t nézte palotájának melegszobájában nyáron, télen meg a hidegbe.

Napkeltétől– Napzártáig, amíg csak az Egyenleget meg nem húzták.

Gyorsan telt, múlt az idő. Már 168 óra is elmúlt, amikor mély álomba szenderült. Aludt vagy Csurka pardon cirka két hónapot, amikor egy kis manó a parlament asztalán termett, és így szólt:

- Szabad? György, a csengő!

És azzal a csengővel mély álomból felébresztette Jánost és rákiáltott.

- Kelj fel!!! Mindjárt nyolc.

- Mindjárt nyolc? – kérdezte kábult János.

- Hát, május 8!

Eddig volt! Mese volt?

B.A.

A TAVASZ

1995. március

Mereng a Föld a lét, s a nemlét küszöbén,
Dermedt panoptikumában fehér ólom eszmél.
Az eltévedt idő megkönnyebbülve sóhajt fel, visszatált
Itt van most, rohan, ha elmegy vajon merre jár?
Ökölbe szorított rügyek gubbasztnak, megre vágynak,
Már forró a Napkő, éltető tüzében arcát fűrdeti a világnak.
A tél fagyos mosolya olvad, jégcsapok könnye ömlik,
Éhségtől gyötört menekül, jajgatnak a hű fagybilincsek.
Sártól mocskos rejtékén lapul meg kitarva,
Lázás romok alatt visszhangzik a néma agónia.
Híreket hozó langyos szellővel vitakozó madársereg
az ég ablakán át magasba lebben,
s virágokkal hímett palástot terít
a TAVASZRA.

Balázs Antal

SZÉPÍRÓK

1994. július

Kinek nem mozgatta meg már a fantáziáját: ha én miniszterelnök lennék – mit tennék? Két diáklány nemcsak ábrándozott róla, papírra is vetette gondolatait. Elolvassa azt gondolom: nem is lennének olyan rosszak!

Szerkesztő

Ha én lennék a miniszterelnök...

Ennek a témának a kifejtése valójában nem könnyű feladata sem felnőtteknek, sem gyerekeknek., mint ahogyan a valóságban a miniszterelnökünknek sincs könnyű feladata. Szeretném leírni azt, amit látok a világban, a gondokat, amelyekről nemcsak a környezetünkben értesülünk, hanem a tévéből, rádióból, újságból. Úgy gondolom, minden téren túl sok probléma vár megoldásra, már amiről tudomásom van. Ezeket nem lehet minden esetben 100 %-ig megoldani, de lehet mérsékelni.

Hazánk gazdaságának helyreállítása, fejlesztése közös érdeke mindenkinek. Véleményem szerint a mezőgazdaság háttérbe szorult, ami a falusiak számára sem kedvező. Egyre többen vállalnak munkát az iparban, ám itt is tapasztalható problémák. Nem a megfelelő mennyiségű árukat állítjuk elő, egyre több külföldi termék honosodik meg hazánkban. Ezen mindenképpen változtatnunk kell. A mezőgazdaságban olcsóbban kell előállítanunk a terméket, és a szétesett szerkezetét átformálni úgy, hogy a termelés gazdaságosabban folyjon és a jelenkori piachoz igazodjék.

Alapjában véve ezzel összefüggésben áll az áruk kereskedelemben való értékesítése. A külföldi országok között olyan partnerre kell találnunk, ahol kereslet van termékeinkre, mégpedig megfelelő áron! Ebből következik, hogy Európa azon fejlett országaiban, ahol jó technológiájú termelés folyik, nem célszerű termékeinket értékesíteni.

Napjainkban – úgy érzem – minden családban gondot jelent az adózás, hiszen 1993-tól szinte minden létező termék és szolgáltatás után általános forgalmi adót vezetnek be. Bár az adózás terén csak liberális változásokat várhatunk. Szerintem a legkisebb változásért is meg kell tennünk mindent.

Úgy gondolom, fontos szót ejtenem az inflációról. A mai világban a pénz romlását okozó tényezőket le kell csökkentenünk, illetőleg megszüntetnünk.

Ezek után a munkanélküliség problémáját sem szabad kihagynom, amelynek komolyságát adatokból is megfigyelhetjük. Különösen a fiataloknak okoz gondot az elhelyezkedés, amelyen bár nem tudom hogyan – de mindenképpen változtatnunk kell. Ezek a problémák a felnőttek világában jelentkeznek leginkább, ezért csak ők tudják igazán felfogni a gondok súlyát.

Még általános iskolás vagyok, és azt hiszem tapasztalataimat figyelembe véve, változásra lenne szükség az iskolák terén is néhány dologban. A felszerelés gyér, kevés a szemléltető eszköz, ami megnehezíti a tananyag leadását,

megértését. Ezen kívül én az iskolák működését is ki-egészíteném néhány programmal. Lehetővé tenném, hogy a diákok minél többet túrizzanak, ismerjék meg Magyarország tájait. Legyenek sportnapok és rendezvények. Ezen túlmenően helyesnek tartom, hogy a középfokú iskolákban egyre többfajta szak, csoport jelenik meg és a nyelvek iránt érdeklődőknek is kielégítő választékot nyújt sok iskola. Igaz, ez újabb órákat jelent, de akkor sem tartom helyesnek azt, hogy napi 7-8 órája legyen a diáknak. Szerintem a tanuló ilyen óraszámok mellett képtelen kihozni magából azt, amit elvárnak tőle.

Biztosan sokan egyetértenek velem abban, hogy az a probléma, amit most említek, sürgősen megoldásra vár. A környezetvédelem minden ember számára kell, hogy jelentessen valamit. A természet védelme közös érdekünk, hiszen a mi életünk is függ ettől. Sokszor hallhattunk már effajta figyelmeztetéseket, mégsem fordítunk nagy figyelmet a dologra és ez nagy hiba. Vannak környezetvédő csoportok és túristák, de ezek munkája sem tudja helyrehozni az emberiség pusztítását. Azokat a károkat, amelyeket a gyárak és autók által kibocsájtott füst és gáz okoz és melyek megmérgezik környezetünket. A különféle rovarirtók és gyomirtók is sok kárt okoznak. Lakosok, gyárak szennyvize a folyók élővilágát veszélyezteti. Vagy gondoljunk a széndioxid és gázok által létrehozott „üvegházi” hatásra, amely az egész világra nézve veszélyt jelent. De beszélhetünk itt az emberek megdöntött szemteléseiről. Hibát hibára halmozunk, de van megoldás. Csak egy kis odafigyelés szükséges. Meg kell akadályoznunk a lakosok további szemteléseit, a szennyvizet tisztítanunk kell, gyárkéményekre szűrőberendezést kell helyezni, stb.

Úgy érzem, bármilyen gondokkal is küzd hazánk, létezik megoldás és meg kell próbálnunk a haladásnak megfelelő változást előidézni.

Bujdosó Marianna 8.a

Ha én lennék a miniszterelnök, akkor a következő 7 legfontosabb intézkedést tenném.

1. Úgy gondolom, a mai Magyarországon az emberek legnagyobb problémája a munkanélküliség. Hiába végzett el valaki főiskolát vagy egyetemet, még ezzel a végzettséggel is nagyon nehezen tud elhelyezkedni. És akkor azokról nem is beszélve, akik valamilyen szakmunkásképző iskolát végeztek, vagy egyáltalán nincs szakképzettségük. Nagyon nehéz új és mindenkinek megfelelő munkahelyet teremteni, de ha tényleg sor kerülne arra, hogy én lennék a miniszterelnök, az első és legfontosabb feladatomban tekinteném az új munkahelyek teremtését.

2. A mai nyugdíjasok helyzete is egyszerűen katasztrofális, hisz az ország már akkor is szegény volt és a háború

SZÉPÍRÓK

miatt nagyon sokuknak még az iskolát sem sikerült elvégezniük. Egész idő alatt csak a munka jutott nekik osztályrészül és nyugdíjas éveikre tekintettel igazán megérdemelnék a békés, nyugodt életet. Ehelyett, ha lebetegszene, akkor a gyógyszerekért több száz forintot kell fizetniük. A gyógyszereket minden nyugdíjasnak ingyen adnám, hisz sokuk nyugdíja a létminimum alatt van. Ha a nyugdíjukat csak 2000-3000 Ft-tal emelnék, nem hiszem, hogy az ország ettől csődbe menne.

3. A mai magyarok – azt hiszem – egyre jobban rettegnek attól, hogy itt is, mint a volt Jugoszláviában, kitör a polgárháború. Ezzel kapcsolatban csak a nép és a kormány tehet valamit. Mint, ahogy a Magyar Köztársaság alkotmánya rögzíti: „Minden hatalom a népé”. Figyelembe kell venni az állampolgárok jogait. Csak úgy kerülhető el a háború, ha megpróbáljuk megteremteni az összhangot a néppel.

4. A fiatalkorú bűnözés Magyarországon már megüti a nyugati országok szintjét. Egyre több fiatal menekül a kábítószerhez, sok fiatal lány keresi kenyerét és a kábítószerhez szükséges pénzt prostitúcióval, egyre csak növekszik a betörések száma, és ami az egyik legfontosabb tényező ezekben a dolgokban, hogy egyre több fiatal választja a bűnözés útját a szülők nemtörődömsége miatt. Hisz sokan megszülik gyermekeiket és eldobják őket maguktól, pedig a gyermekeikért vállalniuk kell a felelősséget. A nevelőintézeteket jó ötletnek tartom, de a szülők szeretetét itt nem igen tudják megadni a gyermekeknek. Több ezer embernek nem lehet gyermeke és nagyon hosszú időbe telik az, míg egy gyerek az övék lehet. Azt hiszem, ezt a folyamatot rövidebb idő alatt is el lehetne intézni, hisz ezek a gyermektelen felnőttek minden szeretetet meg tudnának nekik adni, amivel a fiatalkorú bűnözések egy részét is lehetne csökkenteni. A leányanyáknak is nagyon rossz a helyzetük, hisz hiába szeretnék gyermekeiket megtartani, a szükséges feltételeket a felnevelésükhöz legtöbbször nem tudja megteremteni. Több olyan intézményt létesítenék, ahová a leányanyákat és gyermekeiket minél hosszabb időre be tudnák fogadni.

5. A mezőgazdaság sem áll a helyzet magaslatán. Szerintem ez az egész kárpótlás teljesen felesleges. Mindenki szalad visszakövetelni a földjét, aminek java része „kárpótlott”, de úgysem vesz hasznát, nem tud mit kezdeni a földjével és eladja az államnak. De kérdem én, miért kellett akkor a kárpótláshoz hozzáfogni?

6. A privatizáció is – az én véleményem szerint – teljesen felesleges, hisz ebből is csak a dolgozók húzzák a rövidet. Miért kellett legtöbbszörüket külföldi kézbe adni? A magyar állam is tudta volna őket modernizálni. Az egésznek csak annyi lett a vége, hogy több ezer ember munka nélkül maradt. Azok az emberek, akiknek megmaradt a munkahelyük, sok helyen még annyi pénzt sem kapnak,

amennyi a megélhetésükre elég. Emelni kellene a béreket, mert ha ez így megy tovább, az ország népe kilátástalan helyzetbe fog kerülni.

7. Egyre több ember panaszkodik arra, hogy nem tudják a rezsit, a lakást fizetni. És ráadásul az adó is nagyon magas. Tudom, az adót nem lehet lecsökkenteni, de legalább ezt a szintet lehetne tartani.

Nem vallok szocialista elveket, hisz ez csak az én véleményem, és azt hiszem, sokan egyetértenének velem. Ha én lennék a miniszterelnök, ezeket a kérdéseket próbálnám elsődlegesen megoldani.

Markót Emese 8. a

Grafika: Bagyarik Szilvia

SZÉPÍRÓK

1995. május

Születéskor meghaltak!

Kelet felől a mélyfekete égen lyukat ütött a felkelő Nap néhány korai napsugara. Csak az éber kutyák kórusa kísérte utamat, ahogy ballagtam a falun keresztül céloom felé. De ahogy közeledtem a temető felé csodálatos fülemüle-ének örvendeztetett meg, csattogó trillái és nyújtott-szagatott füttyei békét és nyugalmat árasztottak szét a fák között.

Közben én is megérkeztem céloomhoz, csendben elhelyezkedtem egy csenevész bokor mögött, ami szegény egyedül árválkodott egy jó nagy darab területen. Leshelyemről kitűnő rálátás nyílt a homokdomb meredek oldalára, ahol számtalan apró, fekete lyuk tátongott.

Csend volt még, a kakasok már régen elkiabálták az ébresztőt, most már csak egy-egy korán kelő tehén bögte el magát szomorúan. Néhány macska is átvágott az úton előttem, hazafelé igyekezvén a határból, tele bendővel a pocokvadászatról.

A hajnali fény felerősödtevel egyre több hang jutott el a fülemig. A verebek hangos veszekedéssel köszöntötték a reggelt, míg a galambok mély hajbókolással és udvarlással tették ugyanezt.

Fürkésző szemmel hamar érzékelttem a homokdombi eseményeket is. Apró kis partifecskek mint a stukák vágódtak ki partba vajt lyukakból, s néhány bemelegítő kör után megkezdték szorgos, napi munkájukat, a rovargyűjtést.

Legszívesebben a közeli marhaistálló felé húztak el, hiszen ott teremtek a legkövérebb legyek és szúnyogok ezerszámra. Igazán szorgalmas kis állatok. Megfigyeltem egy különálló fészket és számoltam, alig néhány perc alatt tesz egy fordulót a pár az újabb és újabb eledellel. Az idősebb fiókáknak még a hangját is lehetett hallani, ahogy követelőznek.

Nagy volt a sürgés-forgás fecskékéknél. Sietniük kellett, hiszen a természet nagy úr, rövid időt szabott nekik az utódok fölnevelésére. Csodálattal néztem ezt az idilli képet, békét, harmóniát, amikor távoli patkódobogás és kocsizörgés ütötte meg a fülemet.

Közeledett a zaj. Csak nem ide jönnek, ijedtem meg! Megzavarják bámészkodásomat. Bizony, ide igyekeztek, két középkorú férfi ült a bakon és hangosan beszélgettek.

- Hidd el Jóska, ez a legjobb homok pucolni, jobb mint a tiszai, pedig onnan is hordok.

- Nekem mindegy, az a lényeg, hogy ezért fizetni sem kell Hóha, te!

- Fogd a kantárt komám, oszt vezesd a lovakat oda, ahol legmagasabb a part, szép sárga a homok.

Közben az apró kis madárnépség nagy veszedelmet sejtve körözött a kocsik fölött, sívítva zajongtak, az idősebbje tudta, hogy mi következik.

Lekerült a két nagy lapát is a kocsiról, az egyik ember fölment a dombra és fölülről kezdte omlasztani a partot, amíg a másik a laza homokot hányta föl a kocsira.

Sorra estek áldozatul a kis családok.

Az egyik férfi meg is jegyezte: „Csak ez a baj az itteni homokban, hogy ilyenkor tavasszal rengeteg fecske van benne! Vigyázz, dobd félre a kis dögöket, mert elbassza nekem a maltert. He!

- Te nem sajnárod őket?

- Van ezekből éppen elég, meg amúgy is, minek ide fészkelnek, menjenek a Tiszára. Más is innen hordja a homokot, ne törődj vele.

Hamar megdobta a két markos ember a kocsit homokkal, és nekifeszült a két ló az istrágnak. Első nekirugaszkodásra nem is tudták megmozdítani, csak amikor szerető gazdájuk a dolgozabbik ló hátán végigvágott az ostorral, akkor indult meg nagy nehezen.

A látvány, ami maradt munkájuk után, iszonyatos volt. Legalább 20 fészek vált rommá, illetve tűnt el a föld színéről. Körülöttük összetört tojások, halott vagy megnyomorított kismadaraik szertesét.

Próbáltam menteni, amit lehet, az ép tojásokat és még élő fiókákat elhelyezni idegen fészkekben, de kevés sikerrel.

Sajnos ez a madár, ha háborgatják, abba hagyja a költést és az idegen madarat ritkán veszi gyámsága alá, még a fajtestvérét sem.

Nem értem, miért kell az utolsó partifecsket is megölni vagy elüldözni falunkból. A temető meredek partoldalába is fészkel még néhány éve sok-sok kismadár, ma már egy sincs. Ez az utolsó menedékük.

Ulviczki György

1995. április

FELTÁMADÁS

Öröm és bánat, szeretet, szenvedés
Úgy kísér bennünket, mint két ikertestvér.
Mindnyájan egyformán jövünk a világra,
És mi lesz belőlünk? emberek farkasa,
Összetörünk mindent, amit csak meglátunk,
Szörnyű tetteinket még csak meg sem bánjuk.
Ha nehéz az élet, szíved tépi bánat,
Nézz föl az égre, ott vigaszt találhatsz.
A szeretet fénye onnan ragyog le rád,
Neked is lesz akkor boldog feltámadás.
Ember leszel újra, éled az életed,
Botlásodat mind-mind elfelejted,
Szeretni tudsz újra gyermeket, öreget,
segíteni tudom az elesetteknek.
Szívvel és lélekkel boldog leszel újra,
A szenvedés terhe könnyű lesz számodra.
Családodban is gondtalanul élhatsz,
És kívánhatsz mindenkinek,
Boldog ünnepeket!

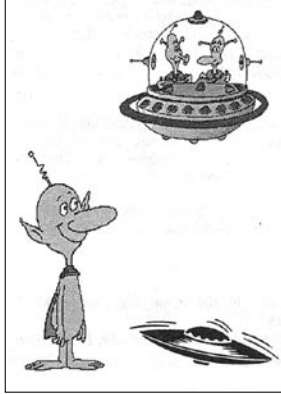
Szabó Józsefné

SZÉPÍRÓK

1996. június

Ismeretlenek!?

Az utóbbi években óriási méreteket ölt az ufók és a megmagyarázhatatlan jelenségek észlése. Az emberek többségét természetes kíváncsiság, érdeklődés hajtja az ismeretlen után. A földön kívüli civilizáció üzeneteit, látogatásait ki-ki a maga vérmérséklete, tudományos ismeretei alapján fogja fel. Naivság lenne azt hinni, hogy a végtelen világegyetemben (a Tejútban 100 milliárd csillag van, a Tejutak száma szintén 100 milliárd) rajtunk kívül nincs élet, nincs más civilizáció.

Az ismeretlennel való foglalkozás megmozgatja az emberi tudatot, aminek hatására vannak, akik meszeszerű történeteket, élményeket találnak ki, ezért a „hitetlenek” az ufó látókat labilis lelkületűnek vagy krónikus hazudozónak tartják. Pedig itt vannak közöttünk azok is, akik valóban találkoztak velük.

Megyei napilapban közöltek egy cikket, amiben ismertették egy férfi ufókkal való találkozásait. Az újságcikk nyomán kerestem fel (mert e sorok íróját is élénken érdeklí a téma) beszélgető partneremet.

Félénken fogadott, mert mint elmondta, a környezete nem hisz neki, hülyének nézik, ezért nem szívesen beszél róla. Annak, hogy nála jártak bizonyítéka is maradt, hiszen meggyógyult, és azóta olyan energiával rendelkezik, amivel azelőtt nem. Arra a kérdésre, hogy miért őt választották ki, a következő magyarázatot adta: olyan gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, amin már nem tudtak segíteni. Azóta újra egészséges, tud dolgozni, és nagyon hálás, amiért ezt a gyógyítást megkapta. A testén több helyen vágások, égési sebek nyomai maradtak. Amikor orvosának megmutatta, szerencsére ő nem az idegosztályra utalta be, hanem vizsgálatni kezdte a sebeket. Apró műtéti hegeknek „diagnosztizálta”.

A beszélgetés során elmondta, hogy érintkezésük telepáti- kus úton történt, illetve megmondták neki, mit tegyen, mert képesek manipulálni az emberi tudatot. Amikor meglátta őket, félt, de azok nem hagyták, hogy féljen. Számunkra a látványuk ijesztő (fekete 2 m-es óriás, se szeme, se szája, 4 ujjú, gyors mozgású; zöld, 80-100 cm-es ember formájú alakok), nem tudott megszólalni, megmozdulni.

Utólag már tudja, hogy segíteni jöttek, valamint a betegségén keresztül vizsgálni az emberi testet, információkat szerezni rólunk.

Félteni nem kell tőlük, hiszen szándékaik nem rosszak. Nem csak segítenek, de olyan képességekhez is hozzájuttatnak, amelyekkel érzékennyé válunk pl.: aura és földszugárzás ér-

zékelésére, gyógyító energia átadására.

Az ufó nem fizikai csoda, talányos legenda, kitaláció. Egyre több adat, fénykép bizonyítja, hogy a nagyhatalmak katonai politikai szervezetei is foglalkoznak a témával. Nem újkeletű ez az érdeklődés, hiszen a történelem minden korszakában megfigyelhető az idegenek utáni érdeklődés.

Emberi gyarlóság, hogy a hihetetlen, új dolgokat kétkedve fogadjuk, nem hisszük el mindaddig, amíg velünk nem történik meg, nem láttuk, nem tapasztaltuk meg. Nem dughatjuk homokba a fejünket, mert a Magyarországon megtartott UFO Kongresszus adatai szerint a földünkre látogató idegenek évezredek óta tanulmányoznak bennünket, így most is.

Az idelátogatások eredményeként ki tudja, hány „hibrid”, vagy keresztezett egyed élhet közöttünk. Ki tudja, talán a mi ereinkben is csörgedezik ufonauta vér...

Egyedüli félnivalónk attól lehetne, ha olyanok lennének, mint mi, emberek. Tekintsünk vissza az emberiség történelmére. Valahányszor új földrészt fedeztek fel, a felfedezőik nyomában megjelentek a gyarmatosítók, katonák, akik pusztították, leigázták az ott lakókat, bármilyen békésen, jóindulatúan is viselkedtek azok. Ezért reménykedjünk, hogy nem hozzánk hasonlóan gondolkodnak a távoli bolygóról érkezett látogatók, fejlettebbek, értelmesebbek, civilizáltabbak nálunk. Ki tudja, talán ők segítenek megoldást találni a földi problémákra (háborúk, környezeti ártalmak).

Én várom őket.

Turóciné Páldi Erzsébet

1996. június

EZ VOLNÉK ÉN?

Hittél egy képet, álmodtál egy képet.

Ez volnék én? Ilyen lehetnék?

De hisz neked ez csak egy kép.

Gyermeki sértettséged megértem én?

De kérdem, kértem ezt én?

Hisz elröppent egy kép, de ez volnék én?

Nyisd ki szemed, s nézd, mit látsz még.

Nem kérem, hogy megérts, de lásd, ki vagyok én.

Ha messziről is, de voltam, vagyok, s leszek.

Valóság és élet között nagy az átkötő híd. Ébredj hát!

Talán megtalálász.

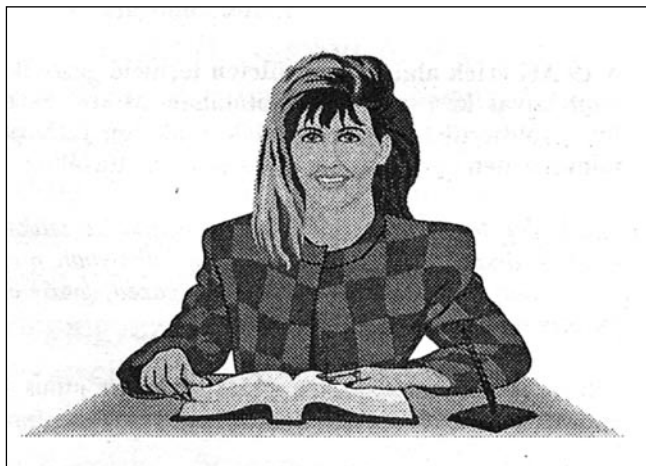
Kupeczki Krisztina

SZÉPÍRÓK

1996. június

Könyv-tárasnő

Réges-régen történt az eset – most is derűt varázsol az elmémbe, mosolyt küld az arcomra – ha a könyvtárról hallok, ha a könyvtár szót juttatják az eszembe. Dunántúli kis katonai alakulatnál történt, annak is a könyvtárával kapcsolatban. Amolyan kis szentélye volt a laktanyának – egyszemélyes kis birodalom – hiszen, aki vezette – maga felelt mindenért. Rátartozott a takarítás, a könyv és a folyóirat, napilapok beszerzése, a kölcsönzés – az olvasással kapcsolatos szinte valamennyi teendő napi ellátása. Ő volt még megbízva a politikai norma könyvelésével is, de számtalan közművelődési, szabadidős rendezvényre is meghívást kapott – legtöbbször a zsűribe, vezető testületekbe kérték fel közreműködőnek. Tisztársaim, főnökeim szívesen tették ezt, hiszen a HÖLGY nagyon szép látvány volt – akár hol is néztek rá a férfiszemek. Korát meghazudtoló csinoságával varázsolta el bennünket, néztük, bámultuk – ha csak tehettük, ha csak lehetőség kínálkozott rá.

A KISZ-bizottság irányítója lévén, én arra törekedtem, hogy valamennyi ifjúsági rendezvényen jelen legyen – mert nemcsak a színvonalat emelte – hanem a közönség gyarapodását is elősegítette hamarjában. Középkorú volt – de akkor tájt az olasz vagy a német – férfinép által közkedvelt, sokat lapozgatott színes magazinokban is – akár a címdalokon szerepelhetett volna.

Fiatal koráról – mondák keringtek az alakulatnál – idősebb társaim tudni vélték, hogy a dél-Balaton nem is akármilyen mesés szép tündérkéje volt – jó néhány éven át tartotta is színvonalas helyét a népművelők táborában, majd virágkora elmúltával került délebbre, nyugodtabb helyekre. Alakulatunknál könyvtárosként már több éve dolgozott, s nemcsak a könyvtár ügyes-bajos dolgaival bajlódott, hanem a sorkatonáink amolyan „szemetes ládája” feladatkört is felvállalta, mert nála szívesen kipanaszkodták magukat katonáink.

Csinos volt – a fiataljaink azt hitték, hogy panasz-, problémaadataik felsorolásával, elmondásával udvarolhatnak

neki, ezért este, vacsora tájékán mindig voltak vendégei a könyvtárban. Akkoriban is halódott az olvasás iránti vonzalom, a könyv, a könyvtár szeretete is stagnált az emberekben – általában.

Nem úgy nálunk! A mi laktanyánkban ez teljesen más-képp volt. Nálunk mindenki azonnal beiratkozott a könyvtárba. Sok hivatásos társam családi élete majdnem veszélybe is került, feltűnő volt a sok kikölcsonzött könyv, s a gyakorta való későbbi hazajárás is a könyvtár miatt.

Az olvasómozgalmak, a „kell egy jó könyv” olvasópályázatok, az író-olvasó találkozók – mind-mind népszerűek voltak állományunk körében. A felkészítésekre, az előkészületekre is szívesen mentek katonáink, a rendezvényeken szívesen segítettek – visszaemlékszem: soha, semmiféle létszám gondunk nem volt, az ügyeletes tiszteknek, a napos tiszteknek soha nem kellett gyűjteni, toborozni a katonáinkat.

Egy volt csak a fontos – a KÖNYV-TÁRASNŐ ott legyen!!

Tülekedtek a sorosok, még a szolgálatosok is el akartak menni, a kimaradásokról is lemondtak inkább – csak láthatóság, nézhesség – BÁMULHASSÁK!

Tudni szükségeltetik – a mi állományunk a harcckészültség fontossága miatt két-háromhavonta járhatott csak haza, s „rezsimes” alakulat lévén még a látogatás is korlátozva volt, szigorúan. Talpraesett férfi emberek lévén – ki is használtak hát minden egyes alkalmat és percet – amikor gyönyörű NŐT láthattak!

Katonáink nagyon is egészségesek voltak, okosak is – de nem minden áron a napilapok, a folyóiratok, s a könyvek csalták őket a könyvtárunkba – hanem a szépségesen szép, még mindig gyönyörű – KÖNYV-TÁRASNŐ!

Meleg, nyári nap délutánja volt. Száz ágra szórta sugarait a Nap. Mindenki az ebéd utáni pihenő perceit töltötte, s igyekezett hűvösebb helyet találni magának. Ezt lehetett volna feltételezni hűvös irodáinkból – én erre gondoltam – miközben megcsörrent a telefonom.

Felvettem - a parancsnok elvtárs volt... - ekképp...:

- Titkár Elvtárs! Miféle rendezvényük van most ebédidőben?

- Jelentem, semmilyen. Mi, KISZ-esek nem szerveztünk semmit.

- Akkor menjen azonnal a könyvtár elé, és utána majd jelentsem nekem!

- Értettem! – s már léptem is ki az irodámból – a hosszú folyosón át indultam a meghatározott helyre.

Hát, amit már messziről láttam, az is fantasztikus volt – de amit közelről, az meg szinte leírhatatlan. Akkora embertömeg volt a könyvtár előtt, hogy az ezredsorakozónak is beillett volna. Meg is ijedtem, először arra gondoltam – talán valaki rosszul lett, a nagy melegben napszúrást kapott. Közelebb érve – főhadnagy voltam, az ifjúság vezetője az

SZÉPIRÓK

Könyv-tárasnő /folytatás/

alakulatnál – utat nyitottak, folyosót biztosítottak számomra, hiszen nagyon jól ismert valamennyi katona. Amit láttam – gyönyörű volt, emlékezetes, soha nem elfelejthető -, de leírni nagyon nehéz, lehetetlen is.

A KISZ-büfét övező kerthelyiségben – amely a könyvtár mellett helyezkedett el -, az állópultok egyikénél fogyasztotta üdítőjét és ebéd utáni kávéját alakulatunk üdvöskéje a KÖNYV-TÁRASNŐ.

Teljesen áttetsző ruhában állva iszogatta a délutániját – mindene látszott! Ezt bámulta mohón megannyi katonánk! Tetszést váltott ki az esemény mindkét fél részéről, szájról szájra terjedtek az események, a látvány hírei, még hivatásos társaim is sietve mentek kávézni, a panorámában gyönyörködni. A látvány oly erotikus volt, hogy mindannyiunkat megigézett, mindenkinek a biológiai fogaskerekei felpörögtek! Látszott ott minden – kristálytisztán!

Helyezkedve a férfi népség – igazi tereptani foglalkozáson lehetett, mert valóságos domborulatai, hegy-völgy viszonyokat szemlélhetett meg, élőben! Álltak, merengtek az emberek, bámészkodtak, helyezkedtek – s természetesen mindannyian ábrándoztak!

Nagy nehezen – erőt gyűjtve magam számára – indultam fel a parancsnok elvtárhoz. Útközben azon töprengtem, mit – hogyan jelentsek majd neki!?

Problémám rögvest megoldódott –mert már jött irányomban, s útközben esett meg a jelentéstétel.

Azzal egyenesen elindultunk a könyvtárba – nekem azonnal hívnom kellett hozzá a KÖNYV-TÁRASNŐT – ez igen nehezemre esett. Parancsnokunk is látni akarta!

Megpillantván a hölgyet – a „kisöregnek” szinte még a lélegzete is elállta, szeme-szája tátva maradt, de azért nagy nehezen el tudta lassan, majdnem dadogva mondani: Most pedig menjen haza! A mai napra szabadságot íratok ki a maga számára! Holnapra két darab különféle munkaköppennyel jelentkezzen, amit viselnie is kell, melyek árát el fogom számoltatni! Viszontlátásra! Idős parancsnokom indult az irodája felé – csendben, egyedül – senkihez sem szólva, de még egy kissé félre, oldalra nézve sem! Könyvtárunk látogatottsága csökkenésnek indult, egyre kevesebben töltötték szabadidejüket a könyvek szentjében, a KÖNYV-TÁRASNŐ gyűrűjében. Napjainkban – amikor a könyvtárak körüli huza-vona zajlik – mély megrendüléssel olvastam a tudósítást, a hírt: az első tiszti-beosztásom alakulatánál a könyvtárat felszámolták, a könyveket eladták, elajándékozták – a KÖNYV-TÁRASNŐT nyugdíjba küldték. Könnyeseppék csordultak ki a szememből – felsejlett bennem eme igaz kis történet, az ifjúkori tiszti évek, a KISZ-mozgalom – a más helyzet, a más kor – a REMÉNYT KELTŐ ÉVEK!

Olajbogyó

1996. június

BALLADA

EGY KÉPZELETBELI BARÁTRÓL

Amióta ismerhetem,
s láttam szemében a fényt,
semmiben sem kételkedem,
szeretem e kicsi lényt.
Máshonnan jött, tudom a tényt,
bár titkát őrzi éjbe-szökve.
Ezt sem mondta, de érzem, hogy félt,
ezért menekült földre-szökve.

Furcsa, szótlan kis teremtés,
a naptól fél, csak este látom,
hogyha jön a Nap-temetés,
s olyankor ülünk a gáton.
Én elmerengek, őt csodálom,
Ő egészen máshol jár már;
vörösén szép, marsbéli tájon,
s látom, hogy szíve nagyon fáj.

Megtanítottam pár szóra,
és azt mondta nagyon szeret.
Többet nem is tudok róla,
de lehoznám neki az eget.
Gondolkoztam már eleget,
igen már nem is egyszer;
Honnan jött? és hová mehet,
hogyha engem itt hagy egyszer.

Félek, hogy majd gondol egyet,
s elmegy az én kis barátom.
És én figyelhetem az eget,
ha egyedül ülök a gáton.

Oláh Bernadett

Világi bűnök

-Állj csak meg egy szóra fiam!
Mondd el még egyszer, milyen
bűnt vittél véghez a gázórán
amitől az vissza felé kezdett el
mérni!

SZÉPÍRÓK

1997. június

1997. június

Természetvédelmi világnap volt

VÁNDOR, aki lehaladsz mellette, ne emelj rám kezet!
Én vagyok tűzhelyed melege hideg téli éjszakákon,
Én vagyok tornácod barátságos fedele,
melynek árnyékába menekülsz a tűző nap elől és gyümölcsöm oltja szomjadat.

Én vagyok a gerenda, mely házadat tartja,

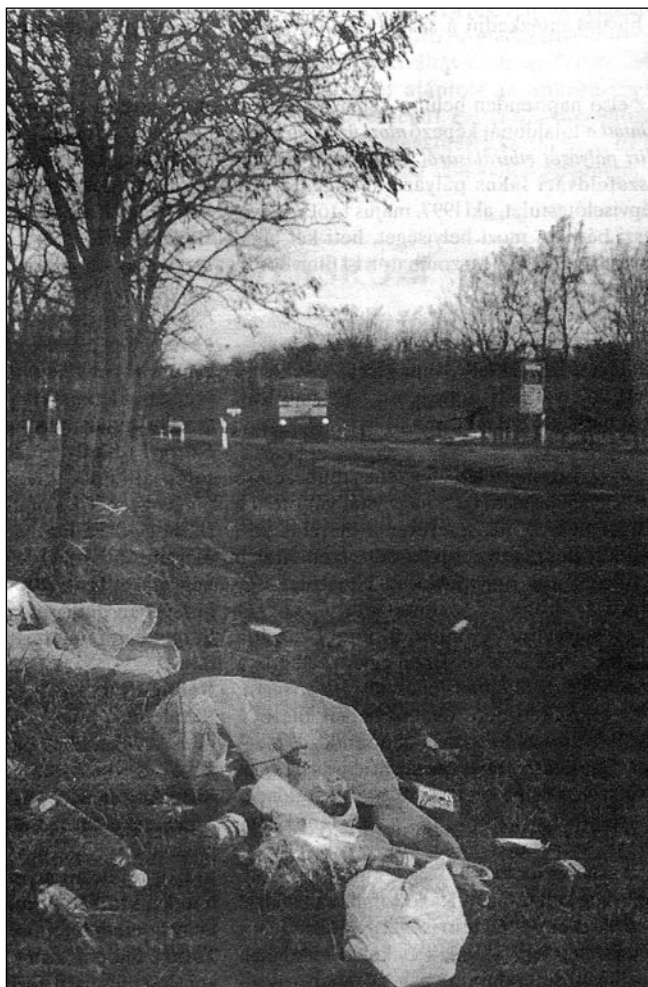
Én vagyok asztalod lapja,

Én vagyok az ágy amilyen fekszel, a deszka amelyből csónakodat építed.

Én vagyok házad ajtaja, bölcsőd fája, koporsód fedele.

VÁNDOR, aki elmégy mellettem hallgasd a kérésem:
NE BÁNTS!

E Természetvédelmi terület bejáratánál elhelyezett idézet a Természetvédelmi Világnap alkalmából eszébe jutott: *Karkus Tibornak.*

Bit vagy nem bit? Az itt a kérdés?

Napokig gondolkodtam, hogy mit is írjak a BIT-ről, hiszen már mindent „tudnak” róla az emberek, cikkek a Jászkun Krónikában, a Tárogatóban. Ezekkel az írományokkal csak az volt a gond, hogy alkotóik nem informálódtak megfelelően, nem kérdeztek meg minket, hanem saját fantáziájukra és pletykaszerű értesüléseikre alapozva vetették papírra agyszüleményeiket, ezzel igen kínos helyzetet idézve elő – nekünk.

De nem azért ragadtam tollat, hanem azért, hogy tisztázzuk a félreértéseket, és elejét vegyük a további kritikáknak.

Januárban – mikor a gondolat kezdett érni – hivatalos formában szeretnénk volna megalakítani ifjúsági körünket, de a cégbíróági bejegyzés, adószám kérvényezése, stb., rengeteg pénzbe került volna, pénzügyi hátterünk pedig nem volt. Aztán kapóra jött, hogy csatlakozni lehet a Baloldali Ifjúsági Társuláshoz, és mi éltünk a lehetőséggel. Nem a politikai hovatartozás vezérelt minket ebben, hanem a tények győztek meg: a többéves sikeres működés, a rengeteg – nem feltétlenül baloldali érzelmű – tag, a programok, a bulik szervezett lebonyolítása és nagyszerű hangulata.

Attól, hogy mi a BIT-en belül mozogtunk, teljesen függetlenül dolgoztunk tőlük mindenféle anyagi vagy politikai megfontolás nélkül. Az alapító tagok közül, hogy ki baloldali és ki nem, nem tudom, nem is érdekel, itt nem ez a lényeg. Mi valami mást akarunk, és aki ezt nem érti meg, azt csak sajnálni tudom.

Aztán elköveztük a legnagyobb hibát: első összejövetelünket a BIT-re alapoztuk, amiből az szűrődött ki némelyeknek, hogy ez egy tagtoborzó agitáció, de nem ez volt a célunk: mi csak meg akartuk mutatni, hogy létezőnk, hogy az ifjúság segítségével az ifjúság érdekeit képviselnénk. Úgy érzem, a lényegét sokan megértették, csak azokat az embereket nem tudom megérteni, akik abban lelik örömeiket, hogy belerúgnak bárkibe, ha lehetőségük van rá. Azóta egyfolytában csak kapjuk a negatív véleményeket, a lealacsonyító és megvető megjegyzéseket.

Most változtatni kívánunk ezen:

Beszüntetjük kapcsolatunkat a BIT-tel és önerőből folytatjuk tovább. Változtatunk, hogy még hatékonyabbak lehessünk. Változtatunk, hogy mi is változhassunk. Így is lesznek, akik megpróbálnak belénk kötni, de okot nem találnak, ezt megígérhetjük!

Aki mindig bízott bennünk, segített, ahol tudott és nem ítélte el bennünket – Polgármesteri Hivatal, LAMARK Bt., barátok, barátnők, haverok, ismerősök, ismeretlenek és mindenki más, aki hitt bennünk – annak most köszönetet mondunk!

És üzenjük mindenkinek: Nem adjuk fel!

Mondi Viktor

SZÉPÍRÓK

1995. november

A hörcsög magánélete

Fázom, de ha jobban összegömbölyödöm már mindjárt nincs is olyan hideg. Persze, hiszen már megint nyitva hagyták az ablakot rám, s engem meg sem kérdeztek. Legalább valami fészekanyagot adtak volna, de semmi, csak ez az üres forgács.

Mi ez? – valami izgalmas, finom szagot érzek. Gyorsan megkeresem, nehogy elvegye valaki tőlem. Megvan, az egyik sarokba beszórták a kedvenc magvaimat. Máris nekiesem, gyömöszölöm sorban befelé a pofácskámba, hogy egy szem se maradjon meg, még véletlenül sem. Igaz, hogy nem vagyok éhes, hiszen az előbb egy csomó répát már bekebeleztem, de sohasem lehet tudni... Gyűjteni kell, minél többet tartalékolni a szűkös időkre, ez már a véremlen van. Elraktározom az egészet az egyik sarokba, azután alvás egyhuzamban vagy négy óra hosszat.

Délután arra ébredek, hogy a nyakamon valaki igencsak szorítja a bundácskám.

Mit akar ez? Engedsz el azonnal, mert belédharapok! Segítség!

Ugye mondtam, hogy ne bánts! Vérzik is? Majd legközelebb tudod, hogy, ha alszom, akkor nem szabad háborgatni!

Dühös vagyok nagyon, mérgesen elballagok a WC-sarokba a dolgomat elintézni, majd ismét alszom estig.

Érdekes, ahogy besötétedik, egyből kimegy a szemből az álom, és csodálatosan felélénkülök. De ez mindig így van ám! Úgy szeretnék nagyokat futni meg barangolni, hancúrozni, de ebben a szűk kis terráriumban nincs helyem. Még egy futókereket is sajnált venni a gazdám nekem, pedig úgy örülnék neki!

Ma ismét rám tört az a furcsa, kellemes, bizsergető érzés, amikor keresem a párom, de csak négy napig várom, utána nem bánom. Ha ez alatt az idő alatt nem kerül mellém a férjem-uram, akkor várhat egy hetet, míg újra lesz kedvem a szerelmeskedéshez!

A boldog együttlét után, nálunk, hörcsögöknél nagyon hamar, már 16-18 nap elmúltával megszületnek a kicsikék. Általában 6-8 szokott lenni, néha ennél is több. Csupaszok, vakok és nagyon gyámoltalanok még. Ilyenkor rengeteg a dolgunk. Először is még a szülés előtt meleg fészket kell építenünk. Akkor van baj, ha fészekanyagunk nincs (széna-, papír és rongydarabkák). Állandóan melengetjük őket, szinte csak enni és a WC-re jövünk csak ki rövid időre a fészkekből.

Ilyenkor nagyon nem szeretjük, ha „nézegetnek” bennünket. Majd, ha a kicsik már kijárnak, akkor már lehet, akár még a fészket is ki lehet tisztítani, csak ne az első

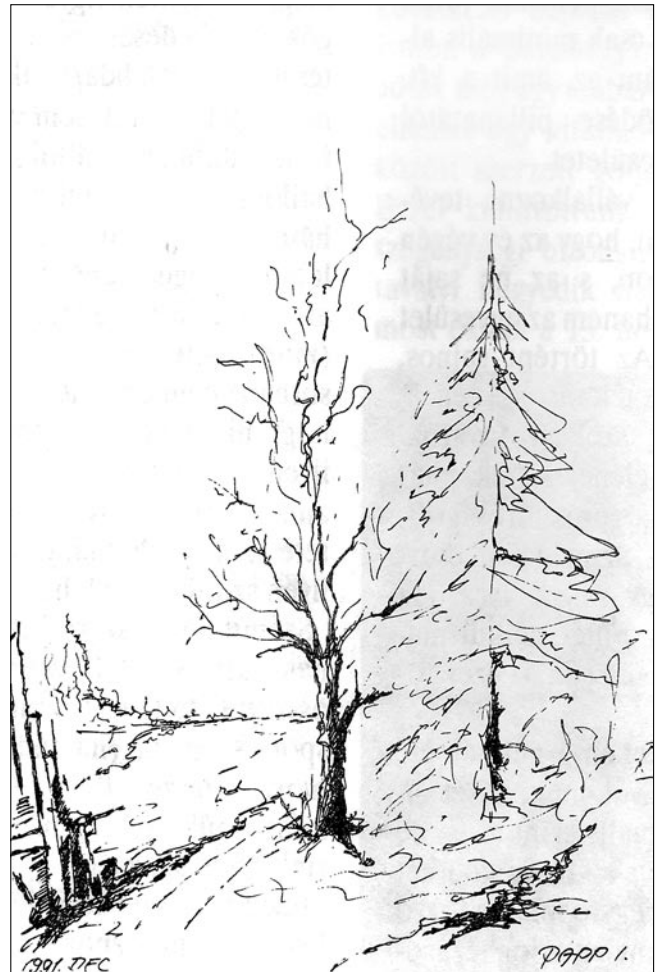
két hét alatt, mert azt utálom.

A harmadik hét vége felé kezd a tej elapadni, de szerencsére ekkorra már a kicsik is kezdenek enni. Gyorsan átszoknak a szilárd ételre és négy hetesen már önállóvá válnak.

De változatosan kell ám őket etetni! Magokat, zöldféléket, gyümölcsöket, sajtot, kekszet, kenyeret, rovarokat, túrót, stb. A mi életünk sajna elég rövid, alig 2-3 év, és ezt gyorsan éljük le nagyon, ezért mondtam el mindezeket ilyen röviden.

Remélem, ezzel segítek egy kicsit, hogy a fajtársaimnak is jobb élete legyen.

A hörcsög

Kedves Olvasóink!
Kellemes karácsonyi ünnepeket és békés, boldog újesztendőt kíván önnek a

"Tárogató szerkesztő bizottsága"

SZÉPÍRÓK

1997. december

Hópelyhecske

Hópelyhecske még egy pusztit adott anyukája arcára, és boldogan integetve fölugrott a legközelebbi paplanfelhőre. Nagymamájához utazott, föl, messze északra, hogy együtt töltsék a karácsonyt.

Kicsit unalmas volt az utazás. Lassan haladt a felhő, így Hópelyhecske izgett-mozgott, le-le pislogott, hogy ugyan éppen merre járnak. Gyönyörű fenyveseket látott, amiket már sűrűn belepett a hó. Csak itt-ott kandikált ki meleg takarója alól a zöld.

Olyan hirtelen történt az egész. Csak egy egészen picikét húzódtott közelebb Hópelyhecske a felhő széléhez. Még jobban szerette volna nézni azt a hatalmas fenyőt. Talán ez volt az egész erdőben a legnagyobb. S akkor sutty, megcsúszott.

-Jaj! – csak ennyit tudott sóhajtani és már zuhant, zuhant lefelé. Egy kósza szellőfiú észrevette és a karjába kapva meg sem állt vele a nagy fenyő csúcsáig. Hópelyhecske sírva fakadt. Bizony, az ő kedves felhővonata időközben elment. Itt maradt hát egyedül. A szellőfiú természetesen nem hagyta magára.

-Mondd! Hová vigyelek?

-A Nagy Havak birodalmába igyekszem, a nagymamámhoz. – szipogta Hópelyhecske.

Szellőfiú surrogva csóválta meg a fejét.

-Soha nem érnék oda. Én még fiatal és gyenge vagyok ilyen hosszú útra.

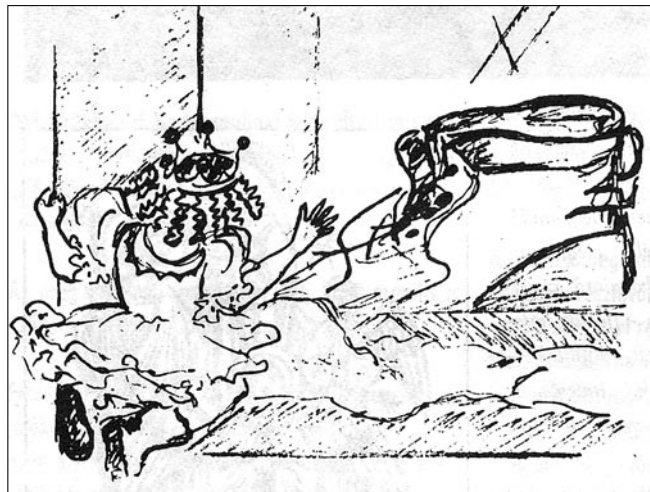
-De tudod mit? Van itt a közelben egy nagyon kedves kis falu. Talán ott tudnak segíteni.

Ezzel fölkapta Hópelyhecskét, és a falu felé suhant.

Lassacskán sötétedni kezdett és Hópelyhecske félénken pislogott be egy házikó ablakán. Odabent lámpa égett. Kipirult arcú gyerekeket látott, lefekvéshez készülődtek.

De jaj! Valaki kinyitotta az ablakot. Nicsak! Fényesre tisztított kis cipőcskék kerültek az ablaktáblák közé. Őt nem vették észre.

Egyszer csak csilingelést hallott, s apró paták koppanását a

háta mögött. Boldogan ismerte föl a Mikulást.

-Drága Téalapó! Jaj, de jó, hogy itt vagy! – ugrott boldogan az ölébe és már kapaszkodott is a nyakába.

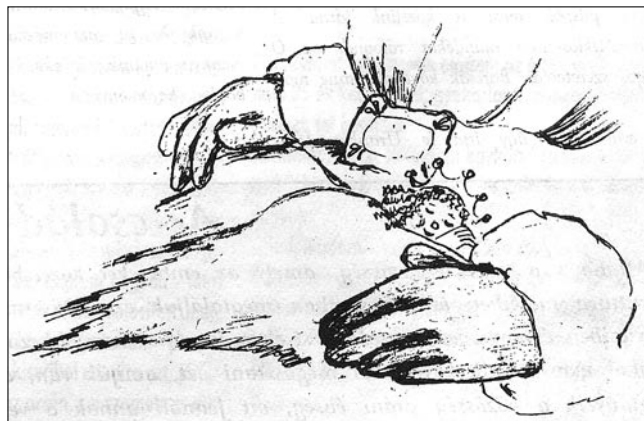
-Ugye elviszel magaddal? Tudom, Te is arrafelé élsz, a Nagy Hó Birodalmában, ahol a nagyikám. Ugye elviszel?

-Ejnye Hópelyhecske! Hát hogyan kerültél ide?

Hópelyhecske szomorúan mesélte el, hogy mi történt, és sírva bújt Téalapó gallérjába.

-Na jó. Hát természetes, hogy elviszlek. Csak ne sírj, mert ráfagy a könny az arcodra!

Vigasztalásul aztán egy kis édességgel kínálta meg. Hópelyhecske az ijedtségtől és kimerültségtől – ám a finom csokival némileg megvigasztalódva – elaludt a Mikulás ölében. Gyorsan siklott a szánkó, néha a csillagok között szikrát vetett

a rénszarvasok aranypatkója.

Téalapó haza tartott, a Nagy Hó Birodalmába, hogy újabb ajándékokat vegyen magához, hiszen sok gyermek várta még akkor éjjel.

-Csak előbb ezt a kis potyautast kell hazaszállítanom. – gondolta, s mosolyogva föntebb húzta ölében a takarót. Épp annyira, hogy Hópelyhecske piciny kerek orrocskája kilátsszon.

Urbánné Kelemen Rózsa

1993. december

Ó TE KEDVES TÉLAPÓ

Ó te kedves télapó
hol jártál, mit hoztál
A zsákomban minden jó van
piros alma mogyoró
itt volt tegnap a télapó.

Mondi Ottilia 3. a

CIVILEK

Klubfoglalkozás

Nyugdíjas klub

A RÁKÓCZI FÜRGE UJJAK

Kertbarátok az újszászi kiránduláson

Tavaszi horgászverseny

Fotó: Papp I.

Horgász egyesület

Galambászok

Kertbarát kör

ALKOTÁSAINK

1996. december

1998. június

Balázs Antal

GYÉMÁNTSZÍNŰ KÖNNYEK

Kormos bársonyú éj vak fénycsorgással temet magába,
jéghideg ravatalán örködő csillagok között
magányos vándorként indulok:
célom a seholszem.

Vársz tudom, szerelmet csobogó szívedhez ölelt
vágyaiból raktad össze arcnélküli arcomat.

Reménységed keserű fájdalom,
múló percek vérző korbácsával lelkedből iszik,
s testetlenül lebegsz nélkülem.

Gyémántsínű könnyeid
hajnali sós tengerében sodródom,
búskék pillanat,

Napcsókos reggelen át indulok,
ne sírj most, csak álmodból vagyok.

Pozderka János:

ÜZENET ANYÁMNAK

Sokáig nem fogtam tollat,
hetekig haláloed után.
Üres volt helyed az ágyon.
Hideg és néma a szobám.

A fájdalom húsomba markolt.
Nem tudtam sírni, anyám!
Nemléted annyira fáj, hogy
Egy kicsit meghaltam talán.

Több év is eltelt azóta.
Lassan kezd oldódni kénom.
Ha szalagról hallok a hangod,
Jólesik és nem kell sírnom.

Emléked megédesíti
A jótékony feledő messzeség.
Anyám! Nagyon szeretlek Téged.
Remélem nyugodt menhelye az
Ég.

Szabóné Pannika néni:

VÁNDORLEGÉNY

Az útszélen vadalmafa
Vándorlegény áll alatta
Leteríti a subáját
Előveszi tarisznyáját
Megeszi kenyérmorzsját.

Aztán szépen fekhelyt készít
Mert ő pihenésre vágyik
Hangya zombék fejealja
Subája a takarója.

Nézi a bárányfelhőket
Vajon honnan-hová mennek
Olyan hosszan nézi-nézi
A szeme is lecsukódik
Olyan csendes az ő álma
Amint a szellő muzsikája.

Fönt van már a csillagok között
Ott lesz majd újabb otthon
Oda nem kell semmi más
Nyugalom és megnyugvás.

A vándorlegény megpihen
Soha többé föl nem kel
A messzeségben odafönn
Egy csillaggal több ragyog.

Urbánné Kelemen Rózsa:

HÓNAPSOROLÓ

Január a havon járó
tavaszváró a február
március a szélkiáltó
április esőre vár
május a szerelemhónap
június virágörözőn
július melegtől kókád
augusztus gyümölcselel köszön
szeptember langy esti szellő
október orcádba csippent
november fagyos tekergő
december megbocsát mindent.

AZ EMBER

1991. október

Ilyenek vagytok ti, felnőttek!

Milyenek is a felnőttek? Ez leginkább a szürke hétköznapokból derül ki.

A téma, hogy úgymond, az utcán hever.

Sietnek, idegesek, nincs idejük, türelmetlenek. Ez meglátszik a viselkedésükön is. Ha várakozni kell panaszkodnak, kiabálnak, vitatkoznak vagy magukba mélyednek. Kevesebb idejük jut a családra. A munkahelyükön egyre nagyobbak az elvárások. Fáradtan érkeznek haza. A beszélgetésekre csak étkezéskor jut idő. Ez szomorú. Nekik kell felnevelni a jövő nemzedékét. Ez nagy felelősség.

Persze a rossz tulajdonságaik mellett jók is vannak. Nemcsak „fehérek” és „feketék” az emberek, így a felnőttek sem. Erényeik közé tartozik a segítőkészség, figyelmesség. Minden helyzetben feltalálják magukat, és a szóforgatás mesterei. Viccesek és együttérzőek. Ők már bizonyos élettapasztalattal rendelkeznek. Ezt olykor-olykor hangoztatják is. Gyakran esnek saját csapdájukba. Olykor olyan hibákat vétnek, melyekért másokat (esetleg) gyermeküket leszidják. Ezt nem mindig vallják be. Azt szeretnék, hogy a gyermekük érje el azt, ami nekik nem sikerült. A tulajdonságok között bizonyos ellentmondás húzódik. Véleményem szerint a felnőtteket nem lehet egyértelműen jellemezni.

A hirdetett szerepváltással a televízióból, rádióból, sajtóból egyre több vádaskodást, egymásra mutogatást látunk, hallunk, olvasunk. Hát tényleg ilyenek vagytok ti, felnőttek?!

Sebestyén Mariann 8. oszt.

1991. június

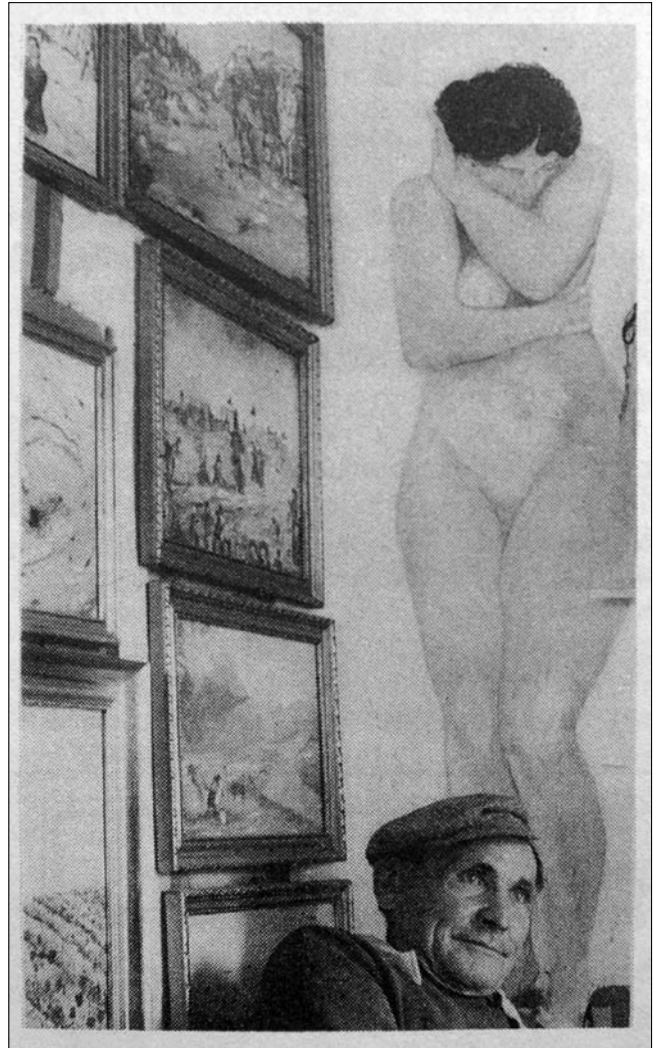
Búcsúzóul...

Örökre elment a faluból egy ember. Tudom, nap mint nap születnek és halnak meg, ez a földi élet kemény törvénye.

Miért is írok pont erről az emberről? Talán azért, mert gyermek korom óta ismerem, és nekem már akkor is más volt, nem olyan, mint a többi bácsi. Talán furább volt, talán rejtélyesebb, érdekesebb. Csupa-csupa „talán”...

Egy biztos, ő Héja Gyula volt. Régről arra emlékezem, hogy minden nap tíz dekagramm vegyes gyümölcslekvárt vásárolt a boltban, hozzá negyed kiló kenyeret, és még arra, hogy irdatlan magas kerítést épített a háza mellé, rajta icipici rejtett kapu, úgynevezett „vészkijárat”. Akkor nem értettem, hogy mire jó ez, most már tudom: nagyon félt ez az ember. Mitől félt? Talán mély nyomokat hagytak emlékezetében az ötvenes évek, talán attól, hogy más volt, mint a többi falusi, és ezért bolondnak tartják...

Festett, zenélt, szobrászkodott. Én úgy éreztem, hogy a félsz még ekkor is vele volt.

Miért is félhetett a múzsák kertjében?

Talán azért, mert az különbözött a kedvenc rózsakertjétől, ahol otthonosan, magabiztosan mozgott. A rózsakertben a színek és formák harmóniáját a „nagy mester”, a természet alakítja.

A harmónia-teremtést a színek, hangok és formák tarka áradatában meg kell tanulni. Ő ezt sohasem tanulta neves elődöktől. Bensőjéből fakadt a szép „csinálása”. Magának sem vallotta be, talán nem is volt neki lényeges, hogy képein olykor-olykor megbotlott az ecset, és nem is annyira kristálytisztán szólt a hegedűje.

Művészetében a harmóniát és tisztaságot őszintesége és naiv lelkesedése adta.

Örökre elment a faluból egy színfolt.

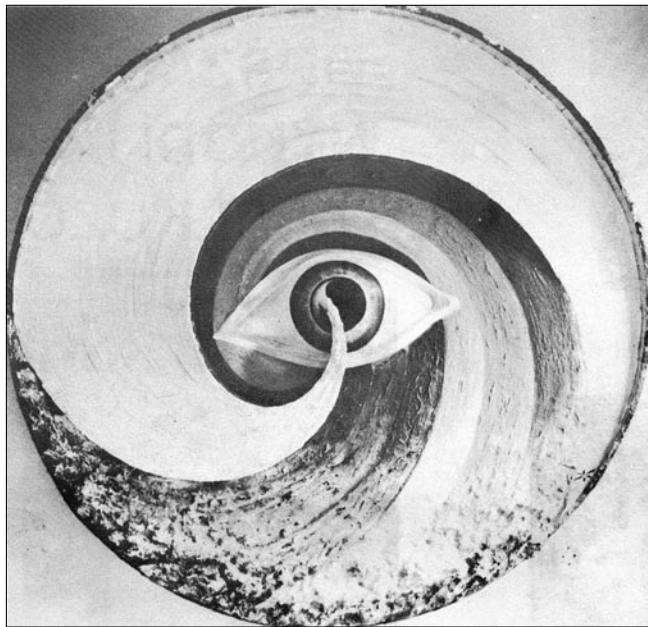
Papp Imre

AZ EMBER

1994. július

Képek ürügyén

A Tárogató 1991. októberi számában kísérletet tettem Balázs Antal bemutatására. Akkortájt ismertem meg közelebbről, azóta is gyakran felkeresem, elbeszélgetünk, gyönyörködöm munkáiban. Pár hónapja új tevékenységbe kezdett, megszállottként alkot. Töprengő ember.

Nagyon sok kusza gondolat foglalkoztatja és rájött, hogy summás következtetéseit és nem éppen optimistának nevezhető világképét legkönnyebben és számára legjobban a képzőművészet nyelvén tudja a világ elé tárni.

Napjaink történései, életünk folyása pesszimizmust ébreszt benne, szorongás, félelem és féltés jelenik meg a „térképeken” (így nevezte el formabontó alkotásait).

Most nem festői munkájáról szeretnék írni, jóllehet nagyra értékelem, mégpedig azért, mert gondolatait ösztönösen, de tökéletesen képes képpé formálni. Minden formai elem a súlyos mondandó hordozója. Röviden: a kép „csak cifra szolgál”, ellentétben a száz számra trillázó tanult piktorocskák képecskéivel.

A térképek megtekintése sokszor ürügy, hogy betoppanhassak a kocsmáros fiához.

Talán itt kell kezdeni.

Tóni beszélgetéseink során gyakran említi, sokszor rosszüen, hogy ő a köztudatban csak úgy él, mint a kocsmáros elkényeztetett fia.

Ekkor szó szót követ és már réges-rég nem személyes sérelmei körül forgólódunk. Előjön a „Jókocsmá”, és a vendéglátásban a jókocsmá fogalom. A kocsmá mögött ott van a jókocsmáros, a szakember, mert a vendéglátás és ezen belül a kocsmároosság is szakma. Ekkor egymást erősítve morgo-

lódunk, hogy manapság e terület képzett művelői nem igazán vannak ennek tudatában. Tevékenységük egyedüli motivációja a pénzszerzés, a gyors meggazdagodási vágy. Nem állítom, hogy nincsenek kivételek – ők bírják tiszteletemet.

Most cáfolhat az olvasó:

- A szóban forgó vendéglős, Tóni apja is megszédte magát a „Fehér hattyúban”, nem tartozott a falu elesettjei közé.

Ez igaz.

- Úgy van rendjén, hajdanán és ma sem a társadalom periferiáján tengődnek a mesterségüket imádó és azt alázattal művelő szakemberek. Jutalmul kapták az anyagiak mellett a közmegebecsülést. Helyük és értékük volt a faluközösségekben. Értéket teremtve váltak értékke.

A beszélgetés ekkor már nem az apjáról folyik, hanem a bognárról, az asztalosról, a kőművesről, a cipészről és sorolhatnám tovább akár név szerint is, ha tudnám nevüket, ismerném valahány életútját.

Nekem egy-kettőt még volt szerencsém ismerni, de gyerekeinknek esélyük sem lesz, hogy megtudják, kik voltak elődeink és milyen emberek élték e poros falu hétköznapjait.

Én úgy érzem, és Tóni barátommal is egyetértettünk: ezek a kismagyemberek megérdemelnék lenyomatukat a település történetében, apró életútjukat tegyük ismertté a késői érdeklődő számára.

Igen, éppen ezért agyaltuk ki a Rákóczi almanach elkészítését, világosítottam fel barátomat, biztunk, hogy kedvező fogadtatása lesz úgy lent, mint fent.

Nem így történt. Semmilyen reakciót nem váltott ki az ötlet. Úgy gondoltuk: a településen ez egy közös ügy. Gondolatokat vártunk, konstruktív javaslatokat, reménykedtünk, hogy megnyílnak a „családi archívumok”, majd akad segítő.

A fenti reakció sem volt kedvező! Nincs rá pénz – csupán ennyi.

Ez valószínűleg így igaz.

A bökkenő az, hogy holnap nem lesz ember, aki visszaemlékezzen (a pénz akkor már nem segít).

A pénz nem segít az idegenen sem, hiába van a zsebében, ha a déli harangszót falunkban hallja meg és hangoskodó gyomrát szerény, falusi fogadói kosztal próbálná nyugtatni. Ez neki nem sikerül.

Nem találja a régi vendéglőt, a hosszú éveket távolban leélő, nosztalgizálni visszatérő falunk szülöttje sem. Csupán távoli emlék az árnyas kerthelyiség a „Baláti vendéglő”.

Hümmögve, szomorúan ballag a sivár, lakatlan, gondozatlan telek előtt. Bámulja a gazt, a képek visszafelé peregnek, hallja a lombok közül kiszűrődő zenét, szájában érzi a kesernyés csapolt sör ízét. Újra az akácillatú éjszakában van, ismét átéli a pillanatot, amikor a kerthelyiség puha homályában először fogta meg imádottja kezét.

AZ EMBER

Képek ürügyén (folytatás)

1994. december

Hirtelen kerül vissza a valóságba, a járdára kúszó gazban megbotlik lába, a hümmögés halk káromkodásba vált.

Tóni barátom házában nagyon sok idegen megfordul. A vendégpaletta színes. A betérők között akad üzletember, néhez tanulmányoktól terhes és kevésbé kiművelt atyánkfia, világot járt és látott utazó. Színes és változatos beszélgetések otthona.

Akarva akaratlanul a csevegés során ismertté válik a messziről jött falunkról alkotott képe, benyomása. Nem lenne egyenes nem leírni.

A kép nem hízelgő.

A vándor elérve egy települést azonnal a főteret keresi, hiszen minden ott található, ami fontos lakóinak.

A summás véleményeket röviden:

- jellegtelen, építészetileg megfoghatatlan
- bódék halmaza,
- a faluképet uralja a s...-t (bocsánat) farát mutató juh-hodály.

Lehetne tovább sorolni.

Majd az idegen felteszi a kérdést. Ebben a faluban nem élnek olyan emberek, akik okos tanácsokkal segítenék a haladást Európa felé (mostanság ez divatos)? A főtérnél maradván nem Ybl-díjas építészekre gondoltak (a népi építészetben ritkán fedezhető fel nagy ökörség).

A faluépítész nem díszletezés. Nem magunknak építjük. Hosszú távra teremtjük utódainknak.

Tóni barátom fotót kotor elő csak úgy találomra. A kép valahol Európában készült. Lényegtelen, hogy hol, Rákóczihoz hasonló lélekszámú település főtere.

Ne mondjuk azt, hogy ők gazdagok – inkább csak azt IGÉNYESEK. A homlokzaton a nyílászárók harmóniája tökéletes. Nem úgy a hullámpala koronázta említett építményen. Két ajtó szembeötlő, a változatosság miatt (bizonyára) azok sem egyformák.

A későbbiekben is sűrűn fel fogom keresni Balázs Antalt. Foglalkoztatnak „térképei”, érdekel véleménye a világ dolgáról.

Papp Imre

KEDVES KARÁCSONYOM

Régi-régi szép idők,
mikor kicsi voltam,
fehér volt a karácsony,
s nagyon boldog voltam.

Ébredéskor boldogan
máztunk ki az ágyból,
néztük a szép fenyőfát
és az ajándékot.

A karácsonyfa alatt
örültünk mi négyen,
s jól éreztük magunkat,
ajándék bővében.

Karácsony másnapján
kimentünk a dombra,
boldogan buckáztunk
a hatalmas hóban.

Az ünnep végeztével
kezdődött az iskola,
minden gyerek szíve telve,
s mosolygott a „tanoda”.

Vitos Gábor
7.b

A Tárogató Szerkesztőségi karácsonye pályázatára sok szép munkát küldtek a gyerekek. 55 grafikát és 35 irodalmi alkotást értékelhetett a zsűri. A verseny igen szoros volt. A rajzok közül Papi Bernadett alkotását emeltük ki, ez került a címloldalra. Vitos Gábor egy verssel lepett meg bennünket, legyőzve a többi elbeszélést. Bernadett és Gábor az iskolai karácsonyünnepen átvehette az 1000-1000 forintos könyv-utalványt.

A rajzolók közül kiemeljük még Várkonyi Tamara, Krajcz Mónika, Lázár Zsolt, Tóth Tamás, Veréb Norbert és Tóth Anett munkáját.

Az elbeszélést írók közül Dávid Lászlót, Forgács II-dikót, Paluch Adrienn, Szőke Tündét, Farkas Fridát és Nagy Dávidot dicsérezzük meg. Köszönjük, hogy sokan készítették pályázatot, a nyerteseknek pedig a zsűri nevében is gratulálók.

Tóth Lajos
felelős szerkesztő

AZ EMBER

1994. december

1994. december

VALENTIN BÁL

VALENTIN – CSOKOR

Február 14 Valentin. A naptárban ennyi szerepel erről a napról. E napon a világon mindenhol a szerelmesek, a szeretet napjaként tartják számon. E napon akik szeretik egymást, ajándékkal is nyomatékot adnak gyengéd érzelmeiknek. Immár hagyományosan Rákóczifalván bállal köszöntik e napot. Csüllögné Kerekes Csilla, aki egyébként a Valentin-Bált is megálmodta – a Tárogató novemberi számában megjelent Balázs Antal cikk nyomán – megálmodta a VALENTIN-CSOKROT, mint elismerést. E csokrot, minden évben a Valentin Napi Bálon az a rákóczifalvi polgár érdemelné ki, aki a legtöbbet tett kulturális, sport vonalon a település hírnevének öregbítéséért. A díj alapítás és adományozás szabályzatát közreadjuk, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy polgártársaink élnek a javaslatlétel lehetőségével. A Valentin-Csokor adományozására első alkalommal 1998. február 14-én a Valentin Bál alkalmával kerül sor.

Csüllögné Kerekes Csillát kérdezem:

-Hogyan jutott eszedbe, mi motivált e díj megalapítására?

-Balázs Tóni Tárogatóban megjelent írása adta a régen dédelgetett álmom megvalósításához az utolsó lökést. Tóni e cikkében felsorolt tizenhat helyi tehetséges fiatal, akik valamikor már országos hírnévre tettek szert és a faluban jószerivel nem is tudnak róluk. E díjjal a település irántuk érzett szeretetét, megbecsülését szeretnénk kifejezni. Első alkalommal „csak” egy szép csokorban gondolkodunk, - tehát erkölcsi elismerésben – de őszintén remélem találunk szponzort egy komolyabb ajándéktárgy adományozási lehetőségének megteremtésére is.

Az elismerés adományozásával – melynek módját Balázs Antal, Tóth Lajos és jómagam dolgozunk ki – alapvetőnek tartottuk, hogy akinek szándéka, javaslata van, élhessen ezzel a lehetőséggel. Az öt fős előkészítő csapat a beérkező javaslatokból kiválasztja a maximum három fődíj várományost. A Valentin-Csokrot az kapja (egy fő), akit a Valentin Bál résztvevői – titkos szavazással – megválasztanak. Őszintén remélem nemes hagyományt teremtünk ezzel, olyan elismerést aminek rangja és méltósága van. Kifejezi azok iránt érzett szeretetünket, megbecsülésünket, akik valódi értékek teremtésével öregbítik településünk hírnevét.

Jó tét helyébe jót várj!

Sötét van, hűvös az idő, majdnem zord.

Zsúfolt busz – mint ahogy ezt a korai órákban lenni szokott. Idős asszony száll fel, kosárral a kezében. Viszi a piacra a nyugdíjkiegészítésnek valót. Néhány percig mély csönd van körülötte, csak ő motoz, hogy helyet keressen a kosarának.

Ekkor történik a csoda! Egy tini felugrik és átadja a helyét a néninek! Az asszony hálásan mosolyog, elhelyezkedik és újra motozni kezd a kosárban. Elővesz egy érett körtét, odanyújtja a kislánynak – „jó lesz tízóaira!” – mondja. A kislányon látszik, hogy nincs ilyesmihez szokva, talán „égő”-nek is tartja, gyorsan becsúsztatja a hátizsákjába. Valahogy nekem a Holle anyó jutott eszembe az esetről, aminek a fő mondanivalója: „jó tét helyébe jót várj!”

Talán a kislány ezt most még nem érzi, de később – amikor a „jó tett” már nem „égő” – melegség költözik az ő szívébe is, ha erre gondol.

PBM

1997. június

Sipos norbert bemutatkozik

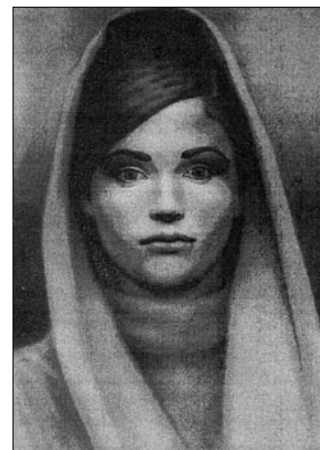
„Sipos Norbert vagyok, NEM művész, de festek. Tehetséget kaptam, a tudást próbálom hozzá megszerezni.

Retuspszittollyal dolgozom, de sok társammal ellentétben a hiperrealizmust nem végecnak tekintem, csak eszköznek. Eszköznek, melyet, ha megfelelően használ az ember páratlanul látványos, hatásvadász dolgokat tud vele művelni...

Természetesen ezek a dolgok csak külsőségek.

Fogalmam sincs róla mi a művészet, mindenesetre annyit érzek:

ez még nem az...”

Tla.

AZ EMBER

1996. szeptember

NÍVÓDÍJASUNK!

Beszélgetés Szabó Józsefné csuhéjfonóval!

A Tárogató 1995. februári számában ismertettem meg az olvasókkal Szabó Józsefné, Pannika nénit, aki a csuhéjfonás művésze. Azóta egyre többet hallat magáról kiállításaiival, eredményeivel.

- Milyen kiállításra jutott el a munkád?

- Legelőször itt, Rákóczi falván volt kiállítva, azután fölfigyeltek rá, bekerült Szolnokra, de volt már Jászjákóhalmán is. A legtöbben mégis itthon látták, amikor a nyugdíjasok találkozója volt. Munkám eredménye öt oklevél és három tárgy, amit kaptam.

- Augusztusban, a Városi Művelődési Központ Galériájában megnyílt a Jász-Nagykun-Szolnok megye élő népművészete című kiállítás. Itt négy, csodálatosan befont nagy szék hozott Neked sikert. Nívódíjat kaptál, amihez szívből gratulálunk! A kiállítást jómagam is megnéztem, s büszke voltam rá, hogy a kiállítók között találtam a Neved, s munkáid, s örömeimet csak fokozta sikered.

- Nagyon örültem ennek az elismerésnek. A nívódíjjal egy gyönyörű korszót is kaptam. A legjobb érzés viszont az, hogy mégis fölfigyelnek erre a régi munkára, ami igen hamar sutba lett dobva, hisz felváltotta a műanyag.

- Mi az, amit szívesen készítesz? Honnan merítet az ötleteket?

- Ezek a saját ötleteim, az egész életem alapján, a megtörtént dolgok, amiket szeretnék csuhéjba kötni és szeretném mindenkinek elé tenni, hogy itt van, nézzétek meg. Például a kerti hinta – nekem nem volt hintám, vagy a kisszakajtó, amibe kenyérsütés előtt beleszítáltuk a lisztet, vagy a kenyereskosár, ami az utolsó morzsát is féltve őrizte. A táska gyerekkorom emléke – már abban az időben is volt, aki szép táskával járt, de volt, akinek a csuhéjából font jutott csak.

- Munkadarabjaid tehát életed egy-egy szakaszát jelenítik meg?

- A kenyereskosár az óvodához fűz, a táska az iskolához, a hinta a gyermekkoromat eleveníti meg.

- Honnan jutottál el a szék bekötéséig?

- Hát, ez egy kicsit érdekes. Kaptam egy nyugágyat. A nyugágy vászna már nem volt valami jó állapotban. Akkor kezdtem el gondolkodni, hogyha nagyon hosszú munkával is, de meg lehetne így újítani. Eszembe jutott, hogy amikor Nyírbátorban jártam a Báthory Múzeumban, egy hintaszéket láttam, ami a Báthory István feleségéé volt. Megkérdeztem a vezetőt, megbír-e még egy embert, vagy már csak az emléké? Már csak az emléké – válaszolta. S akkor határoztam el, hogy én is csinálnék egy olyant, ami talán évtizedekig – vagy talán évszázadokig is – hirdetné, hogy ezt valamikor itt készítették. Így jutottam el az első hintaszék bekötéséig,

azután egy 10X20-as széket fontam be, amire a várkonyi művészeti vezető figyelt föl. Ő kérdezte meg tőlem, hogy nagyobb széket bekötök-e. Elvállaltam. Elkészült, s amikor meglátta, csak nézte, nézte, óvatosan megsimította, s megkérdezte – rá lehet ülni? Igen, rá lehet, sőt évtizedeken keresztül is bírja!

- Pannika néni, tanítod is a csuhéjfonást. Hová hívtak, merre jártál már?

- Igen, voltam már Tiszavárkonyban, az Alkotóházban, ahol 9-10 lelkes tanítványom volt. Az a jó, hogy a tanítást itthon kezdtem el a Faluházban, ahol óvónők, tanárnők egyforma érdeklődéssel, lelkesedéssel vettek részt benne. Hívtak már a Napsugár óvodába Szolnokra, de érdeklődtek már a martfői óvónők is. A Népművészet és Idegenforgalom Konferencián a szünetben mutattam be a fonást.

- Készítesz-e megrendelés alapján is tárgyakat?

- Igen kevés dolgot adtam eddig el. Többnyire ajándékokat készítettem, vagy a kiállításokra készültem. Ha van időm és anyagom is, akkor természetesen vállalom.

- Hogyan gyűjtöd be a fosztást, hiszen gondolom, rengetegre van szükséged egész évben?

- Valóban nagyon sok kell. Nekem is van egy kis kertem, ahol kukorica terem és a jó ismerősök is besegítenek a gyűjtésbe. Még így is elég fáradtságos.

- Mi lesz a következő darab, amit elkészítesz, mik a terveid?

- A következő darab, amit bekötök, a nyugágy lesz, azután pedig hintaszéket szeretnék. A legnagyobb gondom, a legnagyobb vágyam az, hogy én is mondhassam azt, amit Rátanyi Róbert, hogy „előttem az utódom”. Tiszavárkonyban egy Anikó nevű fiatalasszony nagyon lelkesen tanulja. Talán Várkonyban lesz az utódom? Én sokkal jobban szeretném, ha innen kerülne ki...

- Kívánjuk, hogy további munkád hasonló sikereket, eredményeket hozzon! Legyen minél több lehetőséged arra, hogy olyan utódokat találj, akik méltán tudják folytatni a csuhéjfonás mesterségét!

/Kedves Olvasó! Ha a kukoricatörés idején a fosztás belső részét zsákbakötve beadná a Faluházba, sokat segítene! Hálásan megköszönnénk! K.G./

Katona Gizella

AZ EMBER

1998. február

Van egy ötletem

Ez az a mondat, amely már többször elhangzott Csüllögné Kerekes Csillától. De nemcsak beszél róluk, Ő olyan ember, aki meg is valósítja terveit! Gondoljunk csak a Valentin Csokorra, a Hatoslottó-sorsolásokra, mely nagy részben Neki köszönhető, vagy több, gyermekeknek szóló rendezvényre. Pl.: Húsvétkor nyuszisorsolás, Télapó... stb. Ő az, aki a főzőkonyhát és az étkezdét megtölti étellel a gyerekek legnagyobb örömére.

Mai beszélgetésünk apropóját is egy újabb ötlet adta. Hogy pontosan mi is az, arról Csillát kérdezem.

- Az ötlet a Valentin Csokor odaítéléséről tulajdonképpen Balázs Tóninak a Tárogató 1997. novemberi számában megjelent cikke olvasásakor kezdett körvonalazódni bennem. Tóni arról írt, hogy mennyi tehetséges fiatal van ebben a faluban és szinte senki nem ismeri őket. Ekkor jutott eszembe a Valentin-napi Csokor. Ezt minden évben egy tehetséges, érdekes, valamiben „más” rákóczi falvi polgár kapná. Az ötletből, mint tudjuk valóság lett. Idén először kerül kiosztásra a Valentin Csokor. S ki is fogja kapni? Ez az egyszerűnek tűnő kérdés indított el bennem egy gondolatmenetet, melynek apropóján most itt ülünk és beszélgetünk. Ugyanis a Valentin Csokor kiosztásáról szóló publikáció után rengetegen megkerestek és kérdezték: „Jó, jó! De kire szavazzunk?” És tényleg kire?! Mert itt a faluban – sajnos – nincs lehetőség arra, hogy – a Tárogató hasábjain kívül – a tehetséges fiatalok, idősebbek és korhatár nélkül gondolok itt mindenkire, aki valamiben tehetséget érez önmagában, bemutatkozhat. Ehhez szeretnénk segítséget nyújtani.

Szeretnék egy olyan „Irodalmi vagy Kulturális Szalon” létrehozni, amely keretében megismerkedhetnénk azokkal, akik szavazatot kaptak a Valentin Csokor elnyerésére. Emellett a szalon lehetőséget nyújtana érdekes polgártársaink megismerésére és egyben össze is fognak őket.

Ezt olyan formában képzelném el, hogy havonta egy alkalommal (igény szerint akár többször is) összeülünk beszélgetni, s közben megismerhetnénk egymást. Ez egy közvetlen beszélgetés lenne, de vitatkozhatnánk filmről is, amelyet előbb megnéztünk, könyvekről, versekről, melyeket előbb meghallgattunk. Színházról, melyet előbb megismertünk. Ez utóbbi akár színházi esték keretén belül is, melyhez hívhatnánk vendégeket, de alakíthatnánk akár egy öntevékeny amatőr színpadot is tagjainkból.

Innen már csak egy lépés lenne, olyan közös programok szervezése, melyek jó és igényes szórakozást nyúj-

tanának mindannyiunknak. Gondolok itt táncházra, ki mit tud-ra, vagy akár táncdalfesztiválra, mely a régi időket idézné fel, elevenítené meg. De nemcsak ilyenfajta kulturális lehetőséget szeretnék biztosítani. Mert például miért ne szervezhetnénk az idősebbeknek is szavalóversenyt?!... vagy csinálhatnánk börsét megunt tárgyakból, vagy bemutathatnánk kézügyességgel megáldott szomszédaink munkáit, vagy megismertethetnénk tehetséges sportolókat egy-egy bemutató alkalmával.

Szóval mondhatnánk azt is, hogy lehetőségeinknek csak a fantázia vethet gátat. Ehhez azonban némi segítőkészre lenne szükség, akár olyan visszajelzés útján is, hogy van rá igény, hogy érdemes csinálni.

- Köszönöm, hogy mindezt megosztottad velünk. Még annyit árulj el, hogy milyen stádiumban van ez az ügy? Történt-e már valamilyen konkrét lépés a megvalósulás felé? Ha igen, mikor lenne először ez az „Irodalmi Szalon”?

- Igen, már történtek előkészületek. Szeretnénk a részletes ütemtervet már március közepén nyilvánosságra hozni. Egyeztetések folynak a HÍD-színpaddal, amely egy amatőr, fiatalokból álló szintársulat. Szeretnénk őket megnyerni az induláshoz. Ha minden jól megy, az első „Irodalmi Szalon”-ban őket láthatjuk majd. Hogy pontosan mikor, ezt a Valentin-bál után tudom majd megmondani.

- Még egyszer köszönöm. Szeretnék nagyon sok sikert kívánni ehhez a nagyszerű vállalkozáshoz, és remélem, hogy minél több fiatal csatlakozik Hozzád, Hozzátok.

Tóth Ágnes

AZ EMBER

1998. szept.-okt.

Nosztalgia

A minap munkába menet az új buszmegálló felé, egy plakátra akarom mondani plakátfoslányra lettem figyelmes, amelyen annyit ki tudtam olvasni, hogy „...önkéntes” a következő foslányon pedig „...tűzoltó”!

Nosza! Régen hallottam és olvastam ezt, a már évek óta elfelejtett nevet, hogy „önkéntes tűzoltó”. Pedig milyen jókat gyakoroltunk ám a 60-as évek elején, közepén.

Kerestem hát egy másik plakátot, az is leszakítva /ahogy már ez Rákóczi szokás/, de kitartó nyomozásom után ráleltem egy ép példányra, melyen meginvitálja a volt tűzoltó parancsnok/unk/ az 1950-90 közti időben önkéntes tűzoltó szolgálatot teljesítő embereket.

Megörültem a hír olvasására. Végre összejöhettünk mi a volt ifjú /ahogy abban az időben mondtuk úttörő/ tűzoltók, és beszélgettünk élményeinkről, emlékeinkről, játékainkról, a versenyre készülődésről. Az emlékezetünkben előtűlő, a 35-36 évvel ezelőtti gyakorlatok, játékos, ám mégis véresen komoly edzéseiről, melyet a faluért, az itt lakó emberek életének, vagyonának védelme érdekében fejtettek ki elődeink, majd mi.

Miután az élet elszóltott bennünket is, az utánunk következő fiatalok folytatták. Folytatták, gyakorolták, versenyeztek, nyertek, tartották a készenlétet könnyebb, nehezebb és egyre nehezebb körülmények között.

Voltak időszakok, amikor csak a régi mag tartotta úgymondva a frontot, majd jöttek újak, fiatalok és dolgoztak... dolgoztak, egyszercsak a rendszerváltás környékén megállt valami.

A társaság előregedett? Elfáradt a folyamatos létért való küzdelemben? Talány, de abbamaradt. Abbamaradt egyfajta szolgálat, készenlét, amely bármilyen kicsi volt is, de egy sanszot jelentett a rettegett tűzkakassal való küzdelemben.

Abban az időben sok ilyen és ehhez hasonló összekovácsolódott társaság bomlott fel...? Hiánya miatt, annak ellenére, hogy tudtuk, tudjuk milyen fontos lenne biztonságunk érdekében. Beszélgettünk és többször több helyen és fórumon, de szervezés /tudásának/ hiányában mindig abbamaradt.

Erre emlékezve, kicsit bízva a testület feltámadásában, vagy támasztásában jöttünk össze pénteken kora délután egy páran a régiak közül, készülődve az összejövetelre. Mert, hogy hagyomány volt ám azelőtt egy-egy nagyobb gyűléskor valami jót főzni!

Most is így történt, leporoltuk a régi üstöt, beszélgettünk míg főtt a marha, latolgattuk, hogy hány főre szervírozzunk, az akkor már szépen megterített Hunyadi úti Főzőkonyha étkezdéjében. Elég lesz-e a kilenc asztal vagy készítsünk-e még hozzá?

Közbe-közbe beszaladt a volt parancsnok, hozta az alap-

anyagot, meg ami még kell, és már jöttek is elő az emlékek, mikor Zagyvarékason voltunk versenyezni emlékszel? Pestre emlékszel?, hogy elestem a tömlővel, leestünk a kocsiról?... Előkerültek a fényképek az ifjúkori tűzoltókról, jó milyen ősz vagy most, de meghíztál, Pali él-e még, ugyan eljön-e? ... Megannyi kérdés!

Aztán fogytak a történetek, merthogy kevés volt az ember, a kezdés 18 órakor /lett volna/ várjunk még, úgys főni kell még a pörköltnek, biztattuk magunkat, majd eljött este 7 óra és ....

A hajdani több száz főt megélt szervezetből húszan-húszonöten hallották meg a hívó szót. Miért???

Nincs időnk?, nem találtuk meg egymást?, nem érdekel?

Pedig mi tűzvédelmi szakemberek azt mondjuk, hirdetjük, a szabályozók, a hivatásos tűzoltók, az áldozatot hozó volt és néhol még működő önkéntes tűzoltók nevében, fontos és könnyebb a tüzet megelőzni, mint a káresetet megélni!

Talán e feléledő kis csapat irányt mutatva a múltba és jövőbe, biztonságunk érdekében összefogásból kitűnő is lehetne. Fontoljuk meg, hátha!

BP

1998. június

Molnár Gyöngyi:

LILIOM

Csengő harmat hull a fára
Koronája langyos pára
Sziporkázó aranypárna
Terül el a forró nyárra.

Száll az illat héthatárba
Mézes madzag tarsolyába
Élet szökken a szembogárba
Pók fon néki nyugvágyat.

Csengő mosoly hull a porba
Szenvedély forr fehérborban
Mérget ölel a csókos hajnal
Koporsóba táncol lassan.

Rezgő virág szirmát bontja
S feslő bűbáj vérét ontja
Lepke szunnyad a fű odvában
Ott álmodik díszruhában.

Csengő csoda hull a sorsba
Fátyolkendő köti gúzsba
Titok süllyed a gyöngye sárba
Liliom nő gyászruhában.

SPORT

1998. július

Tovább él a sport

A Tárogató az előző számaiban már szólt a Volán-Rákóczi SE helyzetéről, arról, ha megoldás nem születik a működéshez szükséges anyagiak előteremtésére, akkor nem marad más – a kiváló eredmények ellenére –, mint a megszűnés. A márciusi közgyűlésen létrehozott intéző bizottság mindvégig azon dolgozott, hogy megoldást találjon a további fennmaradásra.

Ezzel kapcsolatban két dolog, illetve lehetőség között választott: alapítvány létrehozásában és vállalkozási forma megteremtésében. Ez utóbbi került megszavazásra.

A hatályos jog szerint – alapítvány esetén – csak a tőke hozadéka (kamata, forgatmánya) lenne felhasználható. Nem bízunk abban, hogy oly mértékű alapítványi tőkét tudnánk szerezni, amelynek hozadéka elég lenne a sport működtetésére. Ezért ezzel csak mint lehetőséggel foglalkoztunk. A tőkefogyasztó alapítvány pedig nem megoldás.

A választással nem csekély feladatot vállaltunk magunkra. Ahhoz, hogy létrejöjjön egy társaság (kft) 1 millió forint tőkére van szükség. Az ügynek meg kellett nyerni a volt szponzorokat, kifejezésre juttatva azt, hogy egy egyszeri, e célra történő befektetéssel megszűnik az évi rendszerességgel visszatérő anyagi megkeresésük.

Jogi személyek mellett szükség volt magánemberek bevonására is, hiszen az ő anyagi áldozatvállalásuk nélkül nem jött volna össze az alapító tőke. A fenti tőke birtokában 1991. június 6-án, az alakuló taggyűlésen, létrejött a Sport Kulturális és Szolgáltató Kft tevékenységi köre, a társasági szerződés szerint, széleskörű. Olyan szolgáltatásokat végeznénk, illetve valósítanánk meg, amelyek un. extraprofitot termelnek, s költségei mellett keletkező nyereségből a sportegyesületet, jogi személyiségű tagként, havi rendszerességgel támogatni tudnánk. S ez az egyetlen módunk, hogy sportolóink részére – akik közül már többen munkanélküliek vagy azok lesznek – fokozatosan, lehetőségeink alakulásával munkát biztosítsunk.

Helyzetünk egyáltalán nem irigylésre méltó. Nem könnyű olyan tevékenységet, s ahhoz piacot találni, ahol a lehető leggyorsabban forog a pénz, s ami a döntő még, nyereséget is termel.

Ezen időszakban folynak a különböző üzleti tárgyalások. A sportpályán megkezdtük a klubszoba átalakítását, ahol söröző kialakítása van folyamatban. Sikerült Szolnokon egy 10 négyzetméteres helyiség bérleti jogát megszerezni. Itt trafikárut, totót, lottót árúsítunk majd. Az autóbuszainkkal folyamatos szolgáltatást végzünk.

A fentiekben leírt dolgokkal indítjuk működésünket. További elképzeléseinkhez egyelőre helyiség-gondjaink vannak. Hiszen a számítógépes tanfolyamhoz, az ősszel

indítandó balett-tanfolyamhoz mind-mind helyiségre lenne szükségünk.

Munkánkhoz az ad erőt, hogy sokan szurkolnak értünk, bíznak abban, hogy vállalkozásunkkal talpon tudjuk tartani a községünk hírnevét is fémjelző sportegyesületet.

Itt szeretnénk köszönetet mondani nagyközségünk önkormányzatának, a Jászkun Volánnak, a Rákóczi MgTsz-nek és a Tiszavidéki Takarmánygazdálkodási Kft-nek az ez ügyért tett anyagi és egyéb intézkedésekért, illetve segítségért, továbbá mindazoknak a személyeknek, akik befektetett tőkéjük nyereségét mindenkorra a sport javára ajánlották.

Még egy gondolat, ami fontos. A kft tevékenységében résztvevők bíznak a sikerben, de ezzel együtt a kudarc lehetőségét is felvállalják, hiszen a kalapban ez is benne van. Ez esetben mentségünkre szolgáljon az anyagiak elvesztésén túl, hogy hasznos ügyért fáradoztunk.

*Dr. Horváth Ferencné
ügyvezető elnök*

Kovács Judit grafikája

SPORT

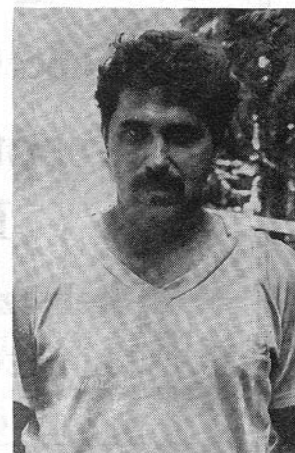
VOLÁN RÁKÓCZI - TABLÓ

Ők tizennyolcan...

Nagy Miklós (1962), Kupeczky Richár (1971, saját nevelés), Halász Zsolt (1970, saját nevelés), Bagi Attila (1971, saját nevelés), Szénási Mihály (1966, saját nevelés), Molnár István (1965), Rác Mihály (1959), Vadicska Miklós (1967), Bujáki Imre (1967, saját nevelés), Csabai Antal (1970, saját nevelés), Tóvizi György (1963), Erdei Attila (1968, saját nevelés), Bencsik Tibor (1960, saját nevelés), Mihályi Attila (1971), Ladányi István (1954, saját nevelés), Menyhárt József (1955), Matúz Attila (1966), Majzik József (1968).

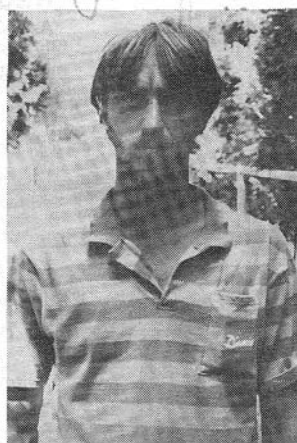
Bagi Attila

Bencsik Tibor

Bujáki Imre

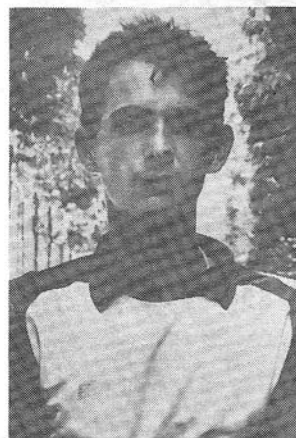
Csabai Antal

Erdai Attila

Halász Zsolt

Kupeczki Richárd

Mihályi Attila

Molnár István

Vadicska Miklós

(A játékoskeret többi tagjának fotóját a következő lapszámunkban közöljük.)

SPORT

VOLÁN RÁKÓCZI - TABLÓ

Folytatjuk a játékoskeret fotóinak közlését

Koltay József szak.ov.

Majzik József

Romvári József

Rác Mihály

Szénási Mihály

KÖSZÖNET...

A nyilvánosság előtt szeretnék köszönetet mondani a sportegyesület érdekében végzett munkájáért

B. Kiss Istvánnak

B. Kiss Lászlónak

Milosits Vilmosnak

Kocsis Györgynek

Szilágyi Istvánnak és

Nagy Vincének, községünk polgárainak.

"Lám, össze lehet fogni egy ügyért, ha érdekeink találkoznak."

Volán - Rákóczi SE nevében

Dr. Horváth Ferencné

CÍM NÉLKÜL

Kiutat keresel, csendes pontot a rengetegben
Kitörsz, de hová?
Ugyan az vagy, közties állapotú zaklatott ember.
Mindig másra vágysz mint ami van.

Mosoly, derű távol tőled,
Szomorúság, levertség él szívedben.
Egyszer rájössz a megoldásra...
de már késő, szíved felemészti a rossz, a reménytelen.

Akarsz, de már fásult vagy,
nem enged a szíved szorító marok.
Meggúnsz! mielőtt elérnél valamit.
Miért élsz?
Ez a kérdés örökre marcangol.

Bede Melinda

SPORT

1991. október

Így láttam belülről**Ami a tudósításból kimaradt**

Hogy kívülről milyen egy-egy mérkőzés, azt leírja a tudósító, elmondja a szurkoló. Sokan a véleményüket már mérkőzés közben, keresetlen stílusban közlik velünk. Labdaközelben azonban minden egy kicsit más.

Nyáron új élet kezdődött. Megszüntette támogatását a Rákóczi Mgtsz és a Volán Vállalat sem tudta biztosítani a korábbi feltételeket. Az egyesület fenntartója a továbbiakban az újonnan megalakult Sport, Kulturális és Szolgáltató kft.

Mivel a kft. a nyáron jött létre, s közben elég sok gonddal és problémával kellett megküzdenie, a labdarúgásra kevesebb figyelem összpontosulhatott. A tényeken azonban ez semmit nem változtat. Három játékos távozott az egyesülettől: Mihályi Tamás, Ruskó Zsolt és Tubak Tibor. Pótlásuk nem megy egyik napról a másikra. Érkezett öt játékos is, akik tehetségesek ugyan, de még szokniuk kell az NB III-as légréteget. Kivétel talán Szénási Misi, aki rendelkezik némi rutinnal.

Több éves hagyományokkal ellentétben, most itthon játszhattuk az első mérkőzést. Ellenfélül a jóképességű Jászberény csapatát kaptuk. Volt törleszteni valónk, hiszen az előző bajnokságban 4:0-ra kaptunk ki Jászberényben.

A mérkőzés első percei a pesszimistákat igazolták. Az ellenfél magabiztosan kezdett, némi mezőnyfölényt harcolt ki, helyzetei azonban nem igazán akadtak. A mérkőzés közepe táján kiegyenlítődött a játék, s a második félidő derekán 3 perc alatt eldőlt minden. Egy gól itt, egy gól ott, és ezzel tulajdonképpen vége is volt a mérkőzésnek. Tipikusan idényeleji forma. Nagy óvatosság, kevés vállalkozó kedv.

A következő hét végén Salgótarjába utaztunk, a Tűzhelygyár csapatához. Nem ismertük játékejüket, hiszen most jutottak fel a megyei bajnokságból. Utólag azt kell mondanom, megérdemelt vereséget szenvedtünk. Vezetünk ugyan, de ezt a lélektani előnyt nem tudtuk kihasználni, az újonccsapat játékban és lelkesedésben is felülmúlt bennünket.

A harmadik fordulóban újra itthon! Most vagy soha hangulatban készültünk egész héten. A védelmünk kiegészült Ladányi Pistával, stabilabbnak tűnt a védelem. Az első félidőben két szép góllal vezetést szereztünk, és ezt meg is tartottuk a mérkőzés végéig. Végre nyertünk! A játékunk azonban még mindig hagyott kívánni valót maga után.

Negyedik forduló: Gödöllő. Ellenfelünk három mérkőzés alatt hat pontot gyűjtött, s most otthon is játszott. Nem tűnt könnyű dolognak. A rákóczi falvi szurkolók nem igazán bíztak a pontszerzésben, hátha még tudták volna, mi vár a csapatunkra. Gödöllőn a mérkőzés előtt 1 órával derült ki, hogy

4 játékos igazolása szőrén-szálán eltűnt. Tulajdonképpen az egész védelemé. Telefon haza. Itthon sincs. Valaki nagyon rosszat akart nekünk. Most sem tudjuk még ki tehette. Fia-tal csapatunk sokáig kitartott, s tisztességes helytállás után kétfólos vereséget szenvedett. Több gólszerzési lehetőséget is elpuskáltunk. Ma sem értjük még kinek állhatott érdekében, hogy a négy igazolást eltüntesse. Az viszont tény, hogy az utóbbi időben egyre-másra tűnnek el pénzek az öltözőből. Olyan híreszteléseket is hallottam már, hogy tízezer forintot is elloptak. Ez nem igaz, de sokaknak tűnt már el több száz forintja. Rövid időn belül pontot kellene már tenni az ügy végére.

M.I.

1992. okt.-nov.

Sportmorál

A sport egy demokratikus jogállamban a civil társadalom része. Egyesületeket alakítani, átalakítani, szervezni az Egyesületi törvény alapján lehet.

Tehát – ellentétben – a korábbi politikai berendezkedéssel: - nem része sem a politikai, sem az államhatalomnak. Csak megjegyzem: demokráciában politikai – pártpolitikai hatalom, mint olyan, közvetlenül nem is létezik.

Tisztelt Olvasó!

Nem politikáról és államhatalomról akarok moralizálni.

Sportról, mint tevékenységről és mint mozgalomról, az eddig Rákóczi falván általam tapasztaltokról vetek papírra néhány gondolatot.

Miért kezdtem azzal ezt a cikket, amivel? Mert azt tapasztaltam, hogy Rákóczi falván a mai napig megfigyelhető a helyi hatalom és a sportvezetés, vagy vezető összemosása, a korábbi beidegződések szerinti „funkciónak” tekintve. Pedig erről szó sincs.

Emlékezzünk! Hogyan is alakult ki 1992. év elején a jelenlegi sportegyesületi vezetés? A Sportegyesület korábbi vezérkara – tehetetlenül állva a pénztelenség közepe, és előkészületlenül – egyik percről a másikra – a küldöttgyűlésen – lemondott.

A küldöttgyűlést a teljes zavarodottság, a hogyan tovább kérdésére adandó válasz csírájának a hiánya jellemezte.

Ebben a helyzetben az igazán sportszerető emberek „kollektív bölcsessége” mentette meg az egyesületet a teljes – morálisan biztos teljes – széteséstől, felbomlástól.

Az egyesülethez hű, és maradó emberekből jelölöbi-

SPORT

1993. február

zottság alakult, akik alig négy hét leforgása alatt minden sporthoz valamilyen szálon kötődő sportbarátot végigkérdeztek: Hogyan tovább? Ki legyen az Elnök? Kik legyenek az Elnökség tagjai? stb.

Így – akit javasoltak és aki vállalta e nehéz időszakot, az került a jelölőlistára. Ki vonná kétségbe, hogy 1992. február 7-én az összehívott közgyűlés minden külső nyomás nélkül szuverén módon döntött a személyi kérdésekben, és választotta meg az egyesület legitim vezetését.

Azért kell ezt leírnom, mert az akkor megválasztott, részben 1992. szeptember 28-i közgyűlésen átalakult vezetés törekvése első perctől kezdve az volt: - a Sport minden sportot szerető ember ügye, politikai, felekezeti, és egyéb hovatartozás nélkül.

Ki kell rekeszteni az acsarkodást, az önmagáért való vitát. Nyilván kell és lehet vitatkozni – hisz annyi a megoldandó probléma – de ez mind személyeskedés nélkül a sporttevékenység fejlődéséért történjen.

Mit kezdhet a Sportvezetés – aki a nyilvánosság előtt végzi a munkáját (hisz nyílt az Elnökségi ülés, közgyűlés, bárki, bármikor találkozhat vezetővel sportversenyen, rendezvényen) – azokkal, akik a háttérből fals információk „bedobásával”, „gyártásával” csak ártani akarnak?

Ha valakinek nem tetszik valami, nem ért egyet, éljen azzal a lehetőséggel, hogy elmondja ott, ahol erre fórum és lehetőség van.

Ma legegyszerűbb felelőtlenül azt a bizonyos „kabátlopás” hatást kiváltani és elhinteni. Aztán a megvádolt védekezzen, ha tud. Ha tudja, ki előtt, mikor és hol szúrták hátba!

Nem folytatom tovább! Azt hiszem, e jelenségnek valamennyien voltunk szenvedő alanyai. Miért? Mert még mindig felülünk „jól értesült” fejeknek, az igazságot, a minden tudók, az örök okosok (de semmit felelősen fel nem vállalók) keveréseinek.

Tisztelt Olvasó!

A saját szemének és az Ön által is észlelt, megélt, tapasztalt tényeknek higgyen. Így talán kevesebbet kell csalódnia.

Nem moralizálást ígértem, mégis az lett belőle. Pedig én csak azt szerettem volna világosan kifejteni, a sport, az én számomra – és hál'istennek Rákóczi falván nagyon sok ember számára – szent ügy. Ami meggyőződésem, hogy csak erkölcsileg letisztult körülmények között tud újra felemelkedni – Rákóczi falván is.

Ehhez kérem minden sportszerető és nem szerető, de a települését és önmagáért is felelősen érző embertársam együttműködését.

Tóth Lajos

Egy edzőválság ürügyén

Az elmúlt napokban nagy vihart kavart a rákóczi falvai labdarúgó csapatnál az edzőváltás híre, lehetősége.

Az egész folyamat a marttfői teremtorna után indult el. Szurkolók nagy része elkésztetőnek találta szereplésünket, s változást szerettek volna látni az edzőposzton. A labdarúgó csapat elnökségét is megkeresték kérésükkel, akik fontolóra vették a dolgot. A döntésben kikérték az idősebb, rutinosabb játékosok véleményét is. A két órán keresztül tartó vita nem hozott eredményt. Már éppen arra készült mindenki, hogy ezt még jobban át kell gondolni, mikor döntő fordulatot hozott az edzésről bejövő játékosok többsége. A fiatal játékosok úgy érezték (azt hiszem joggal), hogy őket kihagyták a döntésből. Sérelmüknek kik higgadtan, kik indulatosan adtak hangot. Érvek, ellenérvek csatája újabb egy órát vett igénybe.

A végeredményt 14 játékos aláírása, s az aláírást követő egyöntetű állásfoglalása hozta meg. Ezen labdarúgók csak Ladányi István személyében látják a továbblépés lehetőségét, egyértelmű bizalmat szavaztak a vezetőedzőnek. Véleményük szerint az eredménytelenségnek az okát nem a szakmai munkában kell keresni.

Azt hiszem, el is csitultak volna a hullámok berkeken belül, ha nem úgy tűnt volna utólag, hogy a döntésbe korábban bevont labdarúgók akarták az edzőt kigolyózni.

Ennek eredményeképpen a volt csapatkapitány azóta nem látogatja az edzéseket, bár hivatalosan még nem jelentette be pályafutásának befejezését.

Demokratikus döntés született, hiszen a többség szava vált meghatározóvá, s ha ilyen összetartás lesz a mérkőzéseken is, nagy probléma nem lehet a jövőt illetően. Ha nem is a tavaszra, de őszre bizonyosan összeáll majd egy jó csapat.

Bízunk benne.

Molnár István

1997. FEBRUÁR-MÁRCIUS**Pozderka János:
Tavaszsürgető**

Késik a tavasz, zord havak hullnak.
Jégvirágot rajzol a fagy keze még.
De a kertekből hallatszík, madarak vidulnak,
Galamb turbékol, szól a nyitnikék.

Jöjj el hát Tavasz! Gyönyörű leánya!
S mind ti többi nők. Ti hozzátok el.
Pattanni készül a fűzfaág barkája.
Tavasz hírnökei győzni kell!

SPORT

1993. március

Zenével, tánccal a tornateremért

A Rákóczi-falvai Polgárok Köre vétve a hagyomány ellen, böjt idején hívta zenés vacsorára a képviselő testület tagjait és az önkormányzat intézményvezetőit.

A rendezvényt kapcsolatban egy-két dolgot tisztázni kell.

Nevezetesen: a böjti vétségre talán mentség, hogy az összejövetel célja nem a vég nélküli eszem-izsom, dínom-dánom volt, hanem ez alkalommal nemes cél érdekében nyúltak a zsebükbe a meghívottak. Az est tiszta bevétele és az adományok a tornatermi eszközök beszerzését segítik.

Félreérthető az is, hogy a rendezvényt nem csak egy szűk körben hirdettük meg.

Pedig az ok nagyon egyszerű. A Kovács Bélák izléselesen és hangulatosan berendezett étterme, ahol mindez lezajlott, 50-60 fő befogadására alkalmas.

A Polgárok Köre miért ezt a kört hívta meg? Az is egyszerű; tisztükből fakadóan járjanak élen a példával, mert ismerve az anyagi helyzetet még elkél egy-két hasonló akció, hogy gyermekeink ne csak a tágas térnek, hanem a felszerelt tornacsarnoknak örülhessenek az átadás után.

Szót kell ejteni még egy dologról.

Nem volt a bál zökkenőmentes (erről már biztosan értesült a tisztelt olvasó, meglepő lenne, ha nem, mert a helyi „hírszolgálat” kegyetlenül precíz és villámgyors), becsúszott a hiba.

Valóban hiba esett és hatalmassá is nőhetett volna, ha a jelenlévőket nem a jószándék hozta volna össze.

Zenés est, - zenekar nélkül (az Integrál zenekar valami ok, - vezérelt ok, vagy vélt ok folyamán nem érkezett meg), hát nem röhej?

Nem lett az!

Ez a sajnálatos epizód jócskán hozzájárult az akció eredményességéhez, 15.000-20.000 Ft-tal (a zenekar ki nem fizetett tiszteletdíja) többet adhatunk át tornaszervásárlásra.

Végezetül a Rákóczi-falvai Polgárok Körének nevében köszönetet mondunk az alább felsoroltaknak, hogy részvételükkel, adományukkal vagy egyéb módon hozzájárultak kezdeményezésünk sikerességéhez.

Aszódi Csaba, Aszódi Csabáné, Bodács István, Bodács Istvánné, Dr. Bodács Zsófia, Bodács Istvánné, Faragó László, Faragó Lászlóné, Gergely Szilveszter, Kiss Pál, Kiss Pálné, Mészáros Ernő, Mészáros Ernőné, Nagyné Németh Margit, Nagy Tibor, Nyolcas Istvánné, Nyolcas István, Szmukó Ferenc, Szmukó Ferencné, Török Antal, Török Antalné, Túróczi Imre, Túrócziné Páldi Erzsébet, Barhács Péter, Barhács Péterné, Balázs Árpád, Balázs Árpádné, Balogh József, Balogh Józsefné, B. Kiss István, B. Kiss Istvánné, Evinich Lajos, Evinich Lajosné, Füleki Béla, Füleki Béláné, Nagy József, Nagy Józsefné, Molnár István, Oláh Béla, Oláh Béláné, Papp Imre, Pappné Benson Mária, Sebestyén Imre, Sebestyén Imréné, Szilágyi Imre, Szil-

ágyi Imréné, Szurgyi Mihály, Szurgyi Mihályné, Tóth Lajos, Tóthné Fábrián Ágnes, Zámori Attila, Zámoriné Dr. Dernyei Éva, Závoczki László, Závoczki Lászlóné.

Kovács Béla

Páldi Ernő

Kovács Béláné

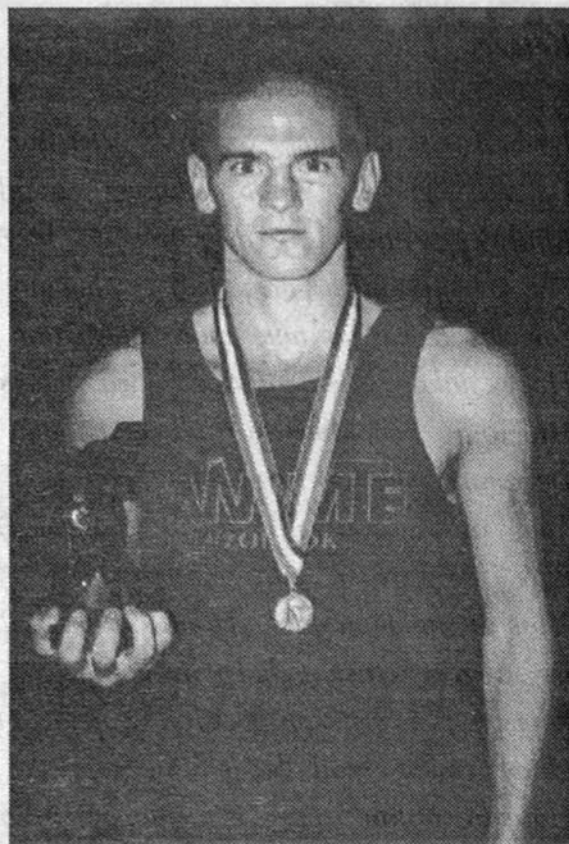
Ramexa Rt.

MP és T Bt.

Rákóczi Szövetkezet

Market-Grafik Bt.

Takarékszövetkezet

Kőrösi Tibor

„1972. augusztus 12-én születtem... A kick-boxot 1993. január 13-án kezdtem. Háromszor szereztem illetve védtem meg Magyar Bajnoki címet a Full-contack 60 kg-os mezőnyében, egyszer pedig 2. helyezést értem el. 1996. júniusában Bécsben a Vienna OPEN nevű világkupát - szintén a Full-contack 60-kg-os súlycsoportban - megnyertem.... Az ökölvívással 1 évvel később 1994. júliusában kerültem közelebbi ismeretségbe. Az eredményeim: Matyó Kupa (Mezőkövesd): háromszor 1. hely; Dobó Kupa (Eger) nemzetközi: 2. és 3. hely; Mátra Kupa (Gyöngyös) nemzetközi: 2. és 3. hely; Tájfutó Kupa (Cegléd): 1. hely; Thai-Box Gála (Mezőtúr) bemutató jellegű előmérkőzések: 1. hely. Ezek természetesen amatőr eredmények. Ebben az évben viszont szeretnék a Profi Ökölvívó Szövetségbe lépni... Kick-boxos "pályafutásomat" edzőként szeretném folytatni, célom az, hogy tanítványaim jó eredményeket érjenek el és öröm legyen számunkra a mozgás.”

SPORT

1997. október

Rácsa – hírek

Szeptember 4.-ére közös beszélgetésre hívtuk Rákóczifalva közéleti szereplőit, üzletembereket, vállalkozókat, akik befolyással bírnak az itt élőkre, akiknek meghatározó a szerepük a nagyközség jelene és jövője szempontjából.

56 meghívót küldtünk el augusztus 26-án, kérve, hogy akinek nem megfelelő az időpont jelezze és velük külön keressük a találkozásra a lehetőséget. Öten jelezték, hogy nem tudnak részt venni a megbeszélésen, 11 fő jelent meg a meghívottak közül.

Név szerint:

Balázs Antal, Balla János, Bodács István, Lévai Csaba, Hajdú Györgyné, Nagy András, Papp Imre, Páldi Ernő, Tóth Lajos, Turóczy Imre, Vadász Istvánné. Jelen volt még az iskolavezetés részéről Tímárné Fischer Magdolna és Túriné Szabó Mária igazgatóhelyettes, valamint Kohári Imre karbantartási csoportvezető.

A közös megbeszélés célja az volt, hogy a sportszarnok miként teljesítheti a vállalt feladatát, amely a lakosság kulturális és sport igényének maradéktalan teljesítése. Abban kérte az együttgondolkodást a szarnok vezetője, hogy a különböző szervezőktől érkezett, illetve megszerzett programok közül melyek állhatnak közel a Rákóczifalván élők igényéhez, illetve milyen formában lehetne a különböző műfajú előadásokat egy csokorba állítani, bérletsorozatot indítani.

A bérletes előadások technikai részletei hogyan történjenek, mégpedig hány előadásból álljon a bérletsorozat?

Mikor induljon a bérletsorozat és mikor fejeződjön be? Milyen gyakorisággal kerüljenek megtartásra az előadások? Mely napok a legkedvezőbbek erre? Mikor kezdődjön az előadás? Mennyi legyen a bérlet, jegy ára? Milyen legyen a reklám, műsorfűzet?

A megbeszélésen jelenlévők jónak, szükségesnek tartják, hogy történjen elmozdulás Rákóczifalván a rendszeres, igényes kulturális programok irányába.

Nem lehet csak a belépők árából /bérlet és jegy eladásából /lebonyolítani a programot. Kellenek támogatók. Többen elmondták, hogy a település önkormányzatának fel kell vállalni azt, hogy veszteség esetén 100.000 Ft-ig anyagi felelősséget vállal.

Olyan javaslat is volt, hogy a veszteség felét fizesse az önkormányzat, a másik felét állják a jelenlévő vállalkozók.

Elhangzott olyan javaslat is, hogy vállalja fel a Polgármester, hogy bizonyos számú bérletet eljuttat olyan vállalkozókhoz, akik támogatnák a bérletsorozat beindí-

tását. A CEREOL képviselője anyagi támogatást ígért.

A jelenlévő vállalkozók ígéretet tettek, hogy 1 héten belül nyilatkoznak, milyen formában tudják támogatni e hagyományteremtő célzatú kulturális programot. A jelenlévők egyetértettek abban, hogy novembertől április elejéig kerüljön lebonyolításra a program /maradjon ki február hónap/, szombati napokon 18 órai kezdéssel. A sorozat négy előadásból álljon /operett, nóta, humor, könnyűzene/. Az ötödik műsor egy orgonahangverseny lenne a helyi katolikus templomban.

Az előadások végleges kiválasztására a belépőjegy, illetve bérlet árára és egyéb részletekre a későbbiekben visszatérünk.

Szeretnénk, ha a bérletsorozat elindításához segítséget kapnánk mindazoktól, akik fontosnak érzik, hogy Rákóczifalván ez évben elinduljon útján egy közös kulturális vállalkozás, amely később hagyománnyá válhat. Nem a haszonszerzés a cél /első évben ez nem is remélhető/, sokkal inkább az lenne kívánatos, hogy felélénkülés legyen a művészet a kultúra területén, hogy összehozzuk az itt élőket egymással.

*

1997. október 4.-ére tervezzük a hagyományos szüreti mulatságot. Részletes programmal még nem rendelkezünk. Ami már biztos:

13.30-kor Kocsisok felvonulása

19.00-kor Szüreti bál – nyitó

19.30-kor Vacsora

20.00-kor Műsor:

Nyitótánc /Általános Iskola táncosai/

Z+K duó zenekar

Bálint Erika és Szokolyi Lajos énekesek

Utána bál 00.02-ig

Belépőjegy 600 Ft, amely magában foglalja a vacsora, a műsor, és egy tombolajegy árát.

Várjuk vállalkozók, magánszemélyek tombola-felajánlásait.

*

Október 9-re tervezzük a RÁCSA Kupa beindításának részleteit egy közös megbeszélésen kialakítani. Várjuk mindazok jelzését, akik be kívánnak nevezni. Tornaszarnok vezetőjének személyesen, levélben vagy telefonon: 5085 Rákóczifalva, Szabadság tér 1.

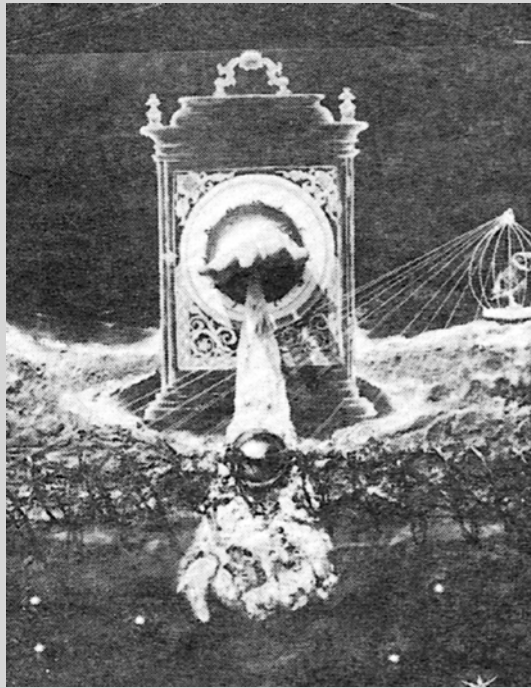
Telefon: 56/441-549

Romhányi László

Tárogató-retro

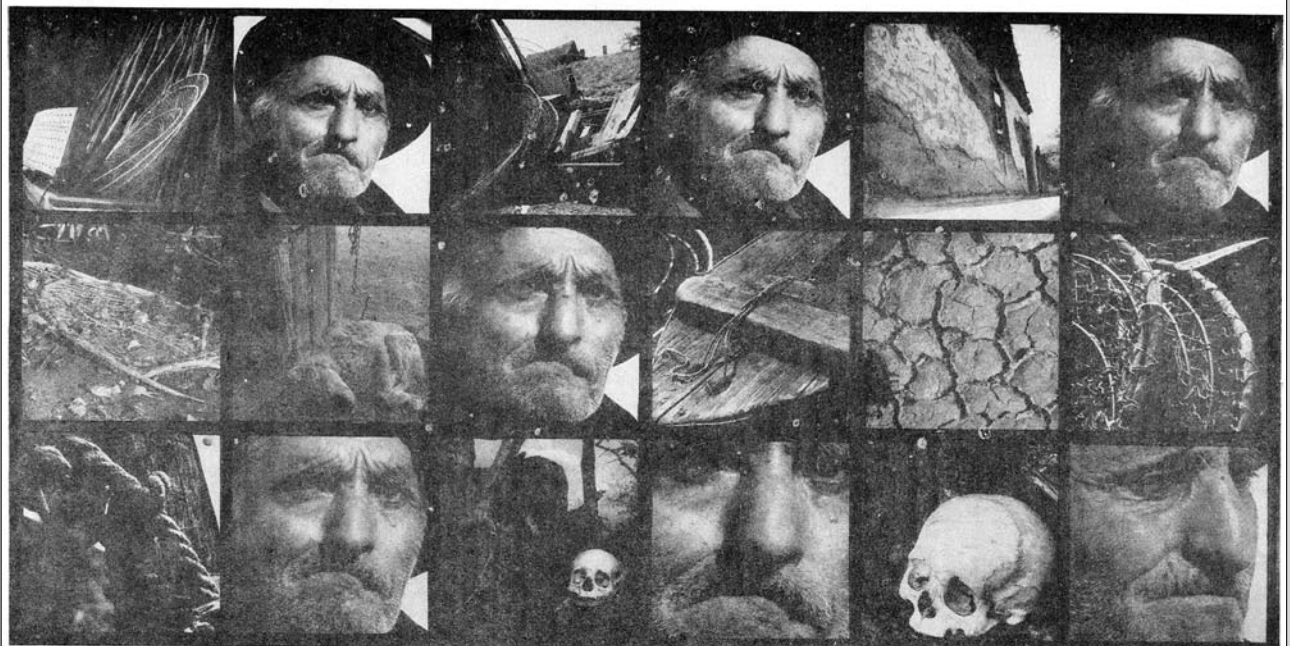
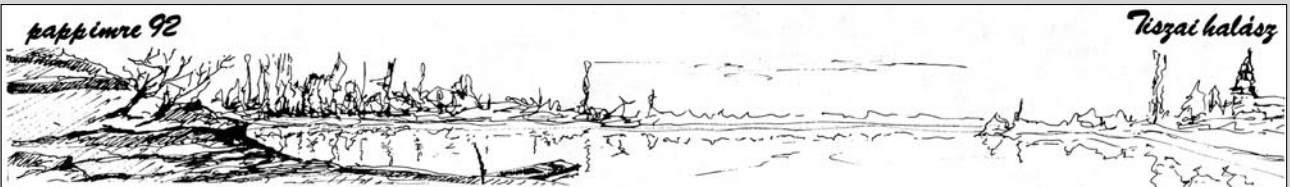
Néhány megjelent alkotás

Balázs Antal

Kovács Judit
grafikája

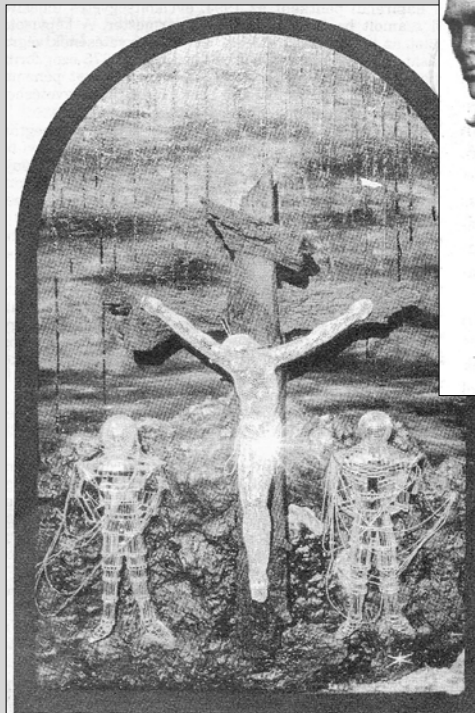
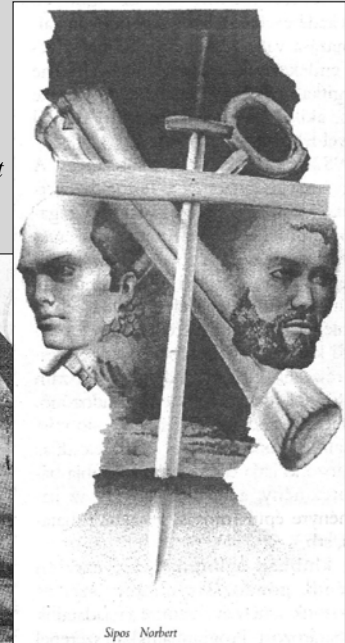
Tárogató-retro

Néhány megjelent alkotás

Sipos Norbert

XXI. századi Kálvária

Idősek Otthona, alapkövetétel

